

Institutul pentru Studierea Problemelor

Minorităților Naționale

Cluj-Napoca

Raport de activitate

2015

Cuprins

Cap. I. Despre noi	5
Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare	9
Proiectele Compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale.....	9
Cap III. Centrul de documentare	39
1. Proiecte inițiate de către CDM.....	39
2. Fondul de documente al CDM.....	44
3. Biblioteca	45
4. Editura.....	45
Editare cărți.....	45
Editare Working Paper.....	51
Cap VI. Proiecte internaționale	53
Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții	63
1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale.....	63
2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale	75
Cap VI. Prezențe în mass-media	89
Cap VII. Publicații în afara editurii.....	93
Cap VII. Raport financiar.....	104

Cap. I. Despre noi

Cine suntem?

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) este o instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea Departamentului pentru Relații Interetnice și funcționează la Cluj-Napoca. În exercitarea atribuțiilor sale, ISPMN, colaborează cu celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale. Institutul s-a înființat prin Ordonanța Guvernului 121/2000, aprobată prin Legea 396/2001 și funcționează conform prevederilor Hotărârii Guvernului 893/2007.

Misiune: ISPMN contribuie la studierea și cercetarea inter- și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România.

Viziune: Ne dorim ca ISPMN să devină cel mai puternic institut de cercetare în domeniul minorităților naționale, să fie un partener important pentru instituții și organizații naționale și internaționale în domeniul studierii problematicei minorităților naționale.

Ce facem?

- realizăm studii, analize și cercetări inter și pluridisciplinare, fundamentale, respectiv aplicate, privind diferitele aspecte ale păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale și a altor comunități etnice constituite în urmă unor procese migraționale recente;
- desfășurăm proiecte în parteneriat cu instituții și organisme internaționale;
- elaborăm rapoarte de informare, precum și alte materiale cu caracter științific;
- publicăm și distribuim în țară și în străinătate cărți, rapoarte de cercetare, studii de atelier;
- participăm la acțiuni cu caracter științific și cultural, la reuniuni, precum și la alte acțiuni având ca scop protejarea drepturilor cetățenilor aparținând minorităților naționale;
- inițiem și organizăm seminarii, colocvii, dezbateri, simpozioane, mese rotunde și alte acțiuni pe tema păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale;
- organizăm vizite de documentare și schimburi de experiență cu persoane din țară și din străinătate în scopul cunoașterii experienței altor sisteme de protecție a drepturilor cetățenești aparținând minorităților naționale.

Care sunt domeniile noastre de cercetare?

- procese demografice în cadrul minorităților naționale din România;
- minorități tradiționale în contextul transformărilor sociale contemporane;
- violența statală împotriva minorităților;

- istoria postbelică și post 1989 a minorităților naționale din România;
- participarea politică a minorităților naționale din România;
- modele legislative de protecție a minorităților din Europa Centrală și de Sud-Est;
- evaluarea politicilor de integrare a romilor în perspectivă comparativă etc.;
- politici lingvistice și procese sociolingvistice;
- formare de exprimare identitară și procese identitare la minoritățile naționale din România.

Institutul stimulează apariția de noi direcții în cercetare susținând parteneriatul cu universități și instituții de cercetare prestigioase din țară și străinătate, încurajând stagiile postdoctorale de cercetare, bursele de cercetare și promovând conectarea la preocupările cercetării științifice internaționale privind problematica minorităților naționale.

În demersul de stimulare a apariției noilor direcții de cercetare, suntem preocupați de principiul utilității sociale, astfel încât reevaluăm sistematic prioritățile naționale, nevoile exprimate de către organizațiile minorităților naționale și instituțiile care activează în acest domeniu.

Cum suntem organizați?

Conducerea

Institutul este condus de un președinte și un vicepreședinte.

Președintele conduce activitatea Institutului și îl reprezintă în raport cu Guvernul, cu ministerele și alte autorități ale administrației publice, cu organizații, precum și în raporturile cu persoane fizice și juridice, din țară și din străinătate.

Vicepreședintele este înlocuitorul de drept al președintelui și exercită atribuții delegate de către acesta.

Președintele Institutului îndeplinește, conform legii, funcția de ordonator terțiar de credite.

Consiliul Științific

Consiliul Științific acordă asistență președintelui în exercitarea atribuțiilor sale. Este format dintr-un număr de cinci cercetători, angajați ai Institutului. Acesta este coordonat de către un secretar științific, membru al consiliului, numit de către președinte.

Consiliul Științific contribuie la orientarea politicii de dezvoltare strategică a Institutului. Această structură funcționează ca juriu pentru proiectele interne de cercetare. Rolul său este unul consultativ.

Compartimentul de studii, analiză, cercetare

Angajații *Compartimentului de studii, analiză și cercetare* sunt responsabili pentru:

- elaborarea studiilor, cercetărilor, recenziilor în domeniul cercetării minorităților naționale;
- coordonarea cercetărilor pe domenii specifice;
- elaborarea proiectelor de cercetare și depunerea propunerilor de finanțare la diverși finanțatori, cu avizul președintelui;
- păstrarea și dezvoltarea legăturilor cu diferite organizații ale minorităților naționale, promovarea schimbului de experiență cu alte instituții de cercetare;
- redactarea buletinelor informative și a rapoartelor de cercetare;
- participarea la conferințe și manifestări culturale științifice;

- reprezentarea și promovarea intereselor și imaginii Institutului.

Centrul de documentare

Centrul de documentare ISPMN este menit să promoveze și să consolideze cercetarea minorităților naționale din România.

Ce oferă Centrul de documentare?

Acces la literatură de specialitate și date primare.

Editura ISPMN, acreditată de către CNCS, având categoria B, publică rezultatele cercetărilor derulate în cadrul institutului, precum și lucrările unor cercetători externi.

Volumele și *Studiile de atelier* apărute în limbile română, maghiară și engleză sunt parțial accesibile publicului larg pe pagina web ISPMN.

Biblioteca ISPMN oferă acces la literatura curentă de specialitate, cărți și reviste de științe sociale, care tratează diferitele aspecte ale etnicității. Catalogul bibliotecii poate fi consultat pe pagina web ISPMN. Biblioteca este deschisă și publicului larg, utilizatorii având la dispoziție o sală de lectură, precum și acces la colecția online JSTOR.

Bazele de date și statistice Centrului de documentare sunt concepute pentru a fi accesibile online prin intermediul unor proiecte precum *Monitorizarea presei privind minoritățile naționale*, *Colecții tematice de texte*, *Banca de date ISPMN*, *Cadastrul online și Hărțile etnice*.

Filmoteca, Colecția multimedia conține peste 120 de filme documentare care pot fi vizionate de către utilizatorii centrului.

Lista filmelor poate fi consultată pe pagina web ISPMN. Lunar, sub egida centrului se desfășoară *Seminariile de film pe problematica minorităților naționale*.

Buletinele informative editate de către ISPMN, *Noutăți în cercetarea minorităților naționale și ISPMN Newsletter*, servesc la creșterea vizibilității lucrărilor științifice din domeniul cercetării minorităților naționale și intensificarea fluxului de informații între instituțiile interesate, respectiv autorii lucrărilor. Buletinele informative cu apariție lunară pot fi primite la cerere sau accesate pe pagina web ISPMN.

Formare profesională - programe de practică profesională, voluntariat

Prin intermediul unor programe de practică desfășurate în colaborare cu instituții de învățământ superior, studenții pot beneficia de asistența cercetătorilor din cadrul centrului, în vederea formării lor profesionale. În același timp, studenții, masteranzii, pot alege să-și continue activitatea sub forma unor stagii de voluntariat. La cerere, studenții pot beneficia de consultanță oferită de către cercetătorii ISPMN în pregătirea și derularea propriilor cercetări.

Serviciul economic, contencios și administrativ

O echipă de specialiști, bine pregătită, asigură organizarea și funcționarea întregii activități instituționale.

Membri

Președinte

Horváth István

Vicepreședinte

Hetea Estera Roxana

Consiliul Științific

Kozák Gyula, secretar științific

Fosztó László, membru

Hossu Iulia-Elena, membru

Gidó Attila, membru

Kormos Katalin, membru

Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Remus Gabriel Anghel, cercetător

Cupcea Adriana, cercetător

Fosztó László, cercetător

Gidó Attila, cercetător, șef compartiment

Jakab Albert Zsolt, cercetător

Kiss Tamás, cercetător

Könczei Csongor, cercetător

Kozák Gyula, cercetător

Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător

Lőrincz József, cercetător

Peti Lehel, cercetător

Székely István Gergő, cercetător

Toma Stefănia, cercetător

Centrul de documentare

Hossu Iulia-Elena, cercetător

Kiss Ágnes, cercetător

Plainer Zsuzsa, cercetător

Virginás Péter, cercetător documentarist

Kormos Katalin, cercetător, șef compartiment

Serviciul economic, contencios și administrativ

Kállay Petru, șef-serviciu/economist

Robert Bandi, expert achiziții

Bogdan Andrea, consilier juridic

Mohácsék Magdolna, consilier juridic

Sebesi Claudia Carolina, expert PR și secretariat

Soós Ibolya, economist

Vladar Rozalia, economist

Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Proiectele Compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale

Titlul proiectului: *Consumul mass-media a maghiarilor din România*

Perioada: 1/03/2015- 17/09/2015

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Horváth István, Székely István

Tema proiectului: Sondaj reprezentativ pe maghiarii din România pe tema consumului mass-media. Inițiatorii proiectului au fost Radio România – Cluj-Napoca, TVR - Emisiunea în limba maghiară, Radio România – Târgu-Mureș.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Consumul mass-media a maghiarilor din România**
    - **Formatul bazei de date:** SPSS
    - **Colectarea datelor:** 01/08/2015- 1/09/2016

Titlul proiectului: *Sistemul de învățământ în limba maghiară*

Perioada: 26/11/2015

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători externi participanți în proiect: Barna Gergő, Márton János, Kapitány Balázs

Partener: Centrul pentru Analize în Politici Publice (România)

Tema proiectului: Editarea unui volum de studii pe tema sistemului de învățământ în limba maghiară și organizarea unei conferințe/workshop pe tematica respectivă.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Barna Gergő - Kapitány Balázs - Kiss Tamás - Márton János - Toró Tibor:**
Iskolák veszélyben (Școli în pericol)
Descriere: Carte. Manuscris în lucru Editura ISPMN

Titlul proiectului: *Problema minorităților naționale în perioada 1945–1989 reflectată în documentele Securității*

Anul: 2014-2016

Perioada: 30/12/2015 - 30/12/2016

Coordonatori proiect: Kiss Ágnes, Lőrincz József

Cercetător ISPMN participant în proiect: Bokor Zsuzsa

Cercetător extern participant în proiect: Denisa Bodeanu

Tema proiectului: Prin acest proiect, direcția de cercetare „Cercetarea istoriei minorităților naționale” este extinsă către documentarea problemelor minorităților naționale în perioada 1945–1989 cum au fost ele reflectate în documentele Securității. În anul 2015 se urmărește: a.

identificarea unor teme de cercetare și posibilități de colaborare cu alte instituții din țară și străinătate, respectiv procurarea materialelor noi din Arhiva CNSAS; b. achiziționarea a unei baze de date (a unui registru) care prezintă dosarul de Securitate al episcopului romano-catolic Márton Áron.

Întocmirea registrului dosarului de Securitate dedicat episcopului Márton Áron se leagă de cel puțin două teme de cercetare mai largi, multianuale, ale ISPMN, care abordează istoria bisericilor minoritare în perioada comunistă, respectiv problema minorităților naționale reflectată în documentele Securității.

Márton Áron a fost una dintre personalitățile marcante ale Bisericii Romano-Catolice, respectiv a minorității maghiare din România în perioada 1945-1980. În ciuda faptului că datorită condițiilor din acea vreme nu a fost prezent în viața publică „oficială”, influența sa asupra enoriașilor, precum și a multor intelectuali (chiar și dintre cei acceptați de regim) a fost însemnată. Cunoașterea aprofundată a vieții și activității lui este indispensabilă cercetării istoriei cultului respectiv, precum și a minorității maghiare din România. Orice investigație aprofundată a vieții episcopului, respectiv a istoriei catolicismului din România trebuie să ia în considerare trei serii de documente: a. dosarul de Securitate; b. documentele păstrate la Departamentul Cultelor din București; c. fondul personal păstrat în arhivele Episcopiei Romano-Catolice din Alba Iulia.

Fondul din arhivele CNSAS este impresionant: 236 de dosare, fiecare conținând aproximativ 400-600 de pagini. Este cel mai mare dosar de Securitate cunoscut până în prezent. Datorită volumului său, el nu poate fi consultat decât la București, la sediul CNSAS, situație care face investigarea profesionistă a dosarului practic imposibilă, mai ales pentru cercetătorii din alte zone ale țării. Proiectul ISPMN și-a propus să remedieze această situație prin achiziționarea unei baze de date care de fapt este un registru detaliat al dosarului, care permite căutarea cu ajutorul unor cuvinte cheie, respectiv cercetarea în funcție de perioade, evenimente, nume etc. a istoriei recente și contemporane a vieții religioase a minorităților din România, a rolului social al bisericii catolice, precum și ale instituțiilor represive din perioada comunistă. Baza de date este redactată în limba română și va fi postată pe internet, făcând-o astfel accesibilă cercetătorilor din întreaga țară. Achiziția registrului de către ISPMN se va face treptat, pe o perioadă mai lungă (de cel puțin doi ani).

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Rezultatele workshopului de la Șumuleu Ciuc, 5-6 martie, 2015**
  - **Regestul dosarului de Securitate al episcopului Márton Áron**
Descriere: Registrul dosarului în format Excel, volumele 1-35.
- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Dosarele CNSAS: sursă pentru studiul minorităților naționale dintr-o nouă perspectivă**
Rolul social al bisericilor minoritare (din perioada comunistă până în prezent)
    - **Perioada:** 05/03/2015 - 06/03/2015
    - **Locul:** Șumuleu Ciuc
    - **Responsabil ISPMN:** Kiss Ágnes
    - **Număr participanți:** 16
    - **Descriere:** Scopul evenimentului intitulat „*Rolul social al bisericilor minoritare (din perioada comunistă până în prezent)*”:

- informarea reciprocă a participanților cu privire la cercetările de după 1989, respectiv proiectele de viitor,
- prezentarea publicațiilor cele mai importante,
- pe baza prezentărilor, identificarea unor potențiale colaborări, proiecte comune.

Invitații au fost specialiști, cercetători care în ultimii ani s-au interesat de activitatea socială a bisericilor minoritare. Au luat parte: Nagy Mihály Zoltán (ICR), Bernád Rita (Arhiva Arhiepiscopiei Romano-Catolice Alba Iulia, Filiala Gheorgheni), Pál János (cercetător), Adriana Cupcea (ISPMN), Denisa Bodeanu (CNSAS), Wolfgang Rehner (Arhiva centrală a Bisericii Evanghelice C. A. din România), Thomas Șindilariu (Arhiva Bisericii Negre Brașov).

Scopul evenimentului intitulat „*Dosarele CNSAS: sursă pentru studiul minorităților naționale dintr-o nouă perspectivă*”

- informarea reciprocă a participanților cu privire la cercetările din trecut, cele în curs de derulare, respectiv proiectele de viitor,
- prezentarea celor mai importante publicații,
- abordările au fost din perspectiva științelor sociale: tipuri de documente, dosare care pot fi relevante în studiul minorităților, în afara celor evidente; probleme metodologice și de etică a cercetării.
- pe baza prezentărilor, identificarea unor colaborări, proiecte comune.

Invitații au fost specialiști, cercetători care în ultimii ani au folosit dosarele din Arhiva Securității ca surse în cercetarea istoriei minorităților. Astfel au luat parte: Csendes László (CNSAS), Silviu B. Moldovan (CNSAS), Novák Csaba Zoltán (Institutul de Cercetari Socio-Umane „Gheorghe Șincai”), Oláh Sándor (Centrul de Cercetări Regionale și Antropologice), Cosmin Budeancă (IICCMER), Hannelore Baier (IKGS), Tófalvi Zoltán (cercetător), Nagy Mihály Zoltán (ICR) și Denisa Bodeanu (CNSAS).

Din partea ISPMN au participat Kiss Ágnes și Adriana Cupcea. Prezentarea Adrianei Cupcea s-a bazat, din punct de vedere al surselor, pe anchetele de teren, realizate în Dobrogea, constând în interviuri cu membrii ai comunității, lideri religioși, lideri ai organizațiilor etnice ale celor două comunități turcă și tătară, dar și pe documente din arhiva CNSAS. Lucrarea s-a concentrat asupra situației cultului musulman în perioada comunistă și postcomunistă, cu accent pe instituțiile principale ca Muftiatul, geamia, imamii (personalul de cult), încercând să stabilească care a fost rolul și care au fost interacțiunile acestor instituții în viața comunității musulmane și în ce măsură au contribuit acestea la menținerea identității religioase, dar și etnice a turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, în cele două etape cronologice vizate.

Titlul proiectului: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România, 1989-2009*

Anul: 2010-2016

Perioada: 01/09/2010 - 15/09/2015

Coordonator proiect: Gidó Attila

Cercetători externi participanți în proiect: Mihai Stepan Cazazian, Nicolae Markov, Camelia Crăciun, Paula Scalcău, Cătălin Manea, Feodor Chirilă, Miodrag Milin, Miktat Gârlan, Iacob Mihai Domaneanț, Vasile Ciobanu, Maria Dobrescu, Laura Rogobete, Melek Fetisleam, Florin Pintescu, Petre Matei, Jan Kukucska

Tema proiectului: ISPMN a relansat din ianuarie 2010 proiectul: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România*. Acest proiect se înscrie în cadrul proiectelor derulate de către Institut cu scopul cercetării minorităților din România. Institutul, bazându-se pe succesul proiectului *Sistemul instituțional al minorităților naționale* (vezi: <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/institutii/>), a hotărât dezvoltarea de noi proiecte de cercetare cu utilizarea și implicarea directă a resurselor umane din organizațiile minorităților naționale.

Cercetarea s-a continuat și în 2014 și se va încheia în 2015.

În 2010 s-au realizat cronologiile următoarelor minorități: evrei, germani, sârbi, greci, armeni, romi. În 2011 și în 2012 s-a continuat elaborarea cronologiilor celorlaltor minorități și s-au obținut următoarele cronologii: croați, turci, bulgari, lipoveni, albanezi, polonezi. Până în decembrie 2013 au fost postate următoarele cronologii pe site-ul ISPMN: armeni, germani, greci, bulgari, sârbi, turci, evrei, croați, lipoveni, albanezi, macedoneni, polonezi, tătari, ruteni. În 2012 a apărut primul volum de cronologii cu titlul: Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. I: Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani*. Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2012, 404 p. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>. Al doilea volum de cronologie a apărut în 2013 cu titlul: Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. II: Macedoneni, polonezi, ruși lipoveni, ruteni, sârbi, tătari, turci*. Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2013. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>. În 2014 au fost pregătite cronologiile următoarelor minorități: slovaci și cehi, italieni.

În 2015 au fost planificate următoarele realizări: postarea pe site-ul ISPMN a Cronologiei minorităților slovace și cehe, respectiv a Cronologiei minorității italiene; pregătirea și postarea pe site-ul ISPMN a Cronologiei minorității ucrainene. În 2015 s-au anunțat două burse de cercetare pentru valorificarea materialelor documentare ale proiectului.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România**
Descriere: În luna aprilie 2015 au fost publicate pe site-ul ISPMN *Cronologia minorității italiene*, respectiv *Cronologia minorităților cehe și slovace*. Cronologiile au fost realizate în cadrul proiectului de cercetare ISPMN intitulat *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România*. În prezent pot fi consultate 16 cronologii ale minorităților pe site-ul ISPMN, majoritatea fiind publicate și în volume colective. Până la sfârșitul anului au mai fost finalizate încă două cronologii, cea ucraineană

(autor Gheorghe Andrașciuc) și cea romă (autor Petre Matei). Cronologiile au fost realizate în cadrul proiectului de cercetare ISPMN „Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România.” În prezent pot fi consultate 16 cronologii ale minorităților pe site-ul ISPMN, majoritatea fiind publicate și în volume colective. Două cronologii (ucraineană și romă) vor fi postate pe site-ul ISPMN în primăvara anului 2016. Cronologiile pot fi accesate aici: <http://ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritilor-naionale-din-romnia-19892009>.

- **Cronologia minorității rome (1989-2009)**
- **Cronologia minorității ucrainene (1989-2009)**

Titlul proiectului: *Participarea minorităților naționale din România în evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare*

Anul: 2010-2015

Perioada: 01/09/2010 - 03/12/2015

Coordonatori proiect: Gidó Attila, Mohácsék Magdolna, Bogdán Andrea

Cercetători externi participanți în proiect: Sárándi Tamás, Lehoczky Attila, Tavaszi Hajnal, Györgyjakab Izabella, Toró Tamás, Ákosi Zsolt, Fodor János, Forró Albert, Sólyom István, Gidó Csaba, Miklós Katalin, Nagy Botond, Vass Réka, Tóth Bartos András

Instituții partenere: Fundația „Jakabffy Elemér” (România), Fundația „Progres” (România)

Tema proiectului: Evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare din principalele orașe transilvănene.

Scopul proiectului: Realizarea unei baze de date, documentații, a unor cronologii locale (Transilvania) și interviuri; realizarea unei baze de date pe internet; editarea unui volum de studii.

Antecedente proiectului: În urma acestui proiect s-au obținut cronologii locale și o narativă istorică din perspectiva mișcărilor socio-politice locale. Pe lângă aceasta s-a format din cronologi (majoritatea fiind profesori de liceu, arhiviști, masteranzi din localitatea respectivă) un grup de profesioniști care va fi capabil și în viitor să realizeze și alte proiecte științifice. Pe lângă cronologii, între 2010-2011, s-au realizat și 82 de interviuri cu membrii elitei locale din diferite orașe ale Transilvaniei. Realizarea acestor interviuri a fost finanțată de către Fundația „Jakabffy Elemér” și Fundația „Progres”. În 2012 și în 2013 au fost postate studiile de caz pe site-ul www.transindex.ro (<http://tortenelem.transindex.ro/>). În 2013 au fost postate 17 cronologii locale pe site-ul ISPMN <http://www.ispmn.gov.ro/page/cronologia-evenimentelor-din-1989>.

În 2014 au fost publicate două volume, unul în limba maghiară și unul în limba română: *Nándor Bárdi - Attila Gidó - Csaba Zoltán Novák, Primele forme de autoorganizare a maghiarilor din România: 1989-1990*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014; *Nándor Bárdi - Attila Gidó - Csaba Zoltán Novák, Együtt és külön. Az erdélyi magyarok önszerveződése 1989-1990 [Primele forme de autoorganizare a maghiarilor din România: 1989-1990]*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014. Cercetarea propriu-zisă și publicarea rezultatelor s-a încheiat în 2014. Pentru 2015 au fost planificate și realizate lansări de carte la Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Satu Mare și București.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Lansare de carte**
    - **Perioada:** 08/04/2015 - 30/04/2015

- **Locul:** Transilvania
- **Responsabil ISPMN:** Gidó Attila
- **Număr participanți:** 100
- **Linkuri în presă:**
http://www.3szek.ro/load/cikk/79705/kenyszeru_kulonut_a_rendszervaltas_es_a_magyarok , <http://mihir.ro/rendszervaltas-konyv>,
http://www.szatmar.ro/Egyutt_es_kulon_Az_erdelyi_magyarok_onszervezodese/hirek/71619 , <http://www.erdon.ro/konyv-az-onszervezodesunkrol/2824189>
- **Descriere:** Pe parcursul lunii aprilie 2015 au avut loc lansări de carte ale publicației ISPMN „*Együtt és külön. Az erdélyi magyarok önszerveződése (1989-1990)*” (Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014, coordonatori: Nándor Bárdi, Attila Gidó, Csaba Zoltán Novák) în următoarele orașe: Sfântu Gheorghe (8 aprilie), Miercurea Ciuc (9 aprilie), Odorheiu Secuiesc (10 aprilie), Târgu Secuiesc (21 aprilie), Satu Mare (23 aprilie), Sighetu Marmăției (24 aprilie), Oradea (30 aprilie). Evenimentele au fost organizate de către ISPMN și organizațiile județene UDMR.

Titlul proiectului: *Socialismul din perspectiva elitei locale maghiare*

Anul: 2014-2016

Perioada: 31/12/2015 - 29/12/2016

Coordonatori proiect: Kiss Ágnes, Lőrincz József

Tema proiectului: Proiectul își propune să clarifice anumite probleme legate de funcționarea socialismului de stat la nivel local. Tema este relevantă datorită faptului că majoritatea analizelor de până acum s-au bazat sau pe prezentarea la nivel național, sau la nivelul omului de rând, care nu a luat parte la decizii. Aria cercetată în 2014 a fost Secuimea. Populația cercetată a fost și va fi formată din oameni care au fost în funcții de conducere înainte de 1989: în partid, sfaturi populare, primării (primari etc.), în fabrici (director, contabil-șef, șef la provizinare etc.), CAP-uri, bănci, aprovizionarea populației etc. Proiectul se va întinde pe cel puțin doi ani, primul an va fi dedicat culegerii și stocării, transcrierii de date.

În anul 2015 obiectul cercetării va fi extins, pentru a facilita un studiu comparativ, cu două baze de date deja existente și care vor ajunge în arhiva ISPMN:

- interviuri (oral history) realizate de Molnár Gusztáv în anii 1980 cu foști comuniști ilegaliști, foste cadre de conducere maghiare din aparatul local și central de partid și de stat;
- interviuri realizate în anii 1980 de către Horváth Ágnes și Szakolczai Árpád cu cadre de partid din Ungaria, România și Cehoslovacia.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Interviuri cu intelectuali maghiari de stânga din Transilvania**
Descriere: Interviurile au fost realizate de Molnár Gusztáv în perioada anilor 1980-1987 cu intelectuali maghiari de prestigiu care au jucat un rol important în viața politică și culturală din perioada interbelică, respectiv în perioada socialistă, printre ei numărându-se Takács Lajos, Balogh Edgár, Méliusz József etc. Discuțiile au fost înregistrate pe șase benzi magnetice. Ele au fost digitizate. Durata totală a materialului este de aproximativ 140 de ore. Având în vedere

volumul impresionant al materialului, prelucrarea lui poate dura chiar mai mulți ani - în funcție de interesul cercetătorilor. Colecția de interviuri realizate de Molnár Gusztáv conține și aproximativ 25 de casete audio cu același cerc de intelectuali/oameni politici, digitizarea cărora va fi propusă în planul de activități al anului 2016. Interviurile, datorită perioadei în care au fost realizate, precum și a întrebărilor provocatoare ale partenerului de discuții, sunt o sursă extrem de importantă pentru studierea istoriei minorităților în perioada socialismului de stat.

- **Socialismul din perspectiva elitei locale maghiare**

Descriere: Materialul conține 27 de interviuri cu oameni care au fost în funcții de conducere în perioada socialismului de stat în județele Covasna, Harghita și Mureș.

Titlul proiectului: *Prelucrarea și interpretarea dosarului de Securitate al lui Domokos Géza*

Anul: 2014-2015

Coordonatori proiect: Kiss Ágnes, Lőrincz József

Cercetător extern participant în proiect: Novák Zoltán

Tema proiectului: Domokos Géza (1928-2007) a fost una dintre cele mai importante personalități culturale maghiare ale secolului al XX-lea. Ca director al Editurii Kriterion, a avut - în mod direct și indirect - o influență notabilă asupra culturii minorităților din România în general. Materialul conține 16 dosare. Obiective: 1. Prelucrarea datelor referitoare la Editura Kriterion, Domokos Géza și la relațiile interetnice. 2. Interpretarea rolului pe care îl pot avea cercetările bazate pe studierea arhivelor fostei Securități, pornind de la conceptul de „voiață și adevăr” dezvoltat de Michel Foucault.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Dosarul de Securitate al lui Domokos Géza**
Descriere: Dosarul de Securitate al lui Domokos Géza, director al Editurii Kriterion de la înființare până la începutul anilor nouăzeci, însumează 33 de volume. Primele 4 volume conțin rapoarte, caracterizări etc. Restul de 29 de volume conțin materiale TO. Până în prezent au fost prelucrate primele patru volume, care vor fi prezentate într-un working paper în viitorul cel mai apropiat.
  - **Szócs Levente: *Gyanús jóhiszeműség, in Népszabadság, 2015. dec. 20,***
<http://nol.hu/kulfold/gyanus-johiszemuseg-1580931>
Descriere: Prezentarea cercetării referitoare la dosarul de Securitate al lui Domokos Géza
  - **Novák Csaba Zoltán: RAPORT BURSĂ: Bursă în domeniul intelectuali maghiari în vizorul Securității în epoca Ceaușescu**

Titlul proiectului: *Seminarul Musliman de la Medgidia*

Perioada: 01/03/2015 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetători externi participanți în proiect: Marin Manuela, Metin Omer

Tema proiectului: Cercetarea va fi formată din două părți principale. Prima parte va include studiile celor trei autori, în limba engleză și română. Acestea vor acoperi cronologic evoluția

Seminarului de la crearea sa și până în prezent, încercând, în măsura disponibilității și caracterului surselor, să confere o structură unitară volumului. Principala idee pe care se bazează demersul colectiv al autorilor este că evoluția Seminarului de la Medgidia este simptomatică și reflectă modul în care viața religioasă și culturală a minorităților turcă și tătară din Dobrogea a fost influențată atât de schimbările de regim politic din România cât și de evoluțiile din Republica Turcia. Cea de a doua parte a volumului va ilustra evoluția Seminarului Musulman de la Medgidia pe baza documentelor de arhivă preluate din fondul Ministerul Cultelor și Artelor pentru perioada de până la Al Doilea Război Mondial, respectiv din cel al Ministerului Cultelor și al Ministerului Cultelor - Direcția Studii pentru Perioada Comunistă, recent deschise pentru cercetare la Arhivele Naționale din București (martie 2014). Totodată, pentru perioada comunistă, vom include și unele documente elaborate de Ministerul Cultelor și care, din diferite motive, se regăsesc doar în arhiva fostei Securități, administrată în prezent de CNSAS.

Rezultatele proiectului: 1 manuscris în lucru la Editura ISPMN.

Titlul proiectului: *Religie, etnie și cultură la musulmanii din Dobrogea în perioada postcomunistă*

Perioada: 01/05/2015 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetător ISPMN participant în proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului: Cercetarea are ca scop identificarea principalelor elemente de referință prin care membrii comunității musulmane își definesc propria cultură, care sunt locurile memoriei (obiecte, lucruri, evenimente) în conștiința colectivă a musulmanilor dobrogeni. Suntem interesați de depistarea felului în care aceștia se raportează la propria moștenire istorică și culturală și dacă reprezentările lor individuale sunt pasive sau active. Considerăm la fel de importantă determinarea categoriilor sociale și a actorilor implicați în cunoașterea, expunerea și transmiterea elementelor de cultură (indivizi, instituții și fundații religioase, organizații reprezentative).

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
  - **Interviuri:** 22
- Rapoarte / manuscrite / publicații: 1 manuscris în curs de editare în Seria *Studii de atelier* ISPMN.

Titlul proiectului: *Expoziția Turcii și tătarii din Dobrogea. Amintiri*

Perioada: 01/01/2015 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetător ISPMN participant în proiect: Hossu Iulia

Instituții partenere: Muzeul Etnografic din Cluj-Napoca (România), Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău (România)

Tema proiectului: Expoziția *Turcii și tătarii din Dobrogea. Amintiri* prezintă reconfigurarea identitară și politicile statului turc în perioada postcomunistă. Expoziția conține 32 de fotografii, provenind din colecții personale ale membrilor celor două comunități, turcă și tătară din Dobrogea și are ca scop popularizarea celor două comunități în mediul academic, dar și în cadrul publicului larg.

În perioada 8 aprilie - 10 mai 2015, expoziția a fost găzduită de Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău.

Mia multe detalii despre eveniment vedeți aici:

<http://www.muzeuzalau.ro/expozitii/25/Expozitia-Turcii-si-tatarii-din-Dobrogea-Amintiri.html>

Articole în presă vedeți aici:

<http://www.voceatransilvaniei.ro/amintiri-despre-turcii-si-tatarii-din-dobrogea-expuse-la-muzeu/>

<http://www.magazinsalajejan.ro/cultura/turcii-si-tatarii-din-dobrogea-in-expozitie-la-muzeu.html>

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Expoziția Turcii și tătarii din Dobrogea. Amintiri**
    - **Perioada:** 12/02/2015 - 28/02/2015
    - **Locul:** Cluj-Napoca
    - **Responsabil ISPMN:** Adriana Cupcea
    - **Număr participanți:** 35
    - **Coorganizatori:** Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Institutul de Turcologie și Studii Central-Asiatice UBB Cluj-Napoca
    - **Descriere:** Expoziția conține 32 de fotografii, provenind din colecții personale ale membrilor celor două comunități, turcă și tătară din Dobrogea.

Tema expoziției, după cum o sugerează și titlul, este o istorie în imagini a celor două comunități, așa cum se regăsește în arhivele de familie – practic, o istorie a vieții private a unor destine de familie sau individuale care, fiecare în parte, surprind evenimente, perioade așa cum au fost ele trăite de membrii comunității. Fotografiile redau momente din viața de familie a celor două comunități – nuntă, circumcizie, înmormântare – dar și aspecte care țin de cultura, religia și modul de petrecere a timpului liber. Din punct de vedere cronologic, fotografiile cuprind segmentul dintre începutul secolului al XIX-lea, până la începutul secolului XX.

Cu ocazia vernisajului au susținut prelegeri, prof. Univ. dr. Călin Felezeu, vice-președintele Institutului de Turcologie și Studii Central-Asiatice și cercetătorul ISPMN Adriana Cupcea.

Titlul proiectului: *Eugenie, națiune și discurs medical în Clujul interbelic*

Perioada: 23/03/2015 - 23/12/2015

Coordonator proiect: Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Proiectul constă în cercetarea istorico-socială a perioadei interbelice transilvane. Proiectul se axează în special pe campaniile sanitare din Transilvania rurală și urbană și analizează modul în care dezbaterile asupra corpului sănătos au devenit parte a unui discurs politic național mai larg, ilustrând munca și efortul acelor medici români care și-au ocupat noile funcții în școlile de medicină și în diferite instituții medicale clujene după Primul Război Mondial. Analizează măsurile adoptate, care au fost mai întâi de toate instrumente de putere prin care noua societate medicală încearcă să se legitimeze. O parte dintre sursele cercetătorului este reprezentată de publicațiile specifice ale cercului medical, dar și de materiale care vizau publicul larg, respectiv acele norme și reglementări care au fost în cele mai multe cazuri rezultatele acestor dezbateri medicale.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **1. Enemy of the World in City and Village. Anti-Venereal Disease Campaigns of Cluj Physiscians in Inter-War Provincial Transylvania (Inamicul lumii în orașe și sate. Campanii antivenerice ale medicilor clujene din Transilvania provincială interbelică)**
  - **2. Girls, Doctors and Institutions. Eugenics and Medical Institutionalization in Interwar Cluj (Femei, medici și instituții. Eugenia și instituționalizarea medicală în Clujul interbelic)**
Descriere: articole traduse din maghiară în engleză.

Titlul proiectului: *Mișcarea sionistă și istoria evreilor din Transilvania în secolul XX*

Anul: 2014-2015

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: Pe parcursul anilor trecuți s-au efectuat cercetări ample asupra istoriei evreilor din Transilvania în secolul XX. S-au atins următoarele teme de cercetare: sionismul și identitatea națională la evreii din Transilvania, instituțiile evreiești și societatea evreiască după Primul Război Mondial, Holocaustul din Transilvania de Nord, supraviețuitorii Holocaustului. În proiectul de față se vor identifica și cerceta noi surse referitoare la mișcarea sionistă din Transilvania, respectiv la relațiile evreo-maghiare și evreo-române după 1918. În această temă intră și cercetări referitoare la diaspora evreiască originară din Transilvania, respectiv relația diasporei cu România și Ungaria.

În anul 2014 s-au efectuat cercetări în Arhivele Institutului „Ben Gurion” din Sde Boker, Israel. Aici se află arhiva personală a lui Chaim Weissburg, un lider sionist originar din Transilvania. Această arhivă conține o bogată colecție de presă, manuscrise, memorii, procese-verbale etc. referitoare la evreii din Transilvania și la diaspora evreiască originară din această regiune. Ca și rezultat al cercetărilor în această temă, în 2014 s-a publicat cartea *Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca.

În anul 2015 se continuă cercetările în serviciile județene ale Arhivelor Naționale Române și se va pregăti pentru publicare cartea în limba maghiară: *Két évtized. Zsidók a két világháború közötti Kolozsváron [Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică]*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **Két évtized. Zsidók Kolozsváron a két világháború között. [Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică]**
Descriere: Cartea este traducerea în limba maghiară a cărții publicate în limba română în 2014. Volumul cuprinde o perioadă de 22 de ani, două decenii lungi, începând din 1918 până în 1940. Având în vedere structura lucrării, aceasta poate fi considerată o monografie de comunitate. Privită însă din perspectiva fixată de intenția autorului, lucrarea dorește să depășească limitele unei monografii. Prezentarea momentelor esențiale ale istoriei evreilor din Cluj din perioada interbelică intenționează să transcendă limitele impuse de gen și trece de nivelul cercetărilor de istorie evenimentială și politică, folosind atât instrumentele de analiză ale disciplinei de istorie, cât și ale sociologiei și antropologiei. Cartea

abordează tema din punctul de vedere al problemei identității etnice și al integrării în societate. Istoria evreilor din Transilvania/Clujul de după Primul Război Mondial și diferitele aspecte ale vieții comunității (stratificarea socială, viața culturală, sistemul instituțional, atitudinile politice, rolul lor economic) a cunoscut o metamorfoză. Astfel, influențat de schimbările geopolitice și de evenimentele politice/sociale interne, procesul de integrare și de asimilare a evreilor în societatea maghiară a fost încetinit, iar în unele cazuri s-a oprit.

○ **Raport de cercetare**

Descriere: În anul 2015 s-au continuat cercetările referitoare la mișcarea sionistă și istoria evreilor din Transilvania în secolul XX. Astfel, au fost efectuate cercetări în unele servicii județene ale Arhivelor Naționale Române, în Arhivele Naționale Ungare din Budapesta, respectiv la Biblioteca Națională Maghiară din Budapesta. A fost pregătită pentru publicare cartea în limba maghiară: *Két évtized. Zsidók a két világháború közötti Kolozsváron [Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică]*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca. Rezultatele acestui proiect au fost prezentate în două prelegeri, una susținută în București la Institutul Cultural Maghiar „Balassi” (25 martie 2015) și în Cluj-Napoca (Conferința „File din Istoria Evreimii Clujene”, 21-22 octombrie, 2015).

Titlul proiectului: *Holocaustul din Transilvania de Nord*

Anul: 2014-2015

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: Proiectul este continuarea proiectului cu titlul „*Holocaustul din Transilvania de Nord. Ghettoizare și viața în ghetouri în 1944*” inițiat în 2014.

În anii precedenți au apărut mai multe enciclopedii legate de ghetourile și taberele de concentrare/exterminare din teritoriile aflate sub ocupație germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (The Yad Vashem Encyclopedia of the Ghettos During the Holocaust, The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos, 1933–1945, The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe). Aceste lucrări includ informații referitoare și la ghetourile din Transilvania de Nord. Aceste informații, însă, sunt lacunare și de multe ori incomplete. Cercetarea de față, prin consultarea de noi surse documentare, dorește să depășească cunoștințele actuale despre ghetourile din acest teritoriu și să ofere o analiză amplă asupra contextului istoric, a circumstanțelor înființării ghetourilor și asupra funcționării acestor tabere de concentrare temporare. Un alt aspect important al istoriei evreilor în timpul Holocaustului este întoarcerea acasă a supraviețuitorilor. Până la momentul actual nu se știa numărul exact al deportaților care au supraviețuit Holocaustul. În 2014 s-a efectuat un stagiul de documentare la Arhivele ITS din Bad Arolsen. Aici s-a găsit lista acelor supraviețuitori care s-au întors din deportări în Transilvania de Nord. Lista conține numele și datele personale (numele mamei, locul și data nașterii, locul ghettoizării) a 19950 de supraviețuitori.

Antecedentele proiectului: În 2013 Gidó Attila, coordonatorul proiectului, a efectuat cercetări legate de ghetourile din Transilvania de Nord în Ierusalim, Israel. Acest stagiul de cercetare (1 lună) și rezultatele stagiului sunt punctul de pornire al proiectului de față. În 2014 Gidó Attila a efectuat cercetări la Arhivele ITS din Bad Arolsen, Germania.

Finalitatea proiectului:

1 Working Paper cu titlul: „*Luna incertitudinilor. Viața evreilor în ghetourile și centrele de concentrare provizorii din Transilvania de Nord în primăvara și vara anului 1944*” – în curs de editare în Seria ISPMN.

2 Carte conținând numele a 20.000 de supraviețuitori evrei din Transilvania de Nord

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Datele supraviețuitorilor deportărilor din Transilvania de Nord**
    - **Formatul bazei de date:** excel
    - **Descrierea bazei de date:** Baza de date conține numele și datele personale a 19.955 de evrei reînțorși după deportările din Transilvania. Documentul (lista) original a fost întocmit în 1946 de către Secția din România a Congresului Mondial Evreiesc și trimisă Crucii Roșii Internaționale. Documentul se păstrează la Arhivele International Tracing Service din Bad Arolsen, Germania.
    - **Colectarea datelor:** 08/12/2014 - 19/12/2014

Titlul proiectului: *Proiectarea demografică a populației totale a României și a populației maghiare din România*

Perioada: 5.02.2015- 12/09/2015

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetător extern participant în proiect: Csata István

Tema proiectului: Proiectarea demografică a populației totale a României și a populației maghiare din România pentru o perioadă de 20 și 30 ani, pentru 16 județe și 45 de micro-regiuni și orașe

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **Demographic perspectives. A projection of the Hungarian-speaking population in Transylvania for the period 2011 to 2031 (Perspective demografice ale populației vorbitoare de limbă maghiară pentru perioada 2011-2031)**

Descriere: Proiectarea demografică a populației maghiare pe micro-regiuni de învățământ.

Titlul proiectului: *MinLex - Bază de date privind legislația referitoare la drepturile minorităților naționale din România*

Anul: 2012-2015

Coordonatori proiect: Bogdán Andrea, Mohácsék Magdolna

Instituții partenere: Institutul de Cercetare a Minorităților Etnice și Naționale ale Academiei Științifice Maghiare (Ungaria)

Tema proiectului: Actele normative adoptate în perioada 1989-2015 care cuprind reglementări referitoare la drepturile minorităților naționale din România.

Rezultatele proiectului: <http://www.ispmn.gov.ro/page/minlex>

Titlul proiectului: *Cercetarea rețelelor sociale și culturale ale muzicanților romi din Transilvania*

Anul: 2008-2015

Perioada: 31/12/2015

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Cercetarea rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania din mai multe perspective este o sarcină importantă și interesantă în domeniul socioumanului. Până în prezent abordările care vizau activitățile muzicienilor profesioniști din sate s-au concentrat fie pe aspectele muzicale ale acestei problematici, fie pe aspectele ce priveau relațiile sociale și economice existente între comunitate, sat și muzicant ca servitor. Totodată din etnomuzicologie respectiv cercetare etnografică lipsește aceea concepție care ar asigura o privire mai amplă și complexă asupra acestei tematici. De exemplu: activitatea profesională și viața cotidiană a muzicanților romi din zonele rurale este marcată și într-un fel limitat de o rețea. Descrierea acestei rețele ar cuprinde (de fapt cuprinde) în totalitate modul de viață a comunității. De aceea punctul forte al unei astfel de cercetări ar fi viziunea complexă, cuprinzătoare, globală.

Scopul proiectului: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania este de a certifica faptul că muzicienii tradițional profesioniști nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și este marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex multicolor, unde fiecare parte din sistem este într-o anumite relație sau contact cu celelalte părți. Importanța cercetării se reflectă și prin prisma descrierii unei entități profesionale cu o mare mobilitate între diferite identități și grupuri etnice, regionale și culturale. Muzicanții romi din Transilvania recunosc diferențele culturale constituite pe plan etnic și folosesc într-un mod conștient rezultatele specifice ale acestora. Cu ajutorul profesiei de muzician re trăiesc complexitatea și schimburile din cultură, unde granițele, trecerile devin mai plauzibile. Astfel sunt mai ușor transgresabile. De aici derivă faptul că trăsăturile care stau la baza identității etnice și care în contextul fluxului cultural au o anumită discontinuitate sunt predefinite ca simboluri ale identității etnice, pentru muzicanții romi nu este un lucru primordial. În anumite situații aceste trăsături sunt considerate ca sursă de venit. Cu prezenta cercetare s-a dorit crearea unui model de cercetare. Constatările pot fi relevante și pentru alte rețele de muzicanți din alte regiuni, susținând astfel necesitatea cercetărilor similare. Colectarea datelor referitoare la muzicanții din Transilvania respectiv procesarea acestora necesită și o perspectivă istorică: faptul că comunitățile examinate între timp s-au destrămat și s-au dezintegrat aproape în totalitate justifică utilizarea în cercetare a metodologiei de antropologia istorică. Prin aceasta putem obține informații noi, care pe parcurs pot fi analizate și interpretate în cadrul modelului creat.

Antecedente proiectului: 1. În 2008 cercetătorul și-a susținut disertația de doctorat cu titlul *Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata* la Universitatea Eötvös Lóránd, Facultatea de Litere din Budapesta, Ungaria. În 2011 această disertație a fost editată și publicată în limba maghiară de către Asociația Etnografică Kriza János în seria Kriza Könyvek. Tot în 2011 în cadrul ISPMN lucrarea a fost tradusă și editată în limba engleză, iar în decembrie 2012 a fost publicat volumul cu titlul *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*. Volumul a fost prezentat la Institutul Etnografic al Universității Eötvös Lóránd din Budapesta în data de 11 decembrie 2013. 2. În vara anului 2008 cercetătorul a început – folosind infrastructura Institutului – studiul muzicanților romi pe teren din Câmpia Transilvaniei. A început cu o familie de muzicanți din Pălata, familia Codoba, rezultatul fiind working papers-ul publicat cu titlul: *Hogyan lett a Kodobákból Codoba? Másodlagos identitásváltások egy mezőségi cigánymuzsikusk családnál / De la Kodoba la Codoba. Despre*

schimbarea identității etnice secundare într-o familie de muzicanți romi dintr-un sat din Câmpia Transilvaniei. În paralel cu publicarea acestui studiu, rezultatele au fost prezentate în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe în ultimii ani. (În anul 2014 am republicat studiul într-un volum de studii antropologice editat de către Institutul Etnografic al Universității Eötvös Lóránd din Budapesta.) În vara anului 2008, 2009, 2010 și 2011 s-au cules date din comuna Sic, județul Cluj. În 2011 cercetarea s-a extins și în comuna Bonțida, iar în 2013 s-a continuat și în alte comune din Câmpia Transilvaniei. 3. În 2010 cercetătorul a efectuat stagii de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj despre muzicanții romi orășene în presa secolelor 19–20. din Transilvania.

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): 1. Continuarea cercetării de teren a muzicanților romi din Câmpia Transilvaniei, continuarea prezentării rezultatelor acestor cercetări în cadrul unor prelegeri științifice la diferite evenimente și conferințe. 2. Stagii de documentare la Arhivele Naționale – Cluj, Biblioteca Academiei – Cluj și Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” – Cluj despre muzicanții romi orășene în presa secolelor 19–20. din Transilvania (A városi cigánymuzsikusok a 19. és 20. század erdélyi sajtójában). 3. Organizarea unui atelier despre muzicanții romi orășeni în presa secolelor 19–20. din Transilvania în cadrul ISPMN, editarea unui WP cu această tematică. 4. Elaborarea și publicarea studiului *Egy mérai cigánymuzsikus, Berki Ferenc „Árus” portréja [Berki Ferenc „Árus”: portretul unui muzicant rom din Mera]*. 5. Elaborarea și publicarea studiului *A kultúrák mezsgyéjén. A kalotaszegi cigányzenészek kultúraközvetítő és –alkotó szerepéről [Pe marginea culturilor. Despre rolul muzicanților romi din zona Călata ca creatori și transmițători de cultură]*.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **A hitelesség kérdése a revival jellegű (városi táncházi és/vagy színpadi) muzsikálásban (Problema credibilității în interpretarea muzicii populare în mișcările de tip revival („táncház” și/sau scenă))**
    - **Perioada:** 08/05/2015
    - **Locul:** Valea Boroș, Lunca de Jos (județul Harghita)
    - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
    - **Număr participanți:** 80
    - **Descriere:** În perioada 7–10 mai 2015, a fost organizată ediția a X-a a *Întâlnirii Muzicienilor de Táncház din Transilvania*, la Valea Boroș, așezare ce aparține de Lunca de Jos, Ghimeș. Această întâlnire este organizată anual, începând cu anul 2006, sub forma unui atelier la care participă muzicienii maghiari din România. În cadrul atelierului sunt susținute prelegeri științifice, discuții profesionale, dar și activități practice specifice domeniului. Vineri, 8 mai, Könczei Csongor a susținut o prelegere științifică cu titlul *A hitelesség kérdése a revival jellegű (városi táncházi és/vagy színpadi) muzsikálásban (Problema credibilității în interpretarea muzicii populare în mișcările de tip revival („táncház” și/sau scenă))*, prelegere care printre altele a prezentat câteva idei despre folosirea arhivelor și a culegerilor de muzică tradițională din Transilvania.
  - **Tánc és muzika Magyarpalatkán (Dans și muzică la Pălataca)**
    - **Perioada:** 10/08/2015

- **Locul:** Fundația Kallós Zoltán din Răscruci
- **Responsabil ISPMN:** Köncei Csongor
- **Număr participanți:** 50
- **Descriere:** Köncei Csongor a susținut o prelegere științifică în cadrul Taberei Internațională de Folclor din Răscruci, ediția a XXIV., organizată de către Fundația Kallós Zoltán cu titlul *Tánc és muzsika Magyarpalatkán (Dans și muzică la Pălatca)*. Tema principală a prelegerii susținute a fost prezentarea profesiei de muzicant tradițional romi din Pălatca în rolul de mediator între culturile locale de maghiari, români și romi, dat fiind faptul că muzicanții au fost cei care au transmis și au furnizat cultura tradițională, prin muzică fiecăreia dintre aceste etnii.

Titlul proiectului: *Inegalitățile educaționale ale tinerilor romi din România*

Anul: 2011-2015

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Instituții partenere: Școala cu clasele I-VIII „Lucreția Suci” Oradea (România)

Tema proiectului: Proiectul de față este o continuare a cercetării începute în 2011 despre inegalitățile educaționale ale copiilor romi, realizată în colaborare cu Școala cu clasele I-VIII „Lucreția Suci” din Oradea. În decursul anului 2014 a fost publicat un studiu de atelier în seria ISPMN despre contextul instituțional al politicilor de romi în România, iar la sfârșitul aceluiași an a fost predat (și acceptat pentru publicare) un alt studiu de atelier despre comunitatea de romi din Oradea, comunitate de unde provine o parte semnificativă a efectivului de elevi ai școlii sus-menționate. Aceste două publicații sunt considerate rezultatele cercetării începute din 2011 și antecedentele muncii de teren din 2015. În acest an s-a realizat o cercetare despre experiențele copiilor din școala sus-menționată, precum și încheierea analizei (începută în 2011) despre programele educaționale pentru romi din această instituție.

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
  - **Interviuri:** 12
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **"When Someone Came and Started to Sing, the Others Sang, too, Accompanying Him on the Violin" - Living and Working Conditions in the Onetime Roma Colony in Oradea and its Forced Liquidation in the 1970ies ("Dacă cineva a început să cânte, ceilalți cântau și ei, acompaniându-l la vioară" - condiții de trai și de locuire într-o fostă colonie de romi din Oradea și relocarea sa forțată în anii 1970)**
Descriere: Acest text este versiunea finală a studiului de atelier predat în 2014, apărut la Editura ISPMN, cu numărul Studiu de Atelier nr. 60
  - **"All Gypsies were living there like sound as a roach" – heydays of a Roma colony in Oradea (Romania) and its wrecking in socialist and post-socialist times ("Romii trăiau acolo ca peștele în baltă" - epoca de glorie a unei colonii de Romi din Oradea și destrămarea sa în perioada socialistă)**
Descriere: Acest text este un manuscris al prezentării ținute la conferința InASEA, ediția 2014, acceptat pentru publicare în volumul de conferință Ethnologia Balcanica. Journal for South Eastern European Anthropology, vol.

18,c care va apare la editura LIT-VERLAG, Berlin-Munster-Wien-Zurich-London în 2016.

Titlul proiectului: *Migrație și inegalitate socială*

Anul: 2013-2015

Coordonator proiect: Anghel Remus

Cercetători externi participanți în proiect: Alina Silian, Oltean Ovidiu, Anatolie Coșciug

Instituții partenere: Universitatea „Babeș-Bolyai” (România)

Tema proiectului: Cercetarea de teren multianuală analizează modalitatea în care migrația se intersectează cu procesele de globalizare și transformare socială. Se analizează modurile în care diverse grupuri etnice sunt integrate în procesele de migrație și schimbare socială.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Migrație și inegalitate socială**
    - **Perioada:** 29/10/2015
    - **Locul:** București
    - **Responsabil ISPMN:** Anghel Remus
    - **Descriere:** În data de 29 octombrie 2015, Remus Anghel a susținut o prelegere urmată de o masă rotundă la SNSPA București. Moderatorii discuției au fost Alfred Bulai și Cătălin Partenie, cadre didactice la SNSPA. În prima parte a mesei rotunde au fost prezentate și discutate rezultate ale cercetărilor întreprinse de către Remus Anghel în diverse contexte din România. În a doua parte s-au discutat date și discursuri dominante despre actualul context de migrație european. La masa rotundă au fost prezente aproximativ 60 de persoane.
- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Diseminare / participări târg de carte
  - **Perioada:** 13/07/2015
  - **Descriere:** Remus Anghel a participat la școala de vară Summer School „Diasporas and Transnational Communities”, care a reunit cercetători din estul și centrul Europei specializați pe tematica migrației și diasporei. Școala de vară a fost organizată de Fundația Erste și Universitatea din Koc. Remus Anghel a prezentat rezultatele cercetării sale intitulată „Migrație și inegalitate socială”. A fost prezentat un text despre modalitatea în care o comunitate locală se restructurează sub influența globalizării și a migrației internaționale.

Titlul proiectului: *Rețeaua tinerilor cercetători științifici romi: ateliere științifice ISPMN și micro-conferință științifică pentru doctoranzi romi*

Perioada: 01/03/2015 - 18/12/2015

Coordonator proiect: Lăcătuș Crăciun Ioan

Cercetător extern participant în proiect: Doru Dima (drd. rom UBB Cluj)

Tema proiectului: În mediul științific din România, și nu numai, există un număr redus de cercetători romi în științele sociale care desfășoară constant activitate de cercetare științifică privind problematica romă și prin publicații în domeniu. Prin proiect se identifică doctoranzi romi, de la diversele facultăți de profil, având interes pentru cercetarea despre romi, abordare și

perspective pluridisciplinare. Atelierele științifice, micro-conferințele și alte evenimente organizate oferă cadrul de manifestare, problematizare a unor elemente de cercetare și dezvoltare profesională a tinerilor cercetători. De asemenea, susținerea unor prelegeri a tinerilor cercetători în cadrul evenimentelor organizate de ISPMN și colaborarea cu cercetătorii ISPMN creează premisele lucrului în rețea, suport reciproc, potențează capacitatea și abilitățile de producere de materiale cu valoare științifică. Publicarea materialelor contribuie și la vizibilitatea tinerilor cercetători.

Antecedentele proiectului: Conferința ISPMN din 2011: *Utilizarea limbii romani în diverse domenii de activitate.*

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Microconferință:** „*Rromii în spațiul Bisericii Ortodoxe*”
    - **Perioada:** 28/08/2015
    - **Locul:** Cluj-Napoca
    - **Responsabil ISPMN:** Lăcătuș Crăciun Ioan
    - **Descriere:** În data de 28 august 2015, cercetătorul ISPMN, Lăcătuș Crăciun-Ioan, a organizat micro-conferința cu titlul „*Rromii în spațiul Bisericii Ortodoxe*”. La eveniment au participat tineri romi, doctoranzi, absolvenți de facultate în domeniul teologiei și preoți, cu prelegeri specifice tematicii: drd. Gangă Nicolae (Școala Doctorală a Facultății de Istorie, Universitatea „Valahia” din Târgoviște), Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN), drd. Săvărășan Gelu-Pentru (UBB Cluj-Napoca și preot misionar pentru comunitatea de romi din Pata-Rât, Cluj-Napoca), pr. Gangă Daniel din București (zona Rahova, București), pr. Nicolae Dorin Buda din Râmnicu-Vâlcea (preot diacon pentru romii din Vâlcea) și Karoly Miklosi, absolvent de teologie (UBB Cluj-Napoca). Micro-conferința a avut loc la sediul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.
Cu această ocazie, au fost identificați alți șase doctoranzi romi cu care au fost stabilite contacte pentru crearea și lucrul în rețea a tinerilor cercetători romi, având preocupări cu privire la fenomenul religiei la romi, limba romani în context larg, istoria romilor și politici publice/administrative pentru romi.

Titlul proiectului: *Mobilitate și stratificare socială la romi*

Perioada: 04/05/2015 - 21/12/2015

Coordonator proiect: Lăcătuș Crăciun Ioan

Tema proiectului: Proiectul înglobează activități științifice și de cercetare anterioare cu mai multe fenomene și fapte sociale regăsite în comunitățile de romi. Fenomene cercetate anterior precum locuirea marginală, gentrificarea urbană, excluderea socială, politici educaționale pentru romi etc., vor putea fi analizate și studiate mai exhaustiv prin înglobarea în ceea ce se definește mobilitate și stratificare socială la romi în literatura de specialitate.

- Organizare eveniment ISPMN:
  - Masa rotundă internațională „Rroma in Israel-Rroma in Romania. Housing Representation and Education Issue. Case of Rroma/ Gipsy subgroups from Romania-Transylvania” „Romi în Israel - Romi evrei în România. Problematika locuirii, reprezentării și educației. Cazul subgrupurilor de romi din Transilvania”.
    - **Perioada:** 10/05/2015
    - **Locul:** Ierusalim, Israel
    - **Responsabil ISPMN:** Lăcătuș Crăciun Ioan, co-organizator eveniment
    - **Co-organizatori:** Roni Ben Ari (artist fotografic din Israel)
    - **Număr participanți:** 17
    - **Descriere:** Masa rotundă internațională „Rroma in Israel-Rroma in Romania. Housing, Representation and Education Issue. Case of Rroma/ Gipsy subgroups from Romania-Transylvania” „Romi în Israel - Romi evrei în România. Problematika locuirii, reprezentării și educației. Cazul subgrupurilor de romi din Transilvania”. La eveniment au participat 17 persoane din România și din Israel. Evenimentul a fost organizat la Sala de conferințe de la Hotelul Leonardo din Ierusalim, Israel, în data de 10 mai 2015. Cercetătorul ISPMN Lăcătuș Crăciun-Ioan a avut rolul de moderator la această masă rotundă și a fost trecut în program cu prelegerea cu titlul: „Dinamica locuirii la romii din Transilvania”. Prezentarea a conținut elemente empirice din terenul 2012-2013 (realizat în colaborare cu artistul fotografic din Israel), despre situația subgrupurilor de romi identificată în patru județe din Transilvania - România, coroborate cu fenomenul migrației interne, fenomenul gentrificării urbane, locuirea marginală și capitalul simbolic în locuirea la romii tradiționali.
Linkuri în presă: <http://telaviv.mae.ro/gallery/1147>
<http://www.jpost.com/Israel-News/King-of-the-Gypsies-arrives-in-Israel-402237>
<https://news.vice.com/article/an-audience-with-the-king-of-the-gypsies>
  - Expoziția fotografică "In Search of the “Tiganca” În căutarea “țigăncii”
    - **Perioada:** 07/05/2015
    - **Locul:** Muzeul de Artă al Israelului, Tel Aviv.
    - **Responsabil ISPMN:** Lăcătuș Crăciun Ioan, co-organizator eveniment
    - **Număr participanți:** 200
    - **Coorganizatori:** Roni Ben Ari (artist fotografic din Israel)
    - **Descriere:** Expoziția conține fotografiile realizate de artista Roni Ben Ari realizate în cadrul proiectului desfășurat în perioada 2012-2013 în comunități de romi din 4 județe din Transilvania (Sibiu, Mureș, Cluj și Sălaj), proiect derulat cu sprijinul și asistența cercetătorului ISPMN, Lăcătuș Crăciun. La vernisarea expoziției au participat aproximativ 200 de persoane, oficialități și personalități locale.
Linkuri în presă: <http://www.jpost.com/Israel-News/King-of-the-Gypsies-arrives-in-Israel-402237>
<http://telaviv.mae.ro/gallery/1147>
<http://www.israeltoday.co.il/NewsItem/tabid/178/nid/26596/Default.aspx>

<https://news.vice.com/article/an-audience-with-the-king-of-the-gypsies>
<http://www.anr.gov.ro/index.php/anr/presedinte-a-n-r/agenda-presedintelui-anr/icalrepeat.detail/2015/05/05/59/-/vizita-de-lucru-a-presedintelui-anr-in-israel>
http://www.wowbiz.ro/foto-dorin-cioaba-s-a-recules-in-ierusalim_148618.html

- **Demersuri pentru politica lingvistica: analiza resurse și condiții pentru înființarea catedrei de Limba Romani în cadrul Facultății de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.**

- **Perioada:** 2015
- **Locul:** Cluj-Napoca
- **Responsabil ISPMN:** Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: Pe parcursul anului 2015, Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a demarat un proces de consultare cu persoane resursă, interesate, în domeniul politicii limbii romani din România. Procesul de consultare a urmărit nevoia înființării catedrei de limba romani, condițiile necesare (procedura instituțională pentru înființare departament) și potențiale resurse, inclusiv umane, specialiști din regiunea N-V în domeniile și disciplinele necesare acoperirii nivelului licență. Printre argumentele privind necesitatea acestei politici publice pentru regiunea Transilvaniei, se numără:

- formarea specialiștilor în limba romani este necesară pentru sprijinirea producției cultural-lingvistice a romilor,
- formarea și calificarea superioară a personalului didactic din instituții de educație preuniversitară necesară pentru copiii romi și alți membrii ai comunităților de romi care să promoveze și să cultive limba romani și istoria romilor,
- formarea specialiștilor este utilă pentru creșterea creației în limba romani, inclusiv creația în limba romani în rândul elevilor romi,

În România, funcționează o singură catedra de Limba și Literatura Rromani, nivel licență, la Universitatea din București. Rețeaua profesorilor de limba romani și a celorlalți actori educaționali romi a crescut și necesită dezvoltarea profesională continuă, asigurarea posibilității de calificare.

- **Colaborare pentru realizare film de scurt metraj**

- **Perioada:** 1/04/2015 - 31/05/2015
- **Locul:** Cluj-Napoca

Descriere: Lăcătuș Crăciun Ioan (cercetător ISPMN) a colaborat pentru realizarea scurtmetrajului "Sukar san" (Ești frumos) cu Andriana Oborocean student în anul I la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Filmările s-au desfășurat într-o comunitate de romi, în perioada aprilie-mai 2015. Produsul final, scurtmetrajul "Sukar san" <http://www.nomadfestival.ro/castigatorii-competitiei-de-scurtmetraje-nomad-shorts/> a participat în competiția de la Nomad International Film Festival (Festivalul de Film Internațional despre Nomadism), juriul festivalului oferind Mențiunea Specială 2 pentru scurtmetrajul realizat. Nomad International Film

Festival, organizat pentru prima dată în 2015 în România, a fost organizat de Asociația Culturală Metropolis în parteneriat cu Muzeul Intercultural din Oslo și este finanțat printr-un grant oferit de Norvegia, Islanda, Liechtenstein și Guvernul României, în cadrul Programului PA17/RO13 "Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural european". "Sukar San" este un scurtmetraj documentar care încearcă să dezvăluie o perspectivă diferită despre viața romilor. Sunt prezentate episoade din viața zilnică a unor romi din orașele Turda și Cluj-Napoca, România. Scurtmetrajul vorbește despre trăirile și visele celor care se confruntă cu o viață socială critică. "Sukar San" - care din limba romani se traduce "Ești Frumos" arată frumusețea, voința și puterea acestor oameni.

Titlul proiectului: *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*

Anul: 2009-2015

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Cercetători externi participanți în proiect: Anca Giurchescu (etnocoreolog – International Council for Traditional Music Unesco – Copenhaga/București), Corina Iosif PhD (etnomuzicolog – Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române filiala Cluj), Karácsony Zoltán (etnocoreolog – Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), Könczei Csilla PhD (antropolog – UBB), Pávai István PhD (etnomuzicolog – Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), Pozsony Ferenc PhD (etnograf – UBB), Simonffy Katalin PhD (expert media), Varga Sándor PhD (etnocoreolog – Universitatea din Szeged), Zakariás Erzsébet PhD (etnograf – Institutul Arhiva de Folclor al Academiei Române filiala Cluj).

Tema proiectului: Această cercetare se axează pe următoarele teme: situația etnocoreologiei maghiare din România; sinteza culegerilor etnocoreologice din perioada comunismului când culegerea și publicarea folclorului tradițional al minorităților naționale – printre care și cea maghiară – a fost îngreunată din motive socio-economice și politice; situația arhivelor existente; mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania (Táncház); trecutul, prezentul și viitorul artei coregrafice maghiare din România; introducerea și/sau existența în sistemul educațional românesc a specialității de coregrafie cu predare în limba maghiară.

Scopul proiectului: Această cercetare încearcă să rezume și să prezinte cât mai detaliat posibil situația etnocoreologiei maghiare din România.

Antecedente proiectului: 1. Între 28–30 aprilie 2009 s-au organizat în cadrul ISPMN o sesiune științifică despre situația etnocoreologiei maghiară și o masă rotundă privind prezentul și viitorul artei coregrafice maghiare din România. Din materialul prezentat la această sesiune s-au editat și publicat în 2010 în cadrul ISPMN volumele *Az erdélyi magyar táncművészet és tánctudomány az ezredfordulón* și *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*. În 2011 s-au organizat mai multe prezentări de carte: lansarea volumului în limba maghiară a avut loc la Sfântu Gheorghe în data de 2 februarie 2011, iar lansarea volumului în limba română a avut loc în sediul ISPMN din Cluj în data de 28 martie 2011. În data de 14 aprilie 2011 s-a organizat o lansare de carte cu masă rotundă la Institutul Muzicologic al Academiei Maghiare din Budapesta. 2. Tot în 2009 s-a inițiat în cadrul ISPMN o cercetare privind predarea dansului popular în școlile maghiare din România, rezultatul fiind working papers-ul publicat cu titlul: *Művészeti szakoktatás avagy műkedvelő hagyományörzés? Helyzetkép a romániai magyar*

iskolai néptáncoktatásról (Formare profesională artistică sau păstrarea tradițiilor? Date privind predarea dansului popular în școlile maghiare din România). În paralel cu publicarea acestui studiu, rezultatele au fost prezentate în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe în ultimii ani. 3. În perioada 22–27 august 2011 a avut loc la Cluj a VII-a ediție a Congresului de Hungarologie (7th International Congress of Hungarian Studies). În cadrul acestei conferințe s-a desfășurat și o sesiune etnocoreologică intitulată *Tánc – nyelv – közösség a változó régióba (Dans – limbă – societate într-o regiune în schimbare)*. Fiindcă prelegerile prezentate s-au axat pe tematica cercetării date, s-a convenit cu autorii editarea acestor studii într-un volum. 4. În data de 24 februarie 2012 s-a organizat în cadrul ISPMN o sesiune științifică despre mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania cu titlul *Táncalkalom, hagyományörzés, közösségi szórakozás, társadalmi jelenség – 35 éves az erdélyi táncház / Reuniunea dansantă, revitalizarea tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani a Caselor de Dansuri Populare din Ardeal*. 5. Scrierea și publicarea studiului cu titlul *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése (Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania)*. În cursul anului 2012 a fost prezentat acest studiu în mai multe conferințe. 6. S-a editat și publicat în 2014 în cadrul ISPMN volumul doi *Az erdélyi magyar táncművészet és táncstudomány az ezredfordulón [Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei]* în limba maghiară. Volumul a fost lansat în data de 29 aprilie 2014 la Casa Tranzit din Cluj.

Componentele proiectului: 1. Traducerea și editarea studiilor pentru volumul doi *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*. Publicarea volumului în vara anului. Lansarea cărții la ISPMN și în alte locații. 2. În paralel cu publicarea acestui volum, prezentarea rezultatelor cercetării în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe. 3. Stagii de documentare la Arhivele Naționale – Cluj, Biblioteca Academiei – Cluj și Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” – Cluj despre mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania (Táncház).

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **A magyar táncdialektusokról (Despre dialectele dansului tradițional maghiar).**
    - **Perioada:** 13/05/2015
    - **Locul:** Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
    - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
    - **Număr participanți:** 15
    - **Coorganizatori:** Departamentul de Etnografie și Antropologie Maghiară din cadrul UBB
    - **Descriere:** Könczei Csongor a susținut o prelegere științifică pentru studenții din anul III și de la masteratul de etnografie maghiară ai Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca cu titlul *A magyar táncdialektusokról (Despre dialectele dansului tradițional maghiar)*.
  - **Documente etnocoreologice din împrejurimile Clujului (1969–2012)**
    - **Perioada:** 15/05/2015
    - **Locul:** Institutul „Arhiva de Folclor al Academiei Române” din Cluj-Napoca
    - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
    - **Număr participanți:** 20

- **Coorganizatori:** Institutul „Arhiva de Folclor al Academiei Române” din Cluj-Napoca
- **Descriere:** Könczei Csongor a susținut o prelegere cu titlul *Documente etnocoreologice din împrejurimile Clujului (1969–2012)* la sesiunea intitulată Valoarea de întrebuințare a documentului etnomuzicologic: prescripții metodologice, constrângeri practice și necesități epistemice în cadrul conferinței științifice internaționale *Arhivele etnologice*. Provocări actuale și modalități de valorificare, conferință organizată de către Institutul „Arhiva de Folclor al Academiei Române” din Cluj-Napoca.
- **Támpontok az erdélyi néptáncoktatáshoz (*Repere pentru predarea dansului popular din Transilvania*)**
  - **Perioada:** 12/06/2015
  - **Locul:** Fundația Kallós Zoltán din Răscruci
  - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
  - **Număr participanți:** 120
  - **Coorganizatori:** Fundația Kallós Zoltán din Răscruci
  - **Descriere:** Könczei Csongor a susținut o prelegere cu titlul *Támpontok az erdélyi néptáncoktatáshoz (Repere pentru predarea dansului popular din Transilvania)* în cadrul conferinței *A népművészet szerepe az anyanyelvi oktatásban (Rolul artei populare în învățământul de limba maternă)* organizate de către Fundația Kallós Zoltán din Răscruci.
- **Zsákutcában? Gondolatok a városi táncházak jelenéről (*În fundătură? Câteva gânduri despre prezentul mișcării de tip revival Táncház, adică a Caselor dansului popular din orașe*)**
  - **Perioada:** 08/10/2015
  - **Locul:** Casa Memorială Györkös Mányi Albert din Cluj
  - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
  - **Număr participanți:** 50
  - **Linkuri în presă:**
[https://www.facebook.com/events/1663113810601991/;](https://www.facebook.com/events/1663113810601991/)
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.739127649565429.1073741839.700987206712807&type=3;>
[http://www.szabadsag.ro/szabadsag/servlet/szabadsag/template/yournews_PYourNewsSelectedScreen.vm/id/2599;jsessionid=A16C7D45FECB2CC2C0E1C820A1397790.](http://www.szabadsag.ro/szabadsag/servlet/szabadsag/template/yournews_PYourNewsSelectedScreen.vm/id/2599;jsessionid=A16C7D45FECB2CC2C0E1C820A1397790)
  - **Coorganizatori:** Revista Művelődés și EMKE (Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania)
  - **Descriere:** Könczei Csongor a susținut o prelegere științifică cu titlul *Zsákutcában? Gondolatok a városi táncházak jelenéről (În fundătură? Câteva gânduri despre prezentul mișcării de tip revival Táncház, adică a Caselor dansului popular din orașe)* la Casa Memorială Györkös Mányi Albert din Cluj, eveniment organizat de către revista Művelődés și EMKE (Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania).
- **Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei II**
  - **Perioada:** 20/11/2015
  - **Locul:** Casa Tranzit din Cluj

- **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
- **Număr participanți:** 15
- **Linkuri în presă:** <https://www.facebook.com/events/1520964044893023/>
- **Coorganizatori:** Fundația Tranzit Alapítvány
- **Descriere:** Vineri, 20 noiembrie 2015 a avut loc la Casa Tranzit din Cluj lansarea volumului *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei II*, volum apărut la Editura ISPMN. Volumul editat de către Könczei Csongor conține prelegerile editate în limba română a două sesiuni științifice desfășurate în limba maghiară. Acest fapt determină și structura cărții. Prima parte cuprinde patru studii cu accent pe problemele etnocoreologice. Acestea au fost prezentate în 24 august 2011, în cadrul celui de-al VII-lea Congres Internațional de Hungarologie în panelul Dans-Limbă-Comunitate. Csilla Könczei, prin descrierea analogiilor și diferențelor între dans și limbă, încearcă să schițeze un posibil model de teorie a dansului (*Spre un model de teoria dansului. Gânduri despre analogii și diferențe dintre dans și limbă*). Zoltán Karácsony analizează formele dansului fecioresc interpretat în grup, din Călata („Față-n față”. *Despre cele două stiluri de executare a dansului fecioresc din zona Călatei*), Sándor Varga vorbește despre influența Caselor de Dans Popular din mediul urban asupra culturii tradiționale (*Influența turismului asociat cu fenomenul táncház asupra legăturilor sociale și raportarea la tradiție ale unui sat transilvănean*), iar Csongor Könczei examinează activitatea instructorilor de dans popular în mediile tradiționale (*Influența dansului scenic asupra culturii dansului popular tradițional – activitatea „maștrilor dansului popular” în satele transilvănene de la cumpăna dintre secole*). A doua parte a volumului cuprinde studii tematice prezentate la sesiunea științifică din 24 februarie 2012, la Casa Tranzit, cu tema *Reuniune dansantă, revitalizare a tradițiilor, distracție, fenomen social - 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal*. Pávai István tratează începuturile mișcării de tip revival a Caselor de Dans Popular din Transilvania (*De unde provine fenomenul táncház?*). Katalin Simonffy descrie fuziunea Emisiunii în limba maghiară a Televiziunii Române cu programul pentru tineret intitulat Kaláka din perioada 1977-1980 (*Táncház și KALÁKA*), Erzsébet Zakariás reamintește una dintre locațiile unde a funcționat Casa Dansului Popular la sfârșitul anilor 1970 (*Amintiri despre începuturile mișcării táncház în Transilvania. Casa de dansuri populare Vasas din Cluj*), Ferenc Pozsony analizează formele culturii populare tradiționale utilizate de către Casele de Dans Popular din mediul urban (*Cultură populară organică și cultură populară organizată în cadrul mișcării táncház*), iar la finalul volumului Csongor Könczei prezintă printr-un rezumat scurt istoricul Caselor de Dans Popular din mediul urban transilvănean (*Fenomenul táncház („casa dansului popular”) în Transilvania la 35 de ani – o trecere în revistă succintă din punct de vedere istoric*). Primul articol este semnat de recunoscutul etnocoreolog român Anca Giurghescu. *Intersecții și confluențe. Amintiri legate de*

Martin György poate fi considerat una dintre cele mai importante scrieri din istoricul cercetării etnocoreologice din ultimul deceniu. Semnificația studiului provine din faptul că Anca Giurghescu, ca cel mai apropiat coleg român al lui György Martin, nu numai că descrie munca lor de teren din Ardeal, dar ea rezumă și analizează relația dintre cercetarea etnocoreologică română și maghiară din ultimii 50 de ani. Este subliniat faptul că varianta tradusă în limbă română a volumului, cea lansat în data de 20 noiembrie 2015, este dedicată memoriei Ancăi Giurghescu, care ne-a părăsit anul acesta și a cărei studiu cuprins în paginile volumului de față este, ultimul pe care l-a publicat. Personalitate de prim rang a etnocoreologiei mondiale, Anca Giurghescu (1930–2015) a fost una dintre fondatoarele disciplinei și una dintre cele mai importante figuri ale ei. A fost președinte al Grupului de studii în etnocoreologie al International Council for Traditional Music (1998–2006), apoi președinte onorific al acestui grup de studiu. Volumul a fost lansat în prezența autorilor de către Csongor Könczei (etnograf, etnocoreolog, cercetător la ISPMN, editorul volumului) și Corina Iosif (antropolog, muzicolog, cercetător la Institutul „Arhiva de Folclor al Academiei Române” – Filiala Cluj, lectorul volumului). După lansarea volumului a avut loc o scurtă sesiune de prezentări *In memoriam Anca Giurghescu*, cu participarea lui Georgiana Gore (antropolog, etnocoreolog, profesor universitar la Université Blaise Pascal din Clermont-Ferrand, Franța), Marie-Pierre Gibert (antropolog, etnocoreolog, lector universitar la Université Lumière din Lyon, Franța), Colin Quigley (etnomuzicolog, lector universitar la University of Limerick, Irlanda), Corina Iosif și Csilla Könczei (antropolog, lector universitar la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj). Cei prezenți au celebrat și au rememorat personalitatea Ancăi Giurghescu și contribuția acesteia la etnocoreologia internațională.

Titlul proiectului: *Noi mișcări religioase la intersecția dintre catolicism și ortodoxism – Moldova*

Perioada: 30/09/2013 - 30/12/2018

Coordonator proiect: Peti Lehel

Instituții partenere: Universitatea din Pécs (Ungaria)

Tema proiectului: Proiectul implică cercetare de teren, cercetare bibliografică, participări la workshopuri și conferințe.

Actualitatea cercetării: proces de modernizare intensivă, dezintegrarea comunităților tradiționale, individualizarea colectivităților, pluralizarea mentalității, procese de secularizare în satele situate în intersecția dintre catolicism și ortodoxism în Moldova. Scopul cercetării este cercetarea noilor mișcări religioase caracterizate de modernism.

Catalog al problemelor de cercetare: strategiile de viață ale membrilor acestor comunități, mentalitatea, conflictele, relațiile cu comunitatea majoritară, motivele conversiunilor, relația între migrația forței de muncă și apariția noilor mișcări religioase, context interetnic și interconfesional.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **cercetare bibliografică**
Descriere: În perioada 01 02 2015 - 09 02 2010 Peti Lehel, cercetător ISPMN a participat la cercetare bibliografică în Birtish Library în Londra, Anglia, pe tema: noi mișcări religioase. Cercetarea face parte din proiectul cu titlul *Noi mișcări religioase la intersecția dintre catolicism și ortodoxism – Moldova*, proiect aparținând direcției de cercetare, *Minorități în tranziție*.
  - **Raport de cercetare**
Descriere: În data de 10. 04. 2015. Peti Lehel, cercetător ISPMN a participat la o cercetare de teren în Cleja, Valea Seacă, Răcăciun în județul Bacău. Cercetarea vizează schimbările religioase din zona Moldovei, rolul noilor mișcări religioase în articularea schimbărilor sociale apărute în urma proceselor de modernizare. Metodologia aplicată: observație participativă (ritualuri, evenimente comunitare etc.).
  - **Raport de cercetare**
Descriere: În perioada 22-25 august 2015 Peti Lehel, cercetător ISPMN a participat la o cercetare de teren în Cleja în cadrul proiectului "*Noi mișcări religioase la intersecția dintre catolicism și ortodoxism - Moldova*". Pe parcursul cercetării Peti Lehel a documentat ritualuri religioase și a adunat materiale etnografice aplicând metodologii ca observația participativă și interviuri informale.

Titlul proiectului: *Minoritatea slovacă din România*

Anul: 2014-2015

Perioada: 23/12/2015

Coordonator proiect: Peti Lehel

Cercetător ISPMN participant în proiect: Hossu Iulia

Instituții partenere: Asociația Filmtett (România)

Tema proiectului: Film documentar despre situația actuală a minorității slovace din România. Prezentarea diversității culturale a comunităților slovace aflate pe teritoriul României prin intermediul unui film documentar realizat după metodologia cercetărilor etnografice/antropologice. Prezentarea rolului religiei romano-catolice și evanghelice în prezervarea identității naționale și a problemelor învățurii în limba maternă, arătarea importanței influențelor interetnice în viața de zi cu zi a comunităților slovace, prezentarea reflexiilor a mai multor membri cu statut diferit al acestor comunități despre situația actuală a minorității slovace, ideile lor despre viitorul imaginat al comunității slovace. Prezentarea situației instituțiilor culturale, politice, educaționale și bisericești care contribuie la prezervarea identității și a limbii slovace. Realizarea unui material audiovizual cu caracter documentar despre povestiri personale despre trecutul apropiat al persoanelor și al familiilor lor aparținând de minoritatea slovacă din România.

Locul desfășurării: Satele slovace din județele Bihor și Sălaj.

Antecedente proiectului: identificarea sistemului instituțional al minorității slovace realizat în cadrul proiectului *Sistemul instituțional al minorităților naționale din România* (responsabili: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel). Filme documentare despre minorități tradiționale (ceangăi), despre o comunitate germană din Județul Satu Mare, *Minorități în tranziție – Ucrainenii din*

Maramureș, Minorități în tranziție – Cehii din Banat, filme documentare realizate de către ISPMN și Asociația Filmtett. Volum colectiv în limba română și traducerea acestuia în limba maghiară, intitulat *Minorități în zonele de contact interetnic. Cehii și slovacii în România și Ungaria*, editat de Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel, ISPMN, 2010.

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
  - **Material brut filmat:**
    - A fost realizat transcrierea dialogurilor pentru 28 minute de interviuri din filmul documentar *Slovacii din regiunea Bihor-Sălaj* și traducerea din limba română în limba slovacă a interviurilor folosite în film.

Titlul proiectului: *Editura Kriterion: concepție și practică*

Anul: 2014-2015

Perioada: 30/11/2015

Coordonatori proiect: Kiss Ágnes, Lőrincz József

Cercetător extern participant în proiect: Bartha Ágnes Katalin

Tema proiectului: Între 1970-1990, Editura Kriterion a fost cea mai importantă instituție culturală minoritară. Pe lângă promovarea culturii minorităților (literatură, artă, filosofie, științe, cunoștințe tehnice etc.) în limba lor maternă, a avut un rol important în prezentarea acestor culturi prin traduceri (din limba minorităților în limba altor minorități sau în română, respectiv din română în limbile minorităților). Proiectul își propune să reconstruiască atât concepția care a stat la baza acestei edituri unice în Europa de Est, cât și practica de zi cu zi în centrul de la București și în filiala de la Cluj.

Proiectul este realizat în trei etape. Prima a inclus o serie de interviuri cu editorii de la Kriterion în perioada 1970-1990. Tema interviurilor a fost concepția și practica editorială, temele majore, personalitatea și rolul lui Domokos Géza, directorul editurii, diferențele dintre filiala de la București și cea de la Cluj. (Etapă realizată în 2014). În a doua etapă s-a organizat o masă rotundă cu angajații editurii (Etapă realizată în 2014). În a treia etapă se va finaliza un working paper pe baza manuscrisului predat la sfârșitul anului trecut de către Bartha Ágnes Katalin.

De asemenea, în luna mai 2015 cercetătorii implicați în proiect au participat la o masă rotundă unde vor prezenta primele concluzii referitoare la dosarul de Securitate al lui Domokos Géza, directorul Editurii Kriterion.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **Bartha Katalin Ágnes: Kriterion Kiadó interjúkban. Identitásmunka és korlátozás**
  - **Kriterion Kiadó interjúkban. Identitásmunka és hatalmi korlátozás**
  - **Interviuri cu redactori ai Editurii Kriterion**
Descriere: Interviuri realizate de Bartha Katalin Ágnes cu redactori ai Editurii Kriterion
- Organizare eveniment ISPMN:
  - **„Tălmăciri”- 45 de ani de la înființarea Editurii Kriterion**
    - **Perioada:** 18/05/2015 - 19/05/2015
    - **Locul:** București

- **Responsabil ISPMN:** Kiss Ágnes
- **Număr participanți:** 30
- **Linkuri în presă:**
  - http://www.3szek.ro/load/cikk/80817/domokos_gezarol_a_kriterion-evfordulon
  - <http://www.konyv7.hu/magyar/menupontok/felso-menusor/online/domokos-geza-munkassagat-meltattak-bukarestben-a-kriterion-kiado-45-eves-evfordulojan>
  - <http://itthon.transindex.ro/?hir=39745>
  - <http://www.kronika.ro/kultura/domokos-geza-munkassagat-meltattak-bukarestben>
  - <http://www.erdely.tv/hirek/45-eves-kriterion>
  - <http://www.icr.ro/bucuresti/evenimente/aniiversare-45-de-ani-de-la-aparitia-editurii-kriterion-in-romania.html>
  - http://www.radioromaniacultural.ro/45_de_anii_de_la_aparitia_editurii_kriterion_in_romania18_mai_19_mai_2015-32000
- **Coorganizatori:** Institutul Balassi - Institutul Maghiar din București, Institutul Cultural Român, Asociația Domokos Géza
- **Descriere:** În zilele 18 și 19 mai 2015, la București a fost sărbătorită aniversarea a 45 de ani de la înființarea Editurii Kriterion, cea mai importantă instituție culturală minoritară din Europa de Est în perioada comunistă. Cu acest prilej Institutul Cultural Român, Institutul Balassi - Institutul Maghiar din București, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale și Asociația Domokos Géza a organizat un colocviu despre tumultoasa istorie a acestei instituții culturale. În programul de două zile a avut loc și un panel dedicat cercetărilor derulate în cadrul ISPMN legate de această tematică. Astfel, Novák Csaba Zoltán a ținut o prezentare despre viața intelectualilor în vizorul Securității, între care și directorul Editurii Kriterion, Domokos Géza, iar Lőrincz D. József despre Editură în oglinda filajului fostei Securități. Bartha Katalin-Ágnes a susținut o comunicare despre concepțiile, programele și practicile editurii în perioada comunistă.

Titlul proiectului: *Turcii și tătarii din Dobrogea*

Perioada: 01/03/2014 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Tema proiectului: Volumul este rezultatul conferinței *Construcția identitară la turcii și tătarii din Dobrogea*, organizată de ISPMN pe data de 10 octombrie 2014, în cadrul proiectului, care a avut ca scop reunirea tuturor cercetătorilor cu preocupări în studierea celor două comunități etnice, turcii și tătarii, și în acest fel a stadiului actual al cercetărilor în domeniu.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **Turcii și tătarii din Dobrogea**
Descriere: Volumul de față reunește în cea mai mare parte prezentările conferinței *Construcția identitară la turcii și tătarii din Dobrogea*, organizată de

Institutul pentru Studierea Problemelor Naționale în octombrie 2014 la Constanța, care a avut ca obiectiv stabilirea stadiului actual al cercetărilor cu privire la cele două comunități etnice, prin analiza lor dintr-o perspectivă interdisciplinară, prin intermediul unor studii analitice, ce îmbină metode de cercetare aparținând istoriei, antropologiei, sociologiei, lingvisticii, etnopsihologiei. Scopul final a fost acela de a facilita înțelegerea identității etno-culturale a turcilor și tătarilor din Dobrogea.

Studiile cuprinse în volum abordează subiecte diverse, ca integrarea Dobrogei la România, la sfârșitul secolului al XIX-lea, printr-un proces de colonizare interioară a provinciei și efectele asupra statutului grupurilor etnice din regiune, fenomenul emigrației turce și tătare de la începutul secolului XX, strategiile de păstrare a identității etnice, culturale și religioase, după 1878, în timpul perioadei comuniste și după 1989, rolul propriilor instituții în conservarea sau dezvoltarea identității, observarea similitudinilor și diferențelor culturale, generate de identitatea etnică specifică fiecărui grup și de apartenența comună la religia islamică, aspectele ale biculturalismului cultural și lingvistic, patrimoniu cultural, analiza raportului dintre identitate și alteritate, în contextul relațiilor interetnice, specifice spațiului dobrogean.

Volumul reflectă preponderența abordărilor istorice, pozitivistice, axate din punct de vedere cronologic asupra perioadei interbelice, o particularitate a cercetărilor referitoare la cele două comunități etnice în ultimii douăzeci de ani. Abordările din perspectiva cronologică a perioadei comuniste, alături de cercetările antropologice, sociologice și de imagologie referitoare la evoluția postcomunistă și situația actuală, bazate pe anchete de teren în cele două comunități, reprezintă în mare parte o caracteristică recentă, a cercetărilor ultimilor ani, cu privire la turcii și tătarii din Dobrogea. Volumul nu epuizează nici pe departe subiectele, pe care le poate oferi cercetarea comunităților turcă și tătară din Dobrogea, dar oferă o radiografie foarte actuală și reală a stadiului actual al cercetărilor în acest domeniu.

Titlul proiectului: *Locuri și spații ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania*

Anul: 2012-2016

Perioada: 30/12/2016

Coordonator proiect: Jakab Albert Zsolt

Tema proiectului: Cercetarea și analiza locurilor și spațiilor și a identității minorităților naționale din Transilvania.

Scopul proiectului: 1. întocmirea și completarea unei baze de date pe următoarele categorii: copac comemorativ, plăci comemorative, statui și busturi, monumente publice (comemorative), obeliscuri, cenotafuri, cimitire de onoare, 2. publicarea datelor pe internet pe un site special, 3. cercetarea și analiza practicilor de comemorare legate de aceste locuri și spații.

Antecedente proiectului: În anul 2012 s-a luat legătura cu instituții de specialitate, s-au publicat două cărți în limba maghiară pe tema ridicării monumentelor și practica comemorării în Cluj-Napoca, s-a participat la conferințe naționale și internaționale pe tema respectivă.

În anul 2013-2014 s-a întocmit baza de date a monumentelor din Partium și Banat, urmează completarea și continuarea adunării datelor din Transilvania.

Rezultatul cercetării efectuate în 2015 a fost descrierea a peste 500 de obiecte de comemorare trecute în baza de date a locurilor comemorative din Transilvania și Banat. Prin urmare baza de date conține un număr de 1500 de obiecte comemorative. Aceasta funcționează în format electronic și ulterior va fi încărcată în baza de date online a paginii web a ISPMN.

Proiectul este unul deschis, care se poate extinde și pe alte județe, creând o bază de date complexă, care poate fi de folos cercetătorilor minorităților naționale, dar este de folos și oamenilor de rând, care sunt interesați de istoria și situația minorităților naționale din România.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
  - **Raportul Bursei de cercetare pentru cercetarea locurilor și spațiilor ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania**
Descriere: În cadrul Bursei de cercetare pentru cercetarea locurilor și spațiilor ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania, acordată de Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale din Cluj-Napoca s-au cercetat și s-au analizat locurile, spațiile și identitatea minorităților naționale din Transilvania și Banat.
În cadrul unei cercetări în anii 2013 și 2014 s-a elaborat o bază de date despre locurile și spațiile comemorative, care lângă rolul lor important în crearea și păstrarea identității naționale a minorităților sunt semnificative și au un rol în formarea identității locale. În cadrul cercetării prezente s-a continuat completarea bazei de date din 2013 și 2014 care conținea deja peste 1100 de monumente, statui, cenotafuri, plăci etc. Cercetarea prezentă era concentrată pe zona județelor Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara și Alba, o zonă multilingvă și multietnică atât în trecut cât și în prezent.
Datele prelucrate provin din cercetări, monografii, periodice, broșuri, studii de caz, siteuri web ale comunităților și alte publicații. Aceste surse conțin informații referitoare la spațiile și evenimentele comemorative ale minorităților naționale de la început până în prezent. Pe baza acestor surse s-au ordonat informațiile într-o bază de date, unde sunt trecute anul inaugurării, subiectul comemorării, locul exact, localitatea, județul, inițiatorul comemorării, executantul, descrierea sărbătorii de inaugurare și poze despre obiectivul comemorării.
Rezultatul cercetării efectuate în 2015 a fost descrierea a peste 500 de obiecte de comemorare trecute în baza de date a locurilor comemorative din Transilvania și Banat. Prin urmare, baza de date conține un număr de 1.500 de obiecte comemorative. Aceasta funcționează în format electronic și ulterior va fi încărcată în baza de date online a paginii web a ISPMN.

Titlul proiectului: *Minoritățile naționale din România și țările mamă*

Perioada: 03/03/2015 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Székely István

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Adriana Cupcea, Gidó Attila

Tema proiectului: Proiectul își propune analiza relațiilor dintre minoritățile naționale din România și țările lor mamă (unde este cazul): cadrul legal din țara mamă, instituțiile responsabile, conținutul politicilor (domenii de asistență, finanțare, relații bilaterale, politici de cetățenie, politici sectoriale etc.).

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Îndrumare bursier
  - **Perioada:** 15/04/2015 - 15/10/2015
  - **Descriere:** Sarcina bursierului a fost identificarea principiilor de bază și a evenimentelor importante legate de relația minorităților naționale din România și țările lor mamă, pe baza cronologiilor elaborate în cadrul proiectului aferent al ISPMN.

Cap III. Centrul de documentare

1. Proiecte inițiate de către CDM

Titlul proiectului: *Hărți etnice*

Anul: 2010-2015

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Tema proiectului: Proiectul constă în prezentarea spațială a datelor statistice și demografice referitoare la minoritățile etnice și naționale din România, cu scopul de a facilita interpretarea acestor date în relație cu realitatea geografică.

Antecedentele proiectului: hărți integrate pe pagina web: distribuția etnică (2002, 2011), lingvistică (2002, 2011) a minorităților naționale din România în județele și unitățile administrative, gradul de suprapunere etnică și lingvistică respectiv hărțile instituțiilor minorităților naționale. Hărțile sunt realizate folosind următoarele surse: 1. Recensământul populației din anul 2002, apartenența etnică, nivel de localitate, 2. Recensământul populației din anul 2002, limba maternă, nivel de localitate, 3. Recensământul populației din anul 2011, apartenența etnică, nivel de comună, Pagina web: <http://www.ispmn.gov.ro/maps> Suprafața de administrare: <http://www.ispmn.gov.ro/admin>

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Diseminare / participări târg de carte
  - **Perioada:** 01/02/2015 - 18/12/2015
  - **Descriere:** Promovarea proiectului.
  - **Tipul activității:** Colaborare cu utilizatori externi
  - **Perioada:** 01/02/2015 - 18/12/2015
  - **Descriere:** Colaborare cu utilizatori externi, care s-au folosit de datele, hărțile puse pe site.
  - **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
  - **Perioada:** 01/03/2015 - 18/07/2015
  - **Descriere:** Suprafața web a Hărților etnice a fost completată cu suprafața proiectului Research astfel ajungând la o bază de date mai complexă, mai informativă. La nivelul hărților naționale pe etnii și limba maternă acum apar și datele bazei de date Research: textele, proiectele, filmele documentare și evenimentele științifice care abordează minoritățile respective.

Titlul proiectului: *Monitorizarea presei privind minoritățile naționale*

Anul: 2009-2015

Perioada: 28/02/2009 - 31/12/2015

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Plainer Zsuzsa, Sebesi Claudia

Tema proiectului: Monitorizarea presei pe următoarele tematici: conflicte interetnice, legea privind statutul minorităților naționale din România, legea învățământului – predarea limbii române ca a doua limbă, problema emigranților români din Italia, transformarea sistemului

electoral – problematica reprezentării minorităților în parlament (problema votului uninominal), conflictul romi - Primăria Baia Mare, dezbaterea etnonimelor rom-țigăni, dubla cetățenie - minoritatea maghiară din România, imigranții români (Spania, Franța, Anglia, Germania), reforma regiunilor de dezvoltare, tinerii romi – condițiile sociale, tinerii romi – copiii romi în familie, tinerii romi – educația, tinerii romi – liceul de romi din București, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, „minoritatea română” în județele Covasna și Harghita (cazul bentiței tricolore), problematica steagului secuiesc, ISPMN în presă.

Scopul proiectului:

- Crearea unei baze de date cu articolele, știrile, interviurile, reportajele, editorialele apărute, care sunt disponibile pentru cei interesați de o analiză mai amplă, cantitativă a discursurilor publice legate de minoritățile naționale.
- Prelucrarea materialelor existente, posibilitate de publicație online (posibil sub formă de WP) pentru studenți, masteranzi, doctoranzi.
- Colaborare, schimb și uniformizare baze de date cu alte instituții, organizații interesate de monitorizarea temelor legate de minoritățile naționale.

Antecedentele proiectului: Crearea unei baze de date online cu articolele adunate, administrare pagina web. Articole în tematicile prezentate: cca 4.700.

Pagina web: <http://adatbank.transindex.ro/regio/ispmn/sajto/> ,

<http://ispmn.gov.ro/page/monitorizare-de-pres>

Suprafață de administrare: <http://adatbank.ro/regio/ispmn/sajto/admin>

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Studiu de atelier Nr. 59, Győri Tamás: Románul (a)vagy magyarul gondolkodni? Gondolkodási struktúrák elemzése a székely zászló-vitáról közölt publicisztikák alapján (Problematica steagului secuiesc în presa maghiară și română)**
  - **Descriere:** Colaborare cu cercetătorul extern Győri Tamás, pentru prelucrarea articolelor monitorizate pe tema: problematica steagului secuiesc. Studiul prelucrează articolele de presă legate de scandalului din ziarele cotidiene/portalele de știri naționale și regionale mai importante asupra „steagului secuiesc”. Prima parte a textului rezumă istoria presei pe baza știrilor, partea a doua încearcă să descopere structurile gândirii prin analiza de conținut a articolelor.

Titlul proiectului: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România*

Anul: 2010-2015

Coordonator proiect: Kiss Ágnes

Tema proiectului: Scopul proiectului este colectarea și difuzarea informațiilor despre lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din această arie. Proiectul contribuie la creșterea vizibilității lucrărilor științifice din domeniul vizat și la intensificarea fluxului de informații între instituțiile interesate, respectiv autorii lucrărilor. În cadrul acestui proiect, între lucrările științifice promovate vor fi incluse publicațiile apărute în România și în străinătate, precum și sursele prime create de diferite instituții. Informațiile referitoare la evenimente importante vor conține știri și

anunțuri despre simpozioane, conferințe, mese rotunde, workshop-uri și expoziții organizate în țară și în străinătate pe tema minorităților naționale din România.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România, ianuarie-iunie 2015**

Titlul proiectului: *NL ISPMN*

Anul: 2010-2015

Coordonator proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului: Centrul de documentare a lansat în luna octombrie 2010 Newsletter-ul ISPMN. Scopul său este de a oferi publicului avizat informații despre principalele activități organizate sub egida institutului sau de către cercetătorii care activează în cadrul acestuia. Paleta de evenimente la care se va face referire va fi destul de largă, putând să cuprindă informații despre: ultimele apariții editoriale ale ISPMN, conferințe, ateliere, mese rotunde organizate de către institut, parteneriate de cercetare etc. Apariția sa este lunară.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **ISPMN NL - ianuarie 2015- ISPMN NL - decembrie 2015**

Titlul proiectului: *Pagina Web ISPMN*

Anul: 2008-2015

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kiss Ágnes, Hossu Iulia, Virginás Péter, Sebesi Claudia

Scopul proiectului: Cei care accesează pagina noastră de web se pot informa cu privire la profilul Institutului, a principalelor cercetări și proiecte efectuate de către noi și pot accesa rapoartele acestora; au accesul la catalogul online al bibliotecii ISPMN, pot afla informații despre viitoare manifestări, conferințe organizate de către instituția noastră, pot chiar descărca versiunea online a cărților, newsletter-urilor, textelor *Studiilor de atelier* pe care le edităm.

Antecedentele proiectului: Conținutul paginii este dezvoltat încă din anul 2007 în 3 limbi: limba română, limba engleză și limba maghiară. Conținutului paginii este permanent dezvoltat cu noile proiecte ale Institutului, cu rapoartele rezultate în urma cercetărilor, cu noile publicații ale Editurii ISPMN etc., astfel încât să oferim o imagine cât mai completă despre activitățile Institutului precum și despre alte tipuri de informații care ar putea fi utile celor interesați de problematica minorităților naționale, atât la nivel național cât și internațional. Pagina web: www.ispmn.gov.ro Suprafața de administrare: www.ispmn.gov.ro/admin Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): programare web, actualizare permanentă.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Pagina web ISPMN**
    - **Formatul bazei de date:** online

- **Descrierea bazei de date:** actualizare permanentă de conținut: știri ISPMN, aparițiile editurii ISPMN, rezultatele cercetărilor (rapoarte de cercetare, materiale multimedia, baze de date). Actualizare pe proiecte: prezentarea rezultatelor unor proiecte, programarea uploadării unor proiecte (Banca de date Roma, Informații utile, Linkuri utile, Biblioteca ISPMN, Banca de date, Monitorizarea de presă). Dezvoltare suprafață administrativă permanentă, dezvoltare design. Utilizatori: 13919, vizualizări de pagină: 73.020.
- **Colectarea datelor:** 01/01/2015 - 31/12/2015
- **URL:** ispmn.gov.ro

Titlul proiectului: *Platformă acitivități ISPMN*

Anul: 2014-2015

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Tema proiectului: Suprafață web și suprafață administrativă pentru înregistrarea și arhivarea cercetărilor, proiectelor ISPMN: elaborarea Planului de activitate ISPMN, elaborarea Raportului de activitate ISPMN, arhivarea ISPMN, evidență buget pe activități.

Scopul proiectului: colectarea, sistematizarea și păstrarea materialelor aferente proiectelor derulate în cadrul *Departamentului de studii, analize și cercetare ISPMN*, respectiv *Centrul de documentare ISPMN*.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Platformă activități ISPMN**
    - **Formatul bazei de date:** online
    - **Descrierea bazei de date:**
      - Modificări (Buton de salvare și jos și sus, Redenumire și reorganizare meniuri, Posibilitate de filtrare și la „participări la evenimente”, Toate câmpurile din „rezultate finale editură” să fie cu valori multiple, Toate câmpurile cu dată să fie goale dar obligatorii, În meniul „datele mele” tab-ul activ să fie „proiecte”, Modificare pagină “fișe de depunere manuscris”, Modificare pagină „proiect”, Posibilitate de introducere rezultat și la proiect la care sunt participant, Un singur rezultat la un plan de activitate)
        - Posibilitate de introducere alte cheltuieli,
        - Modificare raport buget,
        - Câmpuri noi (Rezultat final organizare eveniment: Descriere, Rezultat final editura ISPMN: Abstract, Rezultat final participare eveniment: Descriere newsletter/raport, Prezențe in mass media: URL, Publicații înafara editurii: Abstract),
        - Noi tipuri de date (Dezvoltare bibliotecă, Îndrumare voluntar, Îndrumare practică, Cercetare de teren – legat de proiect, Participări târguri de carte),
        - Rezultatul final „alte tipuri” să fie legat de proiect + vizualizare,
        - Toate listele să fie sortabile după fiecare coloană,
        - Vizualizare „datele mele” împărțit pe ani,
        - Realizare proiect permanent.
    - **Colectarea datelor:** 01/02/2015 - 03/05/2015

- URL: ispmn.gov.ro/activity
- **Platformă activități ISPMN**
  - **Formatul bazei de date:** online
  - **Descrierea bazei de date:** • Modificări mici, ° posibilitatea de filtrare după “număr eveniment” și “încărcat de către” în lista “Toate participările la evenimente” ° Mutarea linkurilor de adăugare rezultat la începutul paginii ° Notificare pe email și pentru utilizatorul Iulia Hossu ° Modificarea condiției de notificare pentru încărcare newsletter/delegație • Includerea „alte activități proiect” în raportul final. Adăugare posibilitate de administrare a taxonomiilor • Instruirea personalului pentru a folosi interfața de administrare
  - **Colectarea datelor:** 08/12/2015 - 15/12/2015
  - URL: <http://ispmn.gov.ro/activity>
- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Arhivare
  - **Perioada:** 05/01/2015 - 31/12/2015
  - **Descriere:** Arhivarea proiectelor ISPMN, îndrumarea și verificarea completării online a proiectelor de către cercetătorii ISPMN.

Titlul proiectului: *Filmoteca ISPMN - Seminarii de film*

Anul: 2011-2015

Coordonatori proiect: Plainer Zsuzsa, Hossu Iulia

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kiss Ágnes, Kormos Katalin, Virginás Péter

Tema proiectului: În urma unor donații de materiale audiovizuale și a recunoașterii importanței mediului filmului s-a constituit în anul 2009 *Filmoteca ISPMN*, cu scopul de a crea o arhivă de filme care au relevanță pentru cercetările efectuate în cadrul Institutului, respectiv pentru studierea minorităților etnice și a relațiilor interetnice din spațiul Europei de Est. Funcționarea filmotecii în cadrul *Centrului de documentare* se realizează pe două nivele: pe de o parte, pe baza legăturilor formale și informale și a monitorizării festivalurilor de film documentar, se urmărește dezvoltarea colecției de filme (până în 2012 cu peste 150 de filme tip documentar și artistice în format DVD). Pe de altă parte, membrii *Centrului de documentare* organizează în mod regulat seminarii de film pentru publicul interesat. Un alt proiect pe tematica reprezentării vizuale a minorităților din România este implicarea Institutului în producția de filme documentare, precum și realizarea unor materiale audiovizuale.

Asemănător anilor precedenți, Filmoteca organizează proiecții și pe parcursul anului 2015

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - *Imaginea comunismului - A kommunizmus képei*
    - **Perioada:** 05/02/2015
    - **Locul:** Sediul ISPMN
    - **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa
    - **Număr participanți:** 15
    - **Descriere:** **Joi, 5 februarie 2015**, în cadrul *Filmotecii ISPMN* a avut loc prelegerea cu titlul *Imaginile comunismului – A kommunizmus képei* susținută de Melinda Blos-Jáni, Universitatea Sapientia. Prezentarea a avut ca tematică reutilizarea imaginilor de arhivă din perioada comunismului.

Prelegerea a investigat modul în care trecutul comunist este construit în filmele documentare despre epocă. În decursul prezentării s-au proiectat secvențe din următoarele documentare: *Decreștii* [Florin Iepan, 2005], *Autobiografia lui Nicolae Ceaușescu* [Andrei Ujică, 2010], *Budapest Retro I-II* (Papp Gábor Zsigmond, 2002-2004), *Hear My Cry, One Day in People's Poland* [Maciej Drygas, 2006], *Once in the XXth Century, Into the Unknown* [Deimantas Narkevicius, 2004, 2009]).

- **Miénk a gyár I-II (Fabrica e a noastră părțile I și II)**
  - **Perioada:** 21/05/2015
  - **Locul:** sediul ISPMN
  - **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa
  - **Număr participanți:** 10
  - **Coorganizatori:** Gyöngyi Pásztor (UBB)
  - **Descriere:** Joi, 21 mai 2015 în cadrul Filmotecii ISPMN a fost proiectat filmul *Miénk a gyár I-II (Fabrica e a noastră părțile I și II)* regizat de Tamás Almási. Proiecția a fost urmată de o discuție cu Gyöngyi Pásztor (UBB) despre cercetarea sa pe tema industrializării comuniste din România. Moderator: Plainer Zsuzsa, cercetător ISPMN.

2. Fondul de documente al CDM

Titlul proiectului: *Afilieră la Asociația Anelis Plus*

Anul: 2014-2015

Coordonator proiect: Virginás Péter

Tema proiectului: Prin participarea în programul Anelisplus se asigură acces electronic la literatura științifică internațională

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Acces electronic la literatura științifică pentru susținerea și promovarea sistemului de cercetare și educație din România**
    - **Perioada:** 15/12/2015
    - **Locul:** ISPMN
    - **Responsabil ISPMN:** Virginás Péter
    - **Număr participanți:** 20
    - **Descriere:** SC E-NFORMATION SRL, în calitate de reprezentant în România al editurilor științifice ale căror colecții de reviste sunt accesibile cercetătorilor ISPMN prin programul Anelis, a susținut o sesiune de instruire despre conținutul, modul de utilizare și instrumentele oferite de fiecare resursă electronică de documentare.
- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Arhivare
  - **Perioada:** 01/01/2015 - 31/12/2015
  - **Descriere:** În cursul anului 2015 cercetătorii ISPMN și utilizatorii bibliotecii au beneficiat de acces la următoarele resurse/colecții de reviste științifice în

domeniul științelor socio-umane: Sage, Taylor & Francis, Wiley, Springer, Oxford Journals si Cambridge Journals.

Titlul proiectului: *Acces la baza de date JSTOR*

Anul: 2008-2015

Coordonator proiect: Virginás Péter

Tema proiectului: Prin accesul la baza de date JSTOR se urmărește facilitarea accesului la literatura de specialitate internațională retrospectivă oferită pe platformul JSTOR

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Arhivare
  - **Perioada:** 01/01/2015 - 31/12/2015
  - **Descriere:** În cursul anului 2015 cercetătorii ISPMN și utilizatorii bibliotecii au beneficiat de acces la mai multe colecții din domeniul științelor socio-umane de pe platforma JSTOR.

3. Biblioteca

Descriere: În anul 2015 s-a propus îmbogățirea fondului de documente prin noi achiziții de cărți de specialitate (în varianta print) de la distribuitori autohtoni (în limbi de circulație internațională, respectiv și în limba română și maghiară). Urmărind domeniile de colecție deja stabilite – adică literatură despre romi, sociologie și migrație, antropologie și psihologie socială, metode de cercetare socială, relații interetnice, naționalism și etnicitate, drepturi ale minorităților, și sociolingvistică, ne vom concentra, pe de o parte, pe recomandările cercetătorilor, respectiv pe noi publicații ale editurilor autohtone și internaționale de prestigiu.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Catalog bibliotecă**
    - **Descrierea bazei de date:** In cursul anului 2015 colecția de carte a bibliotecii a fost îmbogățită atât prin donații cât și prin achiziții de cărți: peste 260 de cărți de specialitate (majoritatea în limbi de circulație internațională, în limbile română și maghiară). Acestea din urmă a fost catalogate în baza de date a bibliotecii, disponibilă online la următoarea adresă: <http://ispmn.gov.ro:8080/liberty/libraryHome.do>
    - **Colectarea datelor:** 01/01/2016 - 31/12/2016
    - **URL:** <http://ispmn.gov.ro:8080/liberty/libraryHome.do>

4. Editura

Editare cărți

Titlul cărții: *Primele forme de autoorganizare a maghiarilor din România: 1989–1990*

Editori: Nándor Bárdi – Attila Gidó – Csaba Zoltán Novák

Colecția ISPMN: Documenta et minoritatum

Nr. Pagini: 440

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-32-2

Abstract:

Revoluția română din 1989 este o temă relativ populară în literatura istorică, politologică și sociologică a ultimelor două decenii și jumătate. Totodată, perioada de început a schimbării de regim a devenit unul dintre subiectele principale ale dezbaterilor politice lansate imediat după evenimentele din decembrie. În primii ani după revoluție, informațiile despre revoluție au circulat mai ales sub forma memoriilor actorilor care au participat direct la întâmplările din această perioadă. Aceste memorii au fost întregite de sursele adunate tot de participanți și de interviurile realizate cu ei. Cu timpul orizontul s-a lărgit și în consecință au apărut lucrări și analize contradictorii, adesea aflate în dezacord profund și scrise câteodată în contextul politicii actuale.

În anii 2000 au început să apară și alte tipuri de analize, lucrări de factură istoriografică în care autorii au folosit perspective profesionale și ideologice diferite de cele amintite mai sus. Aceste lucrări au ales să privească izbucnirea revoluției și procesul schimbării de regim dintr-un alt unghi, să interpreteze diferit modul în care au decurs evenimentele, a avut loc schimbarea puterii și s-a derulat procesul democratizării. Alături de lucrările care consideră că revoluția a fost de fapt o lovitură de stat, au apărut mai multe analize care, raportate la lucrările anterioare, au abordat în mod critic și dintr-o perspectivă interdisciplinară memoria revoluției, profunzimea, anvergura, funcționarea și caracterul sau natura schimbării de regim. Abordarea inițiată și promovată de Vladimir Tismăneanu și Stelian Tănase despre revoluția și schimbarea de regim a produs mai multe analize de factură politologică. Acestea au situat evenimentele și istoria perioadei în context internațional.

„Perspectiva exterioară”, adică cea a reprezentanților internaționali ai breslei, preocupată de analiza istorică a Europei de Est și a României secolului XX, a introdus o serie de noutăți în analiza revoluției și a schimbării de regim. Aflați în afara „presiunilor” exercitate de dezbaterile politice și ideologice, fără antecedente politice în regimul socialismului de stat din România, ei au reușit să analizeze evenimentele fără această povară a trecutului. Până în prezent Peter Siani-Davies a dat cea mai cuprinzătoare analiză a antecedentelor, a evoluției și a ecourilor revoluției române. În aceeași ordine de idei, Tom Gallagher, un bun cunoscător al situației din România, a elaborat o analiză sintetică despre procesul și dinamica schimbării de regim.

Odată cu înființarea Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, cu sediul la Cluj-Napoca, spațiul cunoașterii științifice din România dispune de apariția unei forțe puternice, instituționalizate, nemaîntâlnite până atunci în domeniul cercetărilor istorice, sociologice, politice, etnografice și antropologice axate pe etnicitate. În 2010, când, la inițiativa lui Nándor Bárdi, am lansat cercetarea evenimentelor din 1989 din perspectiva comunităților maghiare, am urmărit mai multe obiective: în prima fază, cu sprijinul ISPMN, al Fundației „Jakabffy Elemér” și al Fundației „Pogress”, am adunat materialul documentar despre perioada decembrie 1989 – mai 1990 din localitățile mai mari din Transilvania și am întocmit cronologia evenimentelor. Munca a fost realizată cu ajutorul tinerilor cercetători din localitățile în care s-au desfășurat cercetările. În urma acestei activități am adunat mai multe tipuri de materiale referitoare la participarea, activitățile, acțiunile maghiarilor în timpul revoluției: materiale din arhivă, copii ale surselor aflate în proprietate privată și articole de presă, reportaje, înregistrări audio și video din perioada respectivă, precum și din cea următoare. Materialul a fost colectat

pentru 16 localități din Transilvania (Arad, Baia Mare, Brașov, Cluj-Napoca, Cristuru Secuiesc, Gheorgheni, Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Oradea, Satu Mare, Sfântu Gheorghe, Sighetu Marmăției, Târgu-Mureș, Târgu Secuiesc, Timișoara și Zalău) și din București. Pe parcursul cercetării am efectuat 82 de interviuri structurate (bazate pe un ghid de interviu comun) cu intelectuali maghiari – și într-o mai mică măsură cu intelectuali români – din localitățile respective, cu persoane care au deținut roluri de lideri în 1989 și 1990. Aceste persoane ne-au furnizat informații de context pentru înțelegerea și analiza procesului de autoorganizare a minorității maghiare în primele luni după revoluție. Colecția de documente și interviuri constituită în această cercetare se află la Centrul de documentare al Institutului din Cluj și poate fi studiată la fața locului. Cronologiile care ordonează evenimentele din viața publică din perioada noiembrie 1989 – mai 1990 din localitățile menționate, precum și ideea de bază a cercetării este accesibilă pe pagina web a Institutului (<http://ispmn.gov.ro/page/cronologia-evenimentelor-din-1989>). Cercetarea a fost finalizată prin redactarea celor 12 studii de caz cuprinse în acest volum. Scopul nostru a fost documentarea, prezentarea și interpretarea, cu mijloacele adecvate de care dispune profesia de istoric, a unei fațete mai puțin cunoscute a schimbării de regim din România, și anume rolul și autoorganizarea minorităților/maghiarilor. Intenția nedisimulată a coordonatorilor cercetării, care sunt în același timp și editorii volumului, este ca prin aceste studii să prezinte narațiunea (științifică) proprie minorității maghiare din România și astfel să integreze acest discurs în literatura istoriografică de limba română. Motivul principal care animă o asemenea dorință este absența cvasitotală a acestui tip de demers. În același timp, cercetarea are și un caracter inovativ, pentru că introduce un element nou în studiul fenomenului. În comparație cu interpretările române ale evenimentelor din 1989, care sunt formulate pornind de la centru, de sus și din perspectiva dominantă a națiunii titulare, cercetarea și interpretările noastre din acest volum se concentrează asupra întâmplărilor din provincie și abordează procesul schimbării de regim la nivel micro. Am inclus în analiză localitățile în care populația maghiară s-a constituit într-un factor semnificativ, adică localitățile în care comunitatea maghiară avea într-o anumită măsură capacitatea de a influența evenimentele. Cele 12 studii sunt redactate conform unei structuri similare. Am dorit să evidențiem antecedentele prin descrierea situației populației maghiare din localitate înainte de 1989, grupările maghiare de opozanți ai regimului și sistemele de relații din aceste locuri. Considerăm că prezentarea acestor dimensiuni este importantă pentru că în decursul revoluției și în perioada imediat următoare liderii locali maghiari de mai târziu s-au afirmat chiar în aceste grupuri de intelectuali. În funcția de localitate și în acord cu greutatea politică a maghiarilor, studiile tratează și evenimentele generale din perioada revoluției, însă în fiecare caz accentul cade asupra evenimentelor importante din punctul de vedere al comunității maghiare. O altă caracteristică comună a studiilor este reliefarea relațiilor dintre liderii locali maghiari și români, a activității Vetrei Românești, abordarea rolului jucat de armată și al forțelor armate locale în organizarea administrației orășenești și județene în perioada care a urmat după revoluție. Studiile tratează greutatea politică a UDMR în localitățile cu pricina, problema școlilor (învățământ cu predare în limba maghiară, crearea școlilor maghiare independente, universitatea maghiară), problema ajutoarelor (și a distribuirii lor), chestiunea schimbării elitelor, ecurile și consecințele conflictului româno-maghiar de la Târgu-Mureș, precum și organizarea și desfășurarea primelor alegeri libere din mai 1990.

Titlul cărții: *Romii în cultura săsească în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*

Autor: Marian Zăloagă

Colecția ISPMN: Documenta et minoritatum

Nr. Pagini: 453

Coordonatori colecție: Fosztó László, Hossu Iulia, Toma Stefănia

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-35-3

Abstract: De la un an la altul bibliografia dedicată țiganilor/romilor este în permanentă expansiune. În țările occidentale studiile țigănești/rome constituie un domeniu academic care s-a/se străduie(ște)/t să câștige un profil distinct, în același timp încercând să dialogheze cu diferite științe umaniste și sociale. Din acest dialog rezultă o preocupare de a analiza anumite teme și de a proba diverse paradigme științifice. În țările din Răsăritul Europei se pot distinge anumite școli naționale (e.g. maghiară, slovacă, bulgară) aflate într-un dialog mai mult sau mai puțin permanent cu modelele germane sau anglo-americane încă de la emergența acestui domeniu academic în secolul al XIX-lea. Schimbările politice din Europa de Est, survenite după cel de-al Doilea Război Mondial, au diminuat dialogul și transferul de cunoaștere și, în anumite cazuri (e.g. România), chiar au descurajat și au inhibat cercetările în acest domeniu. Căderea Cortinei de Fier a adus un nou entuziasm pentru cercetarea subiectului, care poate fi constatat atât printre reprezentanții romilor, cât și printre cercetătorii neromi. Cu toate că, din punct de vedere cantitativ, materia primă este bine reprezentată în România contemporană și în pofida faptului că zona a devenit oarecum un „laborator” pentru cei mai mulți cercetători interesați de munca de teren, poate părea surprinzător că subiectul este precar reflectat în bibliografia din România. Chiar dacă se poate vorbi despre o reprezentare cantitativă ceva mai bună a studiilor sociale, explorarea dimensiunii istorice a temei s-a constituit doar arareori într-un demers serios. O analiză a literaturii sașilor transilvăneni de la începutul secolului al XX-lea până în prezent evidențiază marginalitatea temei. Chiar și după 1990, în scrierile autorilor transilvăneni sași, țiganii/romii au fost menționați doar succint în paginile unor lucrări monografice dedicate unor sate sau centre urbane și în câteva articole disparate. Ținând cont de acest nivel al cercetării, primul capitol este rezervat relației dintre paradigmele apusene recente și examinarea tradițiilor și a contribuțiilor pe care le-au adus sașii transilvăneni în acest domeniu.

Insuficiența literaturii secundare și a tradițiilor locale în acest domeniu obligă cercetătorul interesat de reprezentarea țiganilor/romilor în culturile vecinilor lor să oscileze între mai multe strategii discursiv-cognitive specifice istorie culturale și celei sociale. Această situație impune profesarea unui discurs hibrid. Alternarea între istoria culturală și cea socială pentru care am optat evidențiază rezistența unor clișee și a unor tropi, conferind suport unei abordări de natură comparativă.

Analiza de discurs deconstructivistă, ce trădează o viziune poststructuralistă, oferă șansa de a evidenția colajul din spatele elaborării alterității țiganilor/romilor. Calea aleasă de autor constă în a depista tropii în uz și de a explica originile lor, precum și modul de-a-i instrumentaliza în discursurile cultural-cognitive ale sașilor transilvăneni din veacurile al XVIII-lea și al XIX-lea.

Autorul investighează construcția unei alterități etnice radicale din Transilvania ținând cont de permanentul balans dintre paradigmele-cadru de factură iluministă și cele romantice, care au dominat ideologic perioada asupra căreia s-a oprit în demersul său. Constanta rămâne profesarea unui orientalism domestic manifest prin barbarizarea/primitivizarea grupului reflectat. Variate rapoarte de presă relevă construcția unui țigan/rom circumstanțiat, imagine derivată dintr-o interacțiune cotidiană. Pe de altă parte, materiale etnografice, istoriografice, folclorice,

statistici dedicate în întregime subiectului sau răspândite în paginile literaturii pedagogice, ale presei și ale producțiilor de calendar se refereau la un țigan/rom generic puternic esențializat și frecvent decontextualizat. Cert este că toate sursele au răspândit aceleași stereotipuri. Cu toate acestea, lucrările cu pretenții academice au fost tentate să preia informații vehiculate în surse occidentale, uneori minimizând experiențele cotidiene. Melanjul dintre informațiile calitative și cele cantitative inegale a făcut ca imaginea țiganilor/romilor să devină portretul unui ambiguu, necunoscut, dar constant alter radical.

Împărtășind faptul că producția de cunoaștere despre alteritate este puternic condiționată de teme considerate centrale în procesul de autodefinire ale producătorului de discurs cultural-cognitiv, autorul a insistat asupra acelor probleme pe care sașii transilvăneni le-au reluat în mod repetat ca markeri identitari în procesul reprezentării țiganilor/romilor. Astfel, în capitolele empirice ale cărții a investigat câțiva tropi precum: genealogia etnică, viața religioasă, mobilitatea spațială, vastul evantai criminal, reprezentarea femeii, și în final, reprezentațiile muzicale asociate portretului grupului. Toate aceste surse scrise transmit o imagine construită pe fapte, rumori și realizări științifice de o mai mare sau mai mică autoritate și temeinicie, elaborată de autori locali sau germani din Apusul Europei. Investigarea lor ne facilitează posibilitatea de a stabili prejudecățile și de a explica ce a stat în spatele influențelor stereotipuri aflate în uz timp îndelungat. În mod categoric, ele spun mai mult despre normativitatea asumată de către producătorul de discurs și despre limitele ei, decât despre țiganii/romii considerați mereu în afara lor. Numeroase contexte narative pot ilustra o atitudine rasistă bine înrădăcinată și un limbaj derogativ manifestat frecvent printr-o varietate de ethnophaulisme.

Fie că sunt de origini locale sau provin din afara provinciei, ele au modelat discursul sașilor transilvăneni, dar fără a se ajunge la persecuții similare celor din culturile Europei Apusene sau fără a se invoca soluția finală. Situații de subtipizare au putut fi depistate, chiar dacă sașii transilvăneni au subliniat atributele negative ale țiganilor/romilor, deseori diminuând rolul interacțiunilor cotidiene și al realităților provinciale nuanțate. Se poate ca paradigmele elaborate în literatura apuseană să fi atins, în mod determinant, discursul sașilor transilvăneni dedicat acestui subiect, dar producțiile lor nu au legitimat agende menite a promova acasă politici colective antițigănești/antiromi. Mai degrabă, indiferent de amprenta ideologică, discursurile îmbrățișate și răspândite pe diferite canale pot fi privite ca mijloace pentru a reitera relații de putere și granițe între grupuri etnice, într-o Transilvanie multietnică.

Titlul cărții: *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei, volumul II.*

Colecția ISPMN: Nuanțe ale diversității

Nr. Pagini: 208

Coordonatori colecție: Jakab Albert Zsolt, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Jakab Albert Zsolt

ISBN: 978-606-8377-37-7

Abstract: Primul volum intitulat *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*, apărut în anul 2010, poate fi considerat un punct de reper atât în istoricul etnocoreologiei maghiare cu un trecut de prestigiu cu realizări științifice deja recunoscute, cât și în ceea ce privește apariția mai recentă a acestui domeniu în Transilvania. Cartea conține versiunile redactate a prelegilor susținute în 2009, la prima sesiune științifică cu această temă care a avut loc în Transilvania. Apariția volumul din 2010 a însemnat și șansa de continuare: un anumit domeniu al științei este măsurabil prin publicațiile de specialitate. Prin

urmare, credem că numai atunci putem vorbi de artă coregrafică și coreologie maghiară din Transilvania dacă aceste discipline vor avea un forum scris, cu alte cuvinte vor deveni entități cu literatură de specialitate.

Volumul de față, cu excepția primului studiu, include prelegerile editate a două sesiuni științifice. Acest fapt determină și structura cărții. Prima parte cuprinde patru studii cu accent pe problemele etnocoreologice. Acestea au fost prezentate în 24 august 2011, în cadrul celui de-al VII-lea Congres Internațional de Hungarologie în panelul Dans-Limbă-Comunitate. Köncei Csilla, prin descrierea analogiilor și diferențelor între dans și limbă, încearcă să schițeze un posibil model de teorie a dansului (*Spre un model teoretic al dansului. Gânduri despre analogii și diferențe dintre dans și limbă*). Karácsony Zoltán analizează formele dansului fecioresc interpretat în grup, din Inucu, județul Cluj (*Feciorescul din Călata interpretat în tandem*), Varga Sándor vorbește despre influența Caselor de Dans Popular din mediul urban asupra culturii tradiționale (*Influența turismului de tip „Táncház” asupra relațiilor sociale și a culturii tradiționale dintr-un sat din Transilvania*) iar Köncei Csongor examinează activitatea instructorilor de dans popular din mediile tradiționale (*Influențele artei scenice în cultura tradițională de dans. Activitatea instructorilor de dans „etno” în mediul tradițional rural din Transilvania la întorsătura mileniului*).

A două parte a volumului cuprinde studii tematice prezentate la sesiunea științifică din 24 februarie 2012, la Casa Tranzit, cu tema *Reuniune dansantă, revitalizare a tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal*. Pávai István tratează începuturile mișcării de tip revival a Caselor de Dans Popular din Transilvania (*De unde provine fenomenul Táncház?*). Simonffy Katalin descrie fuziunea Emisiunii în Limba Maghiară a Televiziunii Române cu programul pentru tineret intitulat Kaláka din perioada 1977-1980 (*Casa Dansului Popular și emisiunea Kaláka*), Zakariás Erzsébet reamintește una dintre locațiile unde a funcționat Casa Dansului Popular la sfârșitul anilor 1970 (*Casa Dansului Popular în Clubul Feroviarilor din Cluj*), Pozsony Ferenc analizează formele culturii populare tradiționale utilizate de către Casele de Dans Popular din mediul urban (*Cultură populară organică și organizată în mișcarea Táncház*), iar la finalul volumului Köncei Csongor prezintă printr-un rezumat scurt istoricul Caselor de Dans Popular din mediul urban transilvănean (*Scurt istoric al mișcării de tip revival al Caselor de Dansuri Populare din Transilvania*).

Primul articol este semnat de recunoscutul etnocoreolog român Anca Giurghescu. *Intersecții și confluente. Amintiri legate de Martin György* poate fi considerat una dintre cele mai importante scrieri din istoricul cercetării etnocoreologice din ultimul deceniu. Semnificația studiului provine din faptul că Anca Giurghescu, ca cel mai apropiat coleg român al lui Martin György, nu numai că descrie munca lor de teren din Ardeal, dar ea rezumă și analizează relația dintre cercetarea etnocoreologică română și maghiară din ultimii 50 de ani. Ca editor sunt foarte mândru că acest studiu apare pentru prima dată în volumul de față. Îmi exprim însă regretul că autoarea lui, Anca Giurghescu care ne-a părăsit în primăvara anului 2015, nu apucat să-i parcurgă paginile. Îi dedicăm volumul, așa cum am dedicat varianta lui maghiară regretatului nostru coleg, etnocoreologul Gyula Pálffy.

Primul volum *Coregrafia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei* a fost cotate drept o publicație cu importanță deosebită. Acest volum, cel de-al doilea, care prezintă munca noastră de zi cu zi, sper să arate că putem vorbi despre etnocoreologie maghiară în Transilvania. Prin urmare, este important ca prin intermediul traducerii, la fel ca în cazul

primului volum, conținutul acestuia să devine cunoscut și publicului român format din specialiști și cititori interesați.

Titlul cărții: *Bíró Gáspár Emlékkönyv. Kisebbségi identitás és önrendelkezés a globalizmusban (Studii in memoriam Gáspár Bíró. Identități minoritare în era globalizării)*

Colectia ISPMN: Documenta et minoritatum

Nr. Pagini: 256

Coordonatori colecție: Jakab Albert Zsolt, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Jakab Albert Zsolt

ISBN: 978-606-8377-36-0, 978-963-9218-89-5

Abstract: Volumul de față este un volum omagial în memoriam Bíró Gáspár. Conține studii pe tema identității minoritare în contextul globalizării. Autorii provin din domeniul sociologiei, politologiei, științelor juridice și istoriei.

Editare Working Paper

Titlul: *“It was useless be hired in factories” – state-communist forced urbanization, industrialization and informal market position in a one-time Roma colony from Oradea (“Nu avea niciun rost să ne angajăm la fabrici” - urbanizarea forțată a comunismului de stat, industrializare și poziții pe piața informală a muncii în fosta colonie de romi din Oradea)*

Nr. Pagini: 20

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

Abstract: Condiția romilor din România în timpul comunismului de stat reprezintă o temă puțin dezbătută în literatura de specialitate. Astfel, pentru a contribui la acest subiect, studiul de față are ca scop analiza unui eveniment important al acestui trecut apropiat: condițiile de viață și de muncă în colonia de romi din Oradea, precum și distrugerea forțată a acestui loc ca urmare a politicilor comuniste de urbanizare, care a inițiat relocarea locuitorilor din aceste case într-o zonă de blocuri în anii 1977 și 1978. Ca punct de pornire în acest studiu de caz se dorește investigarea asumției bine cunoscute în romologie, conform căreia condițiile de viață ale romilor ar fi crescut în timpul socialismului de stat. În lumina rezultatelor cercetării, relocarea acestei comunități nu a contribuit semnificativ la creșterea nivelului de trai a acestui grup, ba din contră, acestea s-au înrăutățit în urma relocării, fapt ce - în lipsa unei politici de locuire coerente din timpul postsocialismului - a transformat aceste blocuri într-un ghetou urban până în anii 2000.

Titlul: *Problematica steagului secuiesc în presa maghiară și română*

Nr. Pagini: 20

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

Abstract: Studiul de față prelucrează articolele de presă legate de scandalului din ziarele cotidiene/portalele de știri naționale și regionale mai importante asupra "steagul secuiesc".

Prima parte a textului rezumă istoria presei pe baza știrilor, partea a doua încearcă să descopere structurile gândirii prin analiza de conținut a articolelor.

Titlul: *Turc tătar sau turco-tătar. Probleme ale identității la turcii și tătarii din Dobrogea în perioada postcomunistă*

Nr. Pagini: 50

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

Abstract: Cercetarea de față are ca scop analiza utilizărilor și a raportărilor la termenii de turc, tătar și turco-tătar, ca o reflexie a discursului argumentativ, configurat după 1990, în scopul legitimării opțiunilor pentru o identitate etnică singulară, fie turcă sau tătară, fie pentru o identitate cu un dublu indicator etnic, cea turco-tătară. În același timp, cercetarea relevă alternanța cronologică a acestor opțiuni, începând de la nivelul discursului oficial și până la cel al membrilor comunității, identificând factorii sociali, politici, economici, culturali sau simbolici care determină succesiunea opțiunilor identitare în perioada postcomunistă. Din punct de vedere metodologic, cercetarea se bazează pe analiza de text aplicată textelor de presă, publicate în revistele celor două comunități turcă și tătară, Hakses (Vocea autentică), respectiv Karadeniz (Marea Neagră). Nu în ultimul rând cercetarea se bazează pe un număr considerabil de interviuri semistructurate cu membri ai celor două comunități, realizate pe parcursul unor campanii de teren succesive, inițiate la începutul anului 2013, dezbaterile asupra unei identități turce, tătare sau turco-tătare, fiind un subiect recurent, care se autoimpune cercetătorului aflat în teren.

Cap VI. Proiecte internaționale

Titlul proiectului: *Identități naționale, percepția cetățeniei, ierachii de dezvoltare*

Perioada: 05/03/2014 - 20/09/2015

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetător ISPMN participant în proiect: Székely István

Cercetători externi participanți în proiect: Irina Culic, Melegh Attila, Arland Thornton, Sabina Csanoova

Instituții partenere: Karl Polanyi Center for Global Social Studies (Ungaria), Developmental Idealism Research Network (Statele Unite)

Tema proiectului: Realizarea raportului de cercetare pe tema: identități naționale, percepția cetățeniei, ierachii de dezvoltare

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Defining the Nation. Citizenship policies, classificatory struggles and discourses crosscutting the idea of national reunification in Hungary and Romania (Definirea națiunii. Politici de cetățenie și discursuri privind unificarea națiunii în România și Ungaria)**
Descriere: Manuscris predat pentru revista Nations and Nationalism
- Organizare eveniment ISPMN:
  - **Workshop "National Identities, Perceptions about Citizenship, Developmental Hierarchies" (Identități naționale, percepția cetățeniei, ierachii de dezvoltare)**
    - **Perioada:** 20/05/2015 - 21/05/2015
    - **Locul:** București
    - **Responsabil ISPMN:** Kiss Tamás
    - **Număr participanți:** 10

Titlul proiectului: *„Cartografierea socio-grafică a comunităților roma din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor (SocioRoMap)”*

Perioada: 01/01/2015 - 31/10/2016

Coordonatori proiect: Horváth István, Hetea Estera

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Fosztó László, Toma Stefánia, Kormos Katalin, Kiss Ágnes, Kiss Tamás, Kozák Gyula, Hossu Iulia, Adriana Cupcea

Instituții partenere: Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice (România), Fundația pentru o Societate Deschisă (România)

Tema proiectului: România are cea mai mare populație de romi din Europa, deși cifrele variază foarte mult în funcție de sursa utilizată. În afară de statistici, există o lipsă de informații privind situația socială și economică, respectiv situația drepturilor fundamentale ale comunităților de romi din România. Datele locale relevante și de încredere privind statutul comunităților, nevoile și prioritățile acestora, structura capitalului material și uman sunt esențiale în identificarea priorităților privind politicile, intervențiile și monitorizarea progresului. Însă, momentan, lipsesc

rețelele de lucru capabile să genereze astfel de date și să le utilizeze în cadrul procesului de incluziune a romilor. Aceasta este una dintre verigile cele mai slabe în infrastructura instituțională a incluziunii romilor. Proiectul își propune să asigure această verigă lipsă.

În proiect se va dezvolta și se va implementa, la nivel național, un sistem de cartografiere și monitorizare a situației sociale și economice, respectiv a situației drepturilor fundamentale ale comunităților de romi din România. Un obiectiv major al proiectului este identificarea, inventarierea și descrierea sumară a unor comunități de romi, relativ segregate și caracterizate de deprivare relativă la nivelul administrațiilor locale din România. Colectarea sistematică de date la nivel local, structurată, în baza unui set de indicatori bine definiți, criterii de calitate clare, metodologii precise și continuitatea procesului de colectare a datelor, este crucială. Toate aceste elemente vor fi elaborate și testate în cadrul proiectului cu scopul de a stabili și de a institui o structură sustenabilă de colectare de date. Această rețea va funcționa ca o bază a sistemului de monitorizare la nivel național, însă va produce și date comparabile la nivelul UE.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **hărți rlp 2011**
    - **Formatul bazei de date:** jpf files
    - **Descrierea bazei de date:** Creare hartă socioromap- toate minoritățile - Arc Map Document .mxd
      - hartă - Numărul romilor conform estimării pe baza nașterilor/ Numărul romilor conform Recensământului 2011
      - hartă - Numărul romilor conform estimării pe baza nașterilor/ Numărul romilor conform Recensământului 2011 - județe
      - hartă - Devianța standard a indexului sintetic al dotărilor locuințelor pe unități administrative locale
      - hartă - Indicator sintetic al dotării locuințelor în unități administrative locale raportat la media județeană
      - hartă - Indicator sintetic al dotării locuințelor în unități administrative locale raportat la media județeană - județe
      - Hartă - proporția populației de etnie romă
      - Hartă - proporția populației de etnie romă - județe
      - Hartă - proporția vorbitorilor de limba romani (limba maternă)
      - Hartă - proporția vorbitorilor de limbaromani (limba maternă) - județe
      - Hartă - Grad de suprapunere al apartenenței etnice 2002-2011
      - Hartă - Grad de suprapunere al apartenenței etnice 2002-2011 - județe
      - Hartă - Grad de suprapunere etnică/lingvistică (minoritatea romă)
      - Hartă - Grad de suprapunere etnică/lingvistică (minoritatea romă)- județe
      - Hartă - completarea chestionarului - componenta Asistenței sociale
      - Numărul romilor conform recensământului din 2011
      - Numărul romilor conform recensământului din 2011 - județe
      - Numărul romilor conform anchetei
      - Numărul romilor conform anchetei - județe
      - Consistența anchetei cu datele recensământului din 2011
      - Consistența anchetei cu datele recensământului din 2011 - Alba, Arad, Sălaj, Timiș

Proporția romilor care trăiesc în grupuri concentrate

Proporția romilor care trăiesc în grupuri concentrate - Alba, Arad, Sălaj, Timiș

Procentul familiilor rome care beneficiază de VMG - Alba, Arad, Sălaj, Timiș

Migrația romilor - Regatul Unit, Franța, Germania, Italia, Spania

România. Structura etnică a populației după recensământul din anul 2011, A0, cu două hărți adiționale: proporția populației de etnie romă, proporția populației de etnie maghiară.

Hartă de densitate a populației: România, toate minoritățile

- **Colectarea datelor:** 05/01/2015 - 17/12/2015

- **Organizare eveniment ISPMN:**

- **Vizita delegației FRA (Fundamental Rights Agency, Agenția pentru Drepturi Fundamentale)**

- **Perioada:** 04/02/2015

- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia

Descriere: Miercuri, 4 februarie 2015, ISPMN a primit vizita delegației FRA (Fundamental Rights Agency, Agenția pentru Drepturi Fundamentale) compusă din: Ioannis N. Dimitrakopoulos, Andrey Ivanov, Sheena KELLER, Monica Elena Ghițiu și Ágota Kovács. Întâlnirea a abordat posibilele suprafețe de colaborare între cele două instituții, mai cu seamă din punctul de vedere al proiectului SocioRoMap, gestionat de ISPMN.

- **Conferința de lansare a proiectului internațional intitulat Cartografierea sociografică a comunităților de romi din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor (SocioRoMap)**

- **Perioada:** 17/02/2015

- **Locul:** București

- **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula

Descriere: Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (I.S.P.M.N.) din Cluj-Napoca în parteneriat cu Fundația pentru o societate deschisă și Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice (C.C.R.I.T.) a organizat conferința de lansare a proiectului: "*Cartografierea sociografică a comunităților de romi din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor (SocioRoMap)*". Conferința a avut loc marți, **17 februarie 2015**, de la ora 9,30 la Hotel Capital Plaza, sala Mihail Kogălniceanu, București (Bulevardul Iancu de Hunedoara, nr. 54)

Proiectul este finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014 în cadrul Programului „Combaterea Sărăciei” (RO25) și are o durată de 24 de luni, valoarea maximă a finanțării nerambursabile fiind de 1.000.000 Euro.

La evenimentul destinat lansării proiectului SocioRoMap, pe lângă organizatori, au participat Excelența sa, Ambasadoarea Norvegiei în România și Moldova, doamna Tove Bruvik Westberg, Președintele Agenției Naționale pentru Romi, domnul Daniel Vasile, Subsecretarul de Stat la Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului României, domnul Amet Aledin,

reprezentanți ai ambasadelor, ministerelor, universităților din București și Cluj, reprezentanți ai ONG-urilor implicate în incluziunea socială a romilor. În cadrul evenimentului au fost prezentate metodologia cercetării desfășurate în cadrul proiectului, rezultate parțiale, rezultatele așteptate și modalități de prezentare a datelor și utilizarea acestora. Evenimentul și-a propus de asemenea să atragă sprijinul și implicarea actorilor interesați (organizații, instituții și ambasade) de datele colectate prin rețeaua SocioRoMap.

○ **vizita de lucru la Presov, Slovacia**

- **Perioada:** 21/03/2015
- **Locul:** Presov, Slovacia
- **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula
- **Descriere:** În perioada 19-21 martie 2015, a avut loc vizita de lucru la Presov, Slovacia, din cadrul proiectului SocioRoMap. La schimbul de experiență, din partea ISPMN au participat Toma Stefánia, Horváth István, Fosztó László, Kiss Tamás și Kozák Gyula iar din partea CCRIT, partener de proiect, a participat Camelia Badea. Gazda noastră, Alexander Musinka, antropolog la Universitatea din Presov a coordonat realizarea Atlasului comunităților de romi din Slovacia în 2004 și 2013. Scopul vizitei a fost analiza comparativă a demersului nostru cu cel al colegilor din Slovacia. Astfel, schimbul de experiență s-a axat pe împărtășirea experienței în realizarea Atlasului comunităților de romi din Slovacia și discutarea aspectelor metodologice și practice ale derulării unei asemenea cercetări. După prezentările generale ale situațiilor din Slovacia și România, discuția s-a centrat pe chestiunile practice legate de concepția chestionarului și posibilitățile de utilizare a rezultatelor în proiectarea și elaborarea politicilor publice.

○ **Întâlnire de diseminare rezultate proiect SocioRoMap**

- **Perioada:** 07/07/2015
- **Locul:** Cluj Napoca
- **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula

Descriere: **Marti, 7 iulie 2015**, membrii echipei de proiect SocioRoMap au organizat o **întâlnire** la sediul ISPMN din Cluj-Napoca cu scopul de a prezenta rezultatele parțiale ale cercetării, componenta lucrători sociali, ca urmare a anchetei sociologice, în desfășurare. Ancheta se realizează la nivel național în unități administrativ-teritoriale, urban și rural. La întâlnire s-au discutat aspecte privind convergențele și corelațiile între diferitele baze de date și cercetări anterioare.

La întâlnire au fost invitați specialiști și cercetători din mediul universitar, instituții publice locale/regionale și organizații neguvernamentale.

- **Atelier științific „Rezultate parțiale SocioRoMap; sinergii și convergențe cu baze de date și cercetări anterioare”**
- **Perioada:** 28/07/2015
- **Locul:** București
- **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula
- **Descriere:** În 28 iulie 2015, ISPMN și FSD au organizat la București atelierul științific cu titlul „Rezultate parțiale SocioRoMap; sinergii și

convergențe cu baze de date și cercetări anterioare". Întâlnirea s-a desfășurat la sediul Fundației pentru o societate deschisă, str. Căderea Bastiliei, nr. 33, începând cu ora 9.30, conform agendei.

Atelierul de lucru a fost organizat în cadrul proiectului SocioRoMap cu scopul de prezenta rezultatele parțiale obținute și pentru a discuta despre sinergii și convergențe cu alte cercetări similare anterioare. La întâlnire au participat cercetători și specialiști în domeniu, din mediul universitar, guvernamental și neguvernamental. Anterior întâlnirii, participanții au primit pentru analiză un cod de acces în platforma de colectare a datelor. Observațiile și sugestiile participanților au fost discutate și vor contribui atât la îmbunătățirea metodologiei și a instrumentelor de cercetare, cât și la îmbunătățirea strategiilor de promovare a rezultatelor și creșterea utilității și utilizării datelor.

○ **Întâlnire de lucru cu experții din Birourile Județene pentru Romi**

▪ **Perioada:** 03/10/2015

▪ **Locul:** Brașov

▪ **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula

▪ **Descriere:** În perioada 1-3 octombrie 2015, a avut loc o întâlnire de lucru cu experții din Birourile Județene pentru Romi, structuri constituite în Instituțiile Prefectului, la nivel național. La întâlnire a participat și un reprezentant de la Ministerul Fondurilor Europene, din partea Punctului Național de Contact pentru Romi.

Întâlnirea s-a desfășurat la Brașov, la Hotel Capitol.

Scopul întâlnirii a fost acela de a prezenta rezultatele preliminare ale anchetei sociale desfășurată prin colaborarea cu asistenții sociali/lucrătorii sociali angajați în autoritățile publice locale din întreaga țară, cât și consultarea experților din Birourile Județene pentru Romi (BJR) în vederea validării rezultatelor. Datorită experienței profesionale și cunoașterii mai apropiate a comunităților locale, experții din BJR pot contribui la identificarea eventualelor erori produse în cadrul anchetei sociologice, din varii motive.

De asemenea, a avut loc prezentarea componentei de cercetare cu privire la rolul ONG-urilor și impactul proiectelor/intervențiilor din ultimii 3-5 ani privind incluziunea socială a comunităților de romi din România. În perioada următoare va începe colectarea datelor cantitative pe componenta ONG, cu sprijinul și implicarea experților din BJR.

Considerăm că rețeaua județeană de experți, antrenată și coordonată, poate contribui esențial la procesul de culegere de date de la nivel local și județean privind incluziunea socio-economică a romilor, conform mecanismului de monitorizare și evaluare a progreselor prevăzut în Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome.

○ **Vizita unei delegații din partea organizației De la inimă la inimă (Hjärta till Hjärta) din Linköping, Suedia**

▪ **Perioada:** 19/10/2015

▪ **Locul:** Cluj-Napoca

- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
Descriere: Luni, 19 octombrie 2015, ISPMN a primit vizita unei **delegații** din partea organizației *De la inimă la inimă* (Hjärtatill Hjärta) din Linköping, Suedia. Asociația este o organizație filantropică care desfășoară multe proiecte umanitare în lume și desfășoară în România și în Bulgaria proiecte în domeniul incluziunii sociale a romilor. Delegația a fost compusă din dr. Jörgen Ljung, profesor la Universitatea din Linköping și președintele board-ului Asociației De la inimă la inimă, și Luiza Mara Timoc, coordonator proiect și membră a grupului Team Roma. La întâlnire au participat: Alina Silian, Dénes Kiss (membrii echipei de cercetare SociRoMap), Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN). Aceștia au prezentat proiectul SocioRoMap, care are o componentă de cercetare a organizațiilor neguvernamentale prezente în domeniul incluziunii romilor din România. Participanții au discutat despre posibilitățile de colaborare în cartografierea rețelelor de organizații cât și despre o utilizare cât mai eficientă a informațiilor adunate pentru o mai bună coordonare și monitorizare a proiectelor desfășurate de diferiți actori neguvernamentali.

Întâlnire de lucru – Descrieri ale orașelor mari

- **Perioada:** 31/10/2015
- **Locul:** Brașov
- **Responsabil ISPMN:** Kozák Gyula
- **Descriere:** Sâmbătă, 31 octombrie 2015, s-a desfășurat întâlnirea de lucru cu experți de la nivel național care vor realiza descrierile sociologice ale orașelor mari, având peste 30.000 de locuitori. Întâlnirea a avut loc la Brașov, Hotel Aro Palace.

După o expunere generală a proiectului, întâlnirea a continuat cu sesiunea pentru prezentarea metodologiei de cercetare, componenta cantitativă, privind completarea și validarea chestionarelor de tip A și de Tip B, aplicate la nivel de Unitate Administrativă Locală (UAL). De asemenea, au fost prezentate structura chestionarelor, modalitatea de aplicare corectă a acestora, modul de alegere a respondenților și instrucțiunile generale pentru completarea și validarea chestionarelor.

În cadrul celei de-a doua sesiuni de lucru, au fost prezentate metodologia și instrumentele de cercetare de tip calitativ pentru descrierile orașelor, descrierile la nivel de oraș și descrierile la nivelul comunității compacte de romi.

Sesiunea de întrebări și răspunsuri, aspectele privind terminologia cercetării precum și elementele de etică și deontologie profesională în domeniul cercetării au încheiat întâlnirea de lucru.

○ Seminar organizat în proiectul „United Networks”

- **Perioada:** 23/09/2015
- **Participanți ISPMN:** Toma Stefánia, Fosztó László
- **Descriere:** Miercuri, 23 septembrie 2015, Toma Stefánia și Fosztó László (cercetători ISPMN) au participat la seminarul organizat în proiectul „United Networks” - o inițiativă integrată pentru incluziunea socială a

comunităților marginalizate. Proiectul este derulat de organizația Caritas Alba Iulia având ca partenerii Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna și Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca.

- **Vizită de lucru – Raportorul Special pe sărăcie extremă și drepturile omului al ONU, profesor Philip Alston**
  - **Perioada:** 04/11/2015
  - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefănia
  - **Descriere:** Miercuri, 4 noiembrie 2015, Raportorul Special pe sărăcie extremă și drepturile omului al ONU, profesor Philip Alston, a participat la o serie de întâlniri de lucru la Cluj-Napoca, cu reprezentanții diferitelor instituții, printre care și cercetători care își desfășoară activitatea în domeniu. Scopul vizitei a fost acela de a se documenta cu privire la situația persoanelor care trăiesc în condiții de sărăcie extremă și de a evalua eficacitatea măsurilor luate de către Guvern în vederea eradicării sărăciei extreme și de a asigura respectarea deplină a drepturilor omului..

Titlul proiectului: *MigRom - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor (MigRom - The immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagements)*

Anul: 2014

Coordonatori proiect: Toma Stefănia, Fosztó László

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Toma Stefănia, Fosztó László

Cercetător extern participant în proiect: Cătălina Tesar

Instituții partener: University of Manchester (Regatul Unit), Fondation Maison des Sciences de l'Homme (Frața), University of Verona (Italia), University of Granada (Spania), European Roma and Traveller Forum (Franța), Manchester City Council (Regatul Unit)

Tema proiectului: Institutul este partenerul din România în acest proiect european. Partenerii din proiect analizează procesul de migrare și acomodare în patru state destinație (Regatul Unit, Franța, Italia, Spania) a migrației romilor din România, iar ISPMN are rolul de a coordona și facilita cercetarea pe teritoriul României mai ales în comunitățile de origine de unde provin romii care migrează către aceste țări din vestul Europei.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
  - **Contacts_MIGROM_P5_Romania**
    - **Formatul bazei de date:** excel
    - **Descrierea bazei de date:** Date de contact ale reprezentanților mass-media din Romania
    - **Colectarea datelor:** 01/01/2015- în derulare
- Rapoarte / manuscrite / publicații:
  - **Raport de cercetare**
Descriere: http://migrom.humanities.manchester.ac.uk/wp-content/uploads/2015/08/Yr2report_Cluj.pdf

- Alte rezultate:
  - **Tipul activității:** Diseminare / participări târg de carte
  - **Perioada:** 16/11/2015 - 17/11/2015
  - **Descriere:** Conferința internațională „*Ungaria și migrația globală - provocări și reacții*” [*Globális migrációs folyamatok és Magyarország – Kihívások és válaszok*] organizat de Institutul pentru Studierea Minorităților din cadrul Academiei de Științe a Ungariei, Budapesta, Ungaria
În perioada 16-17 noiembrie 2015, a avut loc la Budapesta conferința internațională intitulată **Ungaria și migrația globală - provocări și reacții** [**Globális migrációs folyamatok és Magyarország - Kihívások és válaszok**] organizată de Institutul pentru Studierea Minorităților din cadrul Academiei Ungare de Științe. Toma Stefánia și Fosztó László (cercetători ISPMN) au participat cu o prezentare despre rezultatele proiectului Migrom - *Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor* [*The migration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagement strategies*] în cadrul sesiunii intitulate: *Roma Westward migration: a conceptual challenge* [*Migrația romilor către Vest: o provocare conceptuală*]. În timp ce ceilalți invitați (Durst Judit - UCL, Nagy Veronika - Universitatea din Utrecht, Margaret Greenfields - Universitatea Buckinghamshire și Kitti Baracsi - Universitatea Bilbao) și-au centrat atenția asupra modului în care țările de destinație integrează migranții, Toma și Fosztó în prezentarea lor intitulată *Migration of the Romanian Roma and the diversification of the economic niches for social mobility* [*Migrația romilor din România și diversificarea nișelor economice pentru mobilitate socială*] au vorbit despre efectul remiterilor sociale în comunitatea de origine.
  - **Tipul activității:** Diseminare / pr / participări târg de carte
  - **Perioada:** 19/11/2015 - 21/11/2015
  - **Descriere:** Conferința anuală a Asociației Sociologilor din Ungaria organizat împreună cu Facultatea de Științe Sociale a Universității „Eötvös Loránd”, „Sociologia incertitudinii”.
În perioada 19-21 noiembrie 2015, a avut loc la Budapesta conferința anuală a Asociației Sociologilor din Ungaria organizată împreună cu Facultatea de Științe Sociale a Universității „Eötvös Loránd”. Conferința intitulată *Sociologia incertitudinii* a fost organizată în memoria lui Hankiss Elemér (sociolog și istoric literar). În cadrul conferinței, Kállai Ernő a organizat un panel despre romi în societatea maghiară din secolul al XXI-lea, unde Fosztó László și Toma Stefánia au susținut o prezentare intitulată *Romii cu afiliere maghiară din Transilvania. Prezentarea încearcă o conceptualizare critică a ceea ce înțelegem prin romi cu afiliere maghiară*.
  - **Tipul activității:** Diseminare / participări târg de carte
  - **Perioada:** 17/06/2015 - 19/06/2015
  - **Descriere:** *International Conference of the Society for Romanian Studies (SRS)- Linking Past, Present and Future: The 25th Anniversary of Regime Change in Romania and Moldova (1989/1991)* (Conferința Internațională Societatea pentru Studii Românești - Crearea legăturii între Trecut, Prezent și Viitor: Aniversarea de 25 de ani de la Schimbarea regimului din România și Moldova)

Conferința Internațională este organizată de Societatea pentru Studii Românești și a fost găzduită de SNSPA. Scopul conferinței a fost de a reflecta la schimbul de regim după 25 de ani în contextul în care atât România, cât și Moldova, se zbat încă cu diferite probleme politice, corupție, creștere economică înceată, populism și naționalism. Prezentările s-au concentrat pe traiectoria post-comunistă a celor două țări prin prisma științelor sociale.

Titlul prezentării: *Causes or consequences of international migration of Roma - the interplay of economic, religious factors and changes in social networks (Cauzele sau consecințele migrației internaționale a romilor din România - factori economici, religioși și schimbări în rețelele sociale)*

Stefânia Toma, Cătălina Tesăr (bursier ISPMN) și László Fosztó au participat la Conferința de Studii Românești „Conectând trecutul, prezentul și viitorul: aniversarea de 25 ani după schimbarea de regim în România și Moldova (1989/1991)” Conferința a fost organizată de Societatea de Studii Românești la Facultatea de Științe Politice din Universitatea București. Cercetătorii ISPMN au fost participanți într-un panel organizat de Margaret Beissinger (Universitatea Princeton) cu tema Romii din România după 25 de ani după revoluție. Prezentările au fost urmate de o discuție facilitată și moderată de Cosima Rughiniș (Universitatea București).

Pagina conferinței: <http://www.society4romanianstudies.org/#!2015-conference/c1pl4>

Album foto pe Facebook:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10207031517046819.1073741858.1246834455&type=1&l=e18fea132f>

Titlul proiectului: *Etnicitate într-un sat de ceangăi (Ethnicity in a Moldavian Csángó Village)*

Perioada: 04/09/2015 - 30/09/2016

Coordonator proiect: Peti Lehel

Instituții partener: Marginalised and Endangered Worldviews Study Center - MEWSC(Irlanda)

Tema proiectului: Traducerea din limba maghiară în limba engleză a textului *Etnicitate într-un sat de ceangăi* și publicarea în volumul colectiv cu titlul: *Marginalised and Endangered Worldviews - Comparative Studies on Contemporary Eurasia, India and South America* volum editat de Lidia Guzy și James Kapalo la Marginalised and Endangered Worldviews Study Center - MEWSC, Cork, Irlanda. Articolul analizează etnicitatea unui sat de ceangăi din Moldova. Articolul este rezultatul unui proiect de cercetare cu titlu *Afirmarea etnicității în comunitățile minoritare* (ISPMN, 2011) coordonat de Peti Lehel și Kiss Dénes.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Ethnicity in a Moldavian Csángó Settlement**

Descriere: Textul cu titlul *Etnicitate într-un sat de ceangăi* a fost tradus din limba maghiară în limba engleză și se află în faza de lectură științifică, urmând ca a fi publicat în volumul colectiv cu titlul: *Marginalised and Endangered Worldviews - Comparative Studies on Contemporary Eurasia, India and South America* [Viziuni

asupra lumii marginalizate și pe cale de dispariție. Studii comparative din eurasia, India și America de Sud contemporană].

Titlul proiectului: *Conferință: Patterns of integration of old and new minorities in a Europe of complex diversity (Modele de integrare a minorităților noi și vechi în cadrul unei Europe a diversității complexe)*

Perioada: 08/10/2015 - 09/10/2015

Coordonator proiect: Székely István

Cercetători externi participanți în proiect: Tibor Toró, László Marác

Instituții partenere: Universitatea Sapientia (România), University of Amsterdam European Studies Department (Netherlands)

Tema proiectului: Conferință internațională în limba engleză, plus editare volum de conferință.

Rezultatele proiectului:

Descriere: Conferința ce a avut loc între 8-9 octombrie 2015 la Cluj (clădirea Universității Sapientia) poate fi considerată a treia din seria conferințelor ce au avut loc începând din 2010, organizate de aceleași instituții partenere: Universitatea Sapientia, ISPMN și Departamentul de Studii Europene a Universității din Amsterdam. Primele două conferințe din această serie au avut loc în 2010 (Minority Politics within the Europe of Regions) și 2012 (Minority Representation and Minority Language Rights). Conferința din 2015 s-a remarcat prin faptul că în premieră, au avut loc o serie de prezentări din cadrul proiectului *Mobility and Inclusion in Multilingual Europe - MIME* (<http://www.mime-project.org/>)

Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții

1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale

Titlul: *Protecția minorităților: practica în România, modele europene și inițiativa cetățenească europeană (Kisebbségvédelem: Romániai gyakorlat, európai modellek és állampolgári kezdeményezés)*

Organizatori: Fundația Bernády

Țara: România

Localitatea: Târgu-Mureș

Perioada: 26/02/2015

Participant: Székely István

Descriere: În data de 26 februarie 2015, cercetătorul ISPMN Székely István a participat la un seminar organizat de către Fundația Bernády, la Târgu-Mureș, intitulat "*Protecția minorităților: Practica din România, modele europene și inițiativa civică europeană: Minority Safe Pack.*"

Titlul: *Conferința: Porajmos / Samudaripen și memoria colectivă în secolul 20 în Europa de Sud-Est*

Titlul prezentării: Activism politic, memoria narativă și alte forme de memorie colectivă

Organizatori: Universitatea Lucian Blaga, Sibiu

Țara: România

Localitatea: Sibiu

Perioada: 26/02/2015 - 27/02/2015

Participant: Fosztó László

Descriere: 26-27 februarie 2015

László Fosztó a participat cu prezentare la conferința internațională "*Porajmos*" / "*Samudaripen*" *Memorie colectivă în Secolul Douăzeci în Europa de Sud-Est*. Conferința a fost organizată de Universitatea Lucian Blaga din Sibiu în cadrul proiectului *RECALL – Reconstituirea Holocaustul romilor și a sintiilor Drumuri prin memorii* cofinanțat de Comisia Europeană. László Fosztó a vorbit despre relația între activismul politic, memoria colectivă construită pe baza narațiunilor individuale și așteptările și tensiunile create de intervenția statului și a altor actori politici prin exemplul discuțiilor din jurul pensiilor și compensațiilor pentru supraviețuitorii deportărilor. Printre participanții la conferință s-au aflat: Michael Shafir, Corneliu Pintilescu, Petre Matei, Plamena Stoyanova, Alexandru Florian, Ágnes Daróczi, János Bársony, Éva Kovács, Anna Szász, Ciprian Necula, Luminița Cioabă, Lavinia Stan.

Linkuri reacții presă:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10206032472871339.1073741853.1246834455&type=1&l=981ae7a43c>

Titlul: *„Contracurarea noilor forme de trafic cu minori de etnie romă: abordare participativă”*

(Countering new forms of Roma children trafficking: Participatory approach)

Organizatori: Comisia Europeană, Fundația pentru o societate deschisă

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 18/03/2015

Participant: Toma Stăfănia

Descriere: În data de 18 martie 2015, Toma Stăfănia (cercetător ISPMN) a participat la București la lansarea raportului de țară realizat în cadrul proiectului „*CONFRONT – Contracurarea noilor forme de trafic cu minori de etnie romă: abordare participativă*”. Raportul lansat se concentrează pe analiza traficului de persoane provenind din comunitățile de romi, în special pe formele noi de trafic de minori pentru cerșit, comiterea de furturi mărunte și exploatarea sexuală a băieților. Una dintre concluziile acestui raport susține necesitatea colectării datelor dezagregate, în funcție de etnie, în limitele cadrului legal existent. Acest fapt ar contribui la dezvoltarea unor politici publice anti-trafic în România, dar mai ales, la contracurarea anumitor teze discriminatorii cu privire la romii din România. Proiectul CONFRONT este finanțat de Comisia Europeană/DG Home Affairs și are ca și parteneri Ludwig Boltzmann Association – Institute of Human Rights (Austria), Center for the Study of Democracy (Bulgaria), Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (Grecia), Censis Foundation (Italia), People in Need (Slovacia), Center for Policy Studies al Central European University (Ungaria) și și din România Fundația pentru o Societate Deschisă. Pentru mai multe detalii: <http://www.fundatia.ro/s-lansat-raportul-de-%C8%9B-%C4%83-pentru-rom%C3%A2nia-realizat-%C3%AEn-cadrul-proiectului-confront-contracurarea-noilo>

Linkuri reacții presă: <http://www.fundatia.ro/s-lansat-raportul-de-%C8%9B-%C4%83-pentru-rom%C3%A2nia-realizat-%C3%AEn-cadrul-proiectului-confront-contracurarea-noilo>

http://ec.europa.eu/romania/news/agenda/13032015_conferinta_confort_abordare_participativa_ro.htm

http://www.inovatiassocia.ro/noutati/conferinta_contracurarea_noilor_forme_de_trafic_cu_minori_de_etnie_roma_abordare_participativa_18_martie_2015_nbsp/134/

Titlul: *Lansare de carte: Együtt és külön (ed. Nándor Bárdi, Attila Gidó, Csaba Zoltán Novák), Ed. ISPMN, Cluj-Napoca, 2014*

Organizatori: UDMR Oradea, ISPMN

Țara: România

Localitatea: Oradea

Perioada: 30/04/2015

Participant: Gidó Attila

Descriere: Pe parcursul lunii aprilie 2015 au avut loc lansările publicației ISPMN „*Együtt és külön. Az erdélyi magyarok önszerveződése (1989-1990)*” (Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014, coordonatori: Nándor Bárdi, Attila Gidó, Csaba Zoltán Novák) în următoarele orașe: Sfântu Gheorghe (8 aprilie), Miercurea Ciuc (9 aprilie), Odorheiu Secuiesc (10 aprilie), Târgu Secuiesc (21 aprilie), Satu Mare (23 aprilie), Sighetu Marmăției (24 aprilie), Oradea (30 aprilie). Evenimentele au fost organizate de către ISPMN și organizațiile județene UDMR.

Linkuri reacții presă: <http://www.erdon.ro/konyv-az-onszervezodesunkrol/2824189>

http://www.3szek.ro/load/cikk/79705/kenyszeru_kulonut_a_rendszervaltas_es_a_magyarok

<http://mihir.ro/rendszervaltas-konyv>,

http://www.szatmar.ro/Egyutt_es_kulon_Az_erdelyi_magyarok_onszervezodesehirek/71619

<http://www.erdon.ro/konyv-az-onszervezodesunkrol/2824189>

Numele evenimentului (lung): *Participare festival de film internațional CRONOGRAF*

Organizatori: Cronograf - Chișinău

Țara: Moldova, Republic of

Localitatea: Chișinău

Perioada: 17/05/2015 to 19/05/2015

Titlul prezentării: Premieră film documentar *Valea plângerii*

Descriere: Luni, 18 mai 2015, a avut loc la Chișinău (Republica Moldova) premiera documentarului Valea plângerii (ISPMN&Triba Film 2013, Andrei Mihai Leaha, Iulia Hossu și Andrei Crișan). Documentarul a fost selectat și proiectat în cadrul Festivalului Internațional de Film Documentar CRONOGRAF, ediția a XII-a. Festivalul CRONOGRAF este la ora actuală unicul festival internațional de film documentar din Republica Moldova și este organizat anual la Chișinău, începând cu anul 2001. La dezbaterile de după proiecție au participat Iulia Hossu (cercetător ISPMN) și Ion Gnatiuc (asistent imagine). Programul festivalului îl puteți accesa aici: http://www.cronograf.md/18_may_1428504369.php?id=243

Linkuri reacții presă: http://www.publika.md/cronograf-va-prezenta-in-premiera-11-documentare-moldovenesti--programul-festivalului_2297651.htm

Titlul: *Masă rotundă „Poziția Comunităților Locale privind Accesul la Apă Potabilă și Canalizare”*

Organizatori: Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, Institutului Național de Statistică București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 19/05/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 19 mai 2015, Lăcătuș Crăciun (cercetător ISPMN) a participat la masa rotunda cu titlul „Poziția Comunităților Locale privind Accesul la Apă Potabilă și Canalizare” și lansarea campaniei publice la nivel național cu titlul „Apa nu e lux” la Centrul de Conferințe al Institutului Național de Statistică, București. Evenimentul a fost organizat de Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” în contextul în care deși România, ca stat membru al Uniunii Europene, și-a asumat obligația ca până în anul 2018 să asigure pentru toate localitățile cu peste 2.000 de locuitori, accesul la apă potabilă de calitate și la canalizare, precum și dotarea cu stații de epurare a apelor uzate în proporție de 100%, în anul 2013, potrivit Institutului Național de Statistică, 1,3% dintre localitățile urbane și 28,3% dintre localitățile rurale din România nu dispuneau de rețele de distribuție a apei. De asemenea, 3,1% dintre localitățile din mediul urban și 76,5% dintre cele din rural nu dispuneau de canalizare. Situația din mediul rural este mult mai drastică în ceea ce privește distribuția de apă, astfel că în România în 2013 exista un singur județ unde toate comunele rurale erau dotate cu rețea de distribuție a apei, și anume județul Tulcea. La eveniment au participat pe lângă asociații ale romilor și consilierul pentru romi al primului ministru, președintele Agenției Naționale pentru Romi, vice-primarul capitalei, cercetători din cadrul Institutului Național de Statistică, reprezentanți romi ai autorităților locale din țară, reprezentanți ai Ministerului Fondurilor Europene, ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ambasada Elveției etc.

Titlul: *Impactul politicilor kin-state și de naționalizare asupra minorităților naționale*

Titlul prezentării: Turcii și tătarii din Dobrogea. Reconfigurare identitară și politica statului turc în perioada post-comunistă

Organizatori: Asociația doctoranzilor și tinerilor cercetatori maghiari din România (RODOSZ ; Comitetul regional din Cluj al Academiei Ungare de Științe (KAB), Secțiunea Științe Politice

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 29/05/2015

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: Prezentarea Adrianei Cupcea, la conferința *The Triadic Nexis at Work. The impact of kin-state policies and nationalizing state policies on national minorities*, 28-29 mai 2015, Cluj-Napoca a avut ca scop analiza rolului Turciei în reconstrucția identitară a comunităților turcă și tătară din Dobrogea. Au fost identificați actorii statali și nestatali turci, care s-au manifestat în Dobrogea după 1990. Analiza s-a desfășurat pe două nivele: religios și etnic.

Au fost urmărite care au fost modalitățile de acțiune ale acestor actori la nivel religios, interacțiunile stabilite la nivel local cu instituțiile religioase și cu membrii celor două comunități. La al doilea nivel au fost identificați factorii istorici, culturali și economici implicați în reconstrucția identității etnice. Direcțiile de analiză au fost: evoluția organizării reprezentative pe baze etnice după 1990, învățământul în limba turcă, opțiunile și argumentele pentru o identitate turcă.

Aceste aspecte au fost analizate în contextul larg al noii politici externe a Turciei în Balcani, elaborate după 1990 și care se bazează în mare parte pe datoria istorică a Turciei față de comunitățile musulmane din regiune, care comportă în structura lor etno-culturală și religioasă moștenirea otomană.

Din punct de vedere metodologic cercetarea se bazează pe analiza de text aplicată textelor de presă (*Hakses* și *Karadeniz*) și pe interviurile semistructurate cu reprezentanți ai elitei etnice și religioase a celor două comunități și cu oficiali turci în Dobrogea, dar și cu membrii celor două comunități.

Titlul: *Seminarul Deschis a filmelor despre romi și gadje*

Organizatori: Fundația Tranzit, Masteratului de Studii Culturale și Management Cultural

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 08/05/2015 - 09/05/2015

Participant: Toma Ștefănia

Descriere: În perioada 8-9 mai 2015 s-a desfășurat la Fundația Tranzit *Seminarul Deschis a filmelor despre romi și gadje* în cadrul Masteratului de Studii Culturale și Management Cultural și a programului de Etnografie și Antropologie maghiară din cadrul Universității Babeș-Bolyai. Festivalul de film a fost realizat în cadrul cursului de masterat *Reprezentare și Putere: Reprezentarea romilor în filme*. Vizionarea filmelor a fost urmată de discuții, la care au fost invitați Toma Ștefănia, Fosztó László și Kozák Gyula (cercetători ISPMN). Discuțiile au fost moderate de Köncei Csilla, conferențiar UBB.

Linkuri reacții presă:

<https://www.facebook.com/events/363236257208470/?ref=108&source=108>

Titlul: *Conferința Internațională a Societății pentru Studii Românești*

Titlul prezentării: Construcția identitară și viața cotidiană la truci și tătarii din Dobrogea, în perioada comunistă

Organizatori: Society for Romanian Studies (Societatea pentru Studii Românești)

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 17/06/2015 - 18/06/2015

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada de 17-18 iunie 2015 Adriana Cupcea a participat la conferința *Society for Romanian Studies (SRS) International Conference (Conferința Internațională a Societății pentru Studii Românești)*, cu prezentarea *Identity Construction and Everyday life of the Turkish and Tatar Communities Dobrudja, during the Communist Period (Construcția identitară și viața cotidiană la turcii și tătarii din Dobrogea, în perioada comunistă)*.

Titlul: *Internship în problematica romă*

Organizatori: Agenția de Dezvoltare Comunitară, Policy Center for Roma and Minorities

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 07/06/2015 - 16/06/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: Cercetătorul ISPMN Lăcătuș Crăciun-Ioan a participat în perioada 7 iulie 2015-16 iulie 2015 la un internship la două organizații din București: Agenția de Dezvoltare Comunitară și Policy Center for Roma and Minorities cu expertiză în problematica romă. Cele două organizații au pus la dispoziția cercetătorului accesul la biblioteca și rapoartele acestora. De asemenea s-a oferit posibilitatea familiarizării cu proiectele și expertiza angajaților celor 3 ONG-uri. În cadrul programului de internship a fost realizată o vizită și la două școli gimnaziale comunitatea de romi din Ferentari, și de asemenea s-a oferit oportunitatea participării la o conferință la Palatul Parlamentului pe tema familiei, unde s-au adus în discuție și problemele specifice familiilor de romi.

Titlul: *Lansare de carte Marian Zăloagă*

Titlul prezentării: Lansare de carte Marian Zăloagă

Organizatori: ISPMN, Asociația Divers

Țara: România

Localitatea: Sighișoara

Perioada: 22/08/2015

Participant: Hossu Iulia, Fosztó László

Descriere: Sâmbătă, 22 august 2015, a avut loc lansarea volumului intitulat *Romii în cultura săsească în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*, semnat de Marian Zăloagă, și apărut la Editura Institutului pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2015. Lansarea a fost organizată în cadrul festivalului PROETNICA – Festivalul Intercultural Sighișoara. La lansare au participat: Marian Zăloagă (istoric, autor), Fosztó László și Iulia Hossu (cercetători ISPMN) și Koreck Maria (președinte Asociația DIVERS în calitate sa de gazdă a evenimentului).

Abstract volum: Se poate afirma că în privința reprezentării romilor, în ultimele trei secole, indiferent de interacțiunea cotidiană, cultura săsească a fost tentată să se înscrie într-un curent

discursiv transferat dinspre centrele germane. Discursurile culturale apusene hegemonice au fost adaptate la contextul local, în care măsurile de tipul „vânătorilor de țigani”, legiferate în Europa Occidentală, au lipsit. Demersul volumului de față a urmărit recuperarea acestui decalaj dintre literatura dedicată subiectului atât din punct de vedere cantitativ – prin colectarea datelor disponibile –, cât și din perspectivă calitativă – printr-o abordare în grila analizei de discurs actuale. Deși, la o primă vedere, lucrarea poate sugera o preocupare de tipul imagologiei istorice, modul de argumentare depășește o clasică analiză de acest gen, încercând să meargă la rădăcina intelectuală a formării stereotipurilor, să le probeze consistența și să le explice efectele în ceea ce privește menținerea relațiilor de putere între grupuri etnice la nivel local și provincial.

Titlul: *Reconciling Past with Present (Reconciliere între trecut și prezent)*

Organizatori: Biserica Reformată, Biserica Romano-Catolică, Biserica Unitariană, Biserica Evanghelică

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 30/09/2015

Participant: Gidó Attila

Descriere: Conferința a fost organizată de către bisericile minoritare din România. Scopul evenimentului a fost informarea opiniei publice din România despre situația bunurilor bisericesti retrocedate/neretrocedate.

Titlul: *Érték és közösség. Új utak és kihívások az erdélyi értékkutatások (Valori și comunități)*

Titlul prezentării: Ünnepi eszköztár és emlékalakzatok a 19. századi emlékezőskultúrában (Formațiuni ale ceremoniilor de comemorare în secolul al XIX-lea)

Organizatori: Asociația Etnografică Kriza János, Muzeul Național Secuiesc

Țara: România

Localitatea: Sfântu Gheorghe

Perioada: 09/10/2015 - 10/10/2015

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În data de 9-10 octombrie, Jakab Albert Zsolt, cercetător ISPMN a participat la conferința *Érték és közösség. Új utak és kihívások az erdélyi értékkutatásban (Valori și comunități)* organizată de către Asociația Etnografică "Kriza János" și Muzeul Național Secuiesc în Sfântu Gheorghe. Jakab Albert Zsolt a avut o prelegere cu titlul *Ünnepi eszköztár és emlékalakzatok a 19. századi emlékezőskultúrában (Formațiuni ale ceremoniilor de comemorare din secolul al XIX-lea)*. Prezentarea a urmărit strategiile formării memoriei, formațiunile instrumentele, cadrele memoriei locale din secolul al XIX-lea prin prisma ziarelor și literaturii istoriografiei locale.

Titlul: *Ciclu de prelegeri: Provocările diversității. Ardelenii din 1848 până în prezent*

Titlul prezentării: „Noi căi de integrare evreiești în Transilvania de după 1918”

Organizatori: Institutul Balassi - Institutul Maghiar din București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 25/03/2015

Participant: Gidó Attila

Descriere: În data de 25 martie 2015 cercetătorul ISPMN Attila Gidó a susținut o prezentare la Institutul Maghiar din București cu titlul „*Noi căi de integrare evreiești în Transilvania de după 1918*”. Gidó a vorbit despre noile provocări politice și sociale pe care le-au avut de înfruntat evreii din Transilvania interbelică. A fost prezentată situația juridică a evreilor, precum și structura lor socială, respectiv organizațiile lor politice și sociale. Pentru mai multe informații puteți accesa: <http://www.bukarest.balassiintezet.hu/ro/provocarile-diversitatii/>

Titlul: *Conferință: File din istoria evreimii clujene. Ediția a IV-a: Organizațiile de tineret în viața evreiască*

Titlul prezentării: Mișcarea națională evreiască din Transilvania și activitatea pentru construirea noii patrii (1918–1940)”

Organizatori: Comunitatea Evreilor din Cluj, Primăria Cluj-Napoca, Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca, Muzeul de Artă din Cluj, Institutul Cultural Francez din Cluj

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 21/10/2015 - 22/10/2015

Participant: Gidó Attila

Descriere În perioada 21-22 octombrie 2015, s-a desfășurat **simpozionul** intitulat *File din istoria evreimii clujene. Ediția a IV-a: Organizațiile de tineret în viața evreiască*. Manifestarea s-a încadrat în evenimentele legate de anul în care Cluj-Napoca este Capitală culturală europeană a tineretului. Simpozionul organizat de către Comunitatea Evreilor din Cluj, în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca, Muzeul de Artă din Cluj și Institutul Cultural Francez din Cluj, a fost găzduit de către Muzeul de Artă. Au susținut prezentări istorice din România și din străinătate. Attila Gidó (cercetător ISPMN) a participat cu o **prelegere** intitulată *Mișcarea națională evreiască din Transilvania și activitatea pentru construirea noii patrii (1918-1940)*. În prezentarea sa, Attila Gidó a oferit o trecere în revistă a activității organizațiilor evreiești din Transilvania privind construirea noii patrii pe teritoriul Palestinei. Totodată, a vorbit despre modul în care organizațiile evreiești au reușit să implementeze așa-zisul „sionism clasic” și despre semnificația ideii Palestinei pentru evreii sioniști și pentru simpatizanții mișcării.

Linkuri reacții presă: http://www.macluj.ro/2015_arhiva_evenimente/file-din-istoria-evreimii-clujene.html

<http://baabel.suprapus.ro/2015/10/file-din-istoria-evreimii-clujene-iv/>

<https://www.youtube.com/watch?v=grMCNXEPtXc>

Titlul: *Sesiune științifică anuală*

Titlul prezentării: Provocările metodologiei de cercetare a familiilor transnaționale

Organizatori: Academiei Române filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Departamentul de cercetări socio-umane

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 13/11/2015

Participant: Hossu Iulia

Descriere: În perioada 13-14 noiembrie 2015, a avut loc sesiunea științifică anuală a Academiei Române filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Departamentul de cercetări socio-umane. Iulia Hossu (cercetător ISPMN) împreună cu co-autorii Anca Aștilean și Călin Ilea

a participat la această sesiune cu lucrarea intitulată *Provocările metodologiei de cercetare a familiilor transnaționale*. Lucrarea expune și problematizează principalele provocări pe care metodologia cercetării familiilor transnaționale le presupune. Datele analizate sunt rezultatul primei campanii de teren întreprinse ca parte a unui proiect mai amplu de cercetare pe tematica familiilor transnaționale. Această primă parte a terenului efectuat s-a desfășurat în câteva localități din mediul rural al județelor Suceava și Bistrița Năsăud, județe caracterizate de o rată mare a migrației. Obiectivul central al cercetării constă în analiza strategiilor prin care familiile transnaționale își administrează specificul modului de viață. În acest context, echipa de implementare a proiectului și-a asumat dezvoltarea unei metodologii inovative în domeniu, care va îmbina metodele cercetării de teren de tip calitativ cu metodele vizuale de înregistrare și documentare (fotografie și video). În cadrul proiectului cu titlul *Confruntarea diferenței prin practicile familiilor transnaționale* Iulia Hossu (cercetător ISPMN) este cercetător postdoctorand. Acesta este finanțat de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovație, CNCS-UEFISCDI, numărul proiectului PN-II-RU-TE-2014-4-2087 și este derulat de Centrul de Studiere a Populației, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca.

Titlul: *Masă rotundă cu titlul „Fondurile Europene și Comunitățile de Romi”*

Organizatori: Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară, Agenția Națională pentru Romi

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 28/07/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 28 iulie 2015, Lăcătuș Crăciun (cercetător ISPMN) a participat la masa rotundă cu titlul „Fondurile Europene și Comunitățile de Romi” la sala Europa a Casei de Cultură a Studenților, Cluj-Napoca. Evenimentul a fost organizat de Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară "Împreună" cu suportul Agenției Naționale pentru Romi. Evenimentul a fost organizat în contextul în care România lansează în anul 2015 o serie de apeluri de finanțare din cadrul programării 2014 – 2020 în cadrul căreia și-a asumat obligația de implementare eficace a Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome și de a reduce incidența sărăciei în rândul minorității rome din zonele urbane și rurale prin măsuri specifice în domeniul ocupării, educației, locuirii și sănătății. Dezvoltarea și implementarea unor astfel de proiecte în cadrul Programului Operațional Regional (POR) sau ale Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) etc., vor fi transferate în responsabilitatea autorităților locale și a ONG-urilor. Pentru pregătirea autorităților și ONG-urilor locale din regiunea Nord - Vest, în cadrul acestui eveniment au avut loc prezentări și dezbateri privind problemele și obstacolele pe care comunitățile locale din regiunea Nord - Vest le întâmpină în accesarea fondurilor europene, analiza impactului programului de finanțare 2007 – 2013 asupra incluziunii sociale a romilor, creșterea nivelului de absorbție a fondurilor europene pentru comunitățile de romi la nivel local/județean din cadrul regiunii Nord - Vest în cadrul programului de finanțare 2014 – 2020.

Titlul: *Conferința Națională „Fondurile europene și comunitățile de romi”*

Organizatori: Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, Policy Center for Roma and Minorities, Centrul de Resurse pentru Participare Publică, Agenția Națională pentru Romi, Ministerul Fondurilor Europene

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 23/11/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 23 noiembrie 2015, Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a participat la București la conferința națională cu titlul "*Fondurile europene și comunitățile de romi*". Conferința a fost organizată de Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” în parteneriat cu Policy Center for Roma and Minorities și Centrul de Resurse pentru Participare Publică, cu sprijinul Agenției Naționale pentru Romi și al Ministerului Fondurilor Europene. În cadrul evenimentului au avut loc discuții privind fondurile europene care abordează direct realizarea incluziunii sociale a romilor pe perioada 2015- 2020, precum și identificarea metodelor de succes și de realizare a unor viitoare parteneriate în domeniul incluziunii sociale a romilor. De asemenea, au fost promovate bune practici în domeniul educațional, ocupațional, al locuirii și sănătății adresate comunităților de romi ca modele de dezvoltare locală și s-a prezentat impactul rețelei RISOROM ca instrument de lucru de asistență tehnică pentru comunitățile locale în implementarea fondurilor europene. La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai autorităților statului, reprezentanți ai ambasadelor, societății civile și ai autorităților locale.

Linkuri reacții presă:

<http://www.rador.ro/2015/11/23/calendarul-evenimentelor-23-noiembrie-selectiuni/>

Titlul: *Conferința științifică „Comunicarea în comunitățile de romi. O călătorie în lumea (r)omului de lângă noi”*

Organizatori: Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării, Ambasada Olandei

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 09/06/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: Marți, 9 iunie 2015, Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a participat la conferința științifică cu titlul: „*Comunicarea în comunitățile de romi. O călătorie în lumea (r)omului de lângă noi*”. Evenimentul s-a desfășurat la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, susținut de dr. Gelu Duminică de la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București, în colaborare cu taraful condus de Marian Mexicanu, a reprezentat o incursiune și o lecție de cunoaștere interculturală, în cadrul căreia s-a vorbit despre etnia romă, în general, punându-se accentul pe comunicarea prin muzică și pe evoluția acestei comunicări în spațiul românesc, de la muzică lăutărească la manele. Evenimentul a fost realizat cu sprijinul Ambasadei Olandei.

Linkuri reacții presă: <http://www.presaonline.com/stiri/stiri-locale/calatorie-muzicala-in-lumea-r-omului-de-linga-noi-3384080.html>

<http://ziarulfaclia.ro/calatorie-muzicala-in-lumea-romului-de-linga-noi/>

Titlul: *Lansare de proiect și masa rotundă „Jurnaliști Comunitari pentru Solidaritate Socială: StReEt”*

Organizatori: Asociația Go Free, Asociația Studenților Romi Romano Suno, România Pozitivă, BuzzNews, Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 27/05/2015 și 12/06/2015

Participant: Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 27 mai 2015 și 12 iunie 2015, cercetătorul ISPMN Lăcătuș Crăciun-Ioan a participat la lansarea proiectului „Jurnaliști Comunitari pentru Solidaritate Socială: StReEt”, în Cluj-Napoca, la Bastionul Croitorilor, respectiv la o masă rotundă despre rolul jurnalismului comunitar la Colegiul Nicolae Bălcescu. Evenimentele au fost organizate de Asociația Go Free, împreună cu partenerii Asociația Studenților Romi „Romano Suno”, România Pozitivă și BuzzNews. Prin proiect partenerii și-au propus formarea unei noi generații de tineri jurnaliști comunitari, care înțeleg principiile jurnalismului responsabil, își asumă rolul de watchdog al presei și promovează respectul pentru diversitate și solidaritatea socială în activitatea lor viitoare (în domeniul media, comunicare, relații publice). În ultimele luni ale proiectului, cei 20 de tineri jurnaliști, cu vârste între 15 și 30 de ani vor fi implicați în stagii de practică oferite în cadrul instituțiilor media, instituțiilor publice sau organizațiilor partenere. StReEt este un proiect de 12 luni în care 20 de tineri romi și ne-romi vor învăța să folosească jurnalismul comunitar ca instrument de implicare astfel încât să poată identifica, documenta și reda – în spiritul solidarității sociale și combaterii discursului instigator la ură - realitățile populației romă afectate de inegalități sociale, cazuri de injustiții/nedreptăți sociale sau chiar excluziune, cât și exemple pozitive identificate în 5 comunități rurale multietnice din județele Cluj, Alba, Sălaj și Mureș. Masa rotundă cu studenți și liceeni romi s-a desfășurat în data de 12 iunie 2015 la Colegiul Nicolae Bălcescu. Printre organizatori la acest eveniment a fost prezent și inspectorul școlar pentru romi de la ISJ Cluj.

Linkuri reacții presă:

<http://www.ziare.com/cluj-napoca/stiri-actualitate/asociatia-go-free-lanseaza-primul-proiect-de-jurnalism-comunitar-pentru-tinerii-din-cluj-5493482>

Titlul: *Masă rotundă cu dezbatere despre problematica romă cu ocazia „Zilei naționale a minorităților naționale”*

Titlul prezentării: Politici actuale pentru romi în Biserica Ortodoxă Română din regiunea N-V a României

Organizator: Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 18/12/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 18 decembrie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN, a prezentat date actuale despre implicarea Bisericii Ortodoxe Române în problematica romă în regiunea N-V a țării. Masa rotundă cu dezbatere a fost organizată în București, de Ziua Națională a Minorităților Naționale, cu participarea unor lideri romi reprezentativi, ale unor ONG-uri din București cu experiență în problematica romă (Delia Grigore, George Rădulescu, Mariana Sandu etc.). La eveniment au mai participat teologi și studenți romi din cadrul facultăților de teologie precum și preoți romi. Evenimentul a fost organizat având ca bază o situație anterioară recentă, în care s-a refuzat de către neromi utilizarea limbilor română-romani pentru activitatea de cult propusă pentru enoriașii romi, într-o zonă urbană locuită de români și de romi. La eveniment a fost invitat și secretarul de stat rom Ciprian Necula.

Titlul: *Conferința „Și noi avem dreptul la muncă!”*

Titlul prezentării: Problematika ocupării la romi și dreptul la muncă

Organizator: Agenția de Consultanță și Afaceri Română

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca (Hotel City Plaza)

Perioada: 03/11/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 3 noiembrie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN, a fost invitat de Agenția de Consultanță și Afaceri Română în calitate de speaker. În cadrul prezentării cercetătorul ISPMN Lăcătuș Crăciun Ioan a făcut referire la politicile de ocupare pentru romi postcomuniste prin coroborare cu vulnerabilitatea romilor în privința dreptului la muncă care comportă mai degrabă valențe ale discriminării multiple, în contrast cu istoricul situației ocupaționale la romii din spațiul românesc din perioada comunistă și antecomunistă. O parte din prelegere poate fi urmărită la următorul link, între minutul 13,12 și 18,12:

<https://www.youtube.com/watch?v=Q4MW2I4rSps>

Linkuri reacții presă: <http://www.agoramedia.ro/index.php/social/item/3545-conferinta-si-noi-avem-dreptul-la-munca-a-avut-loc-la-cluj-napoca-pe-3-noiembrie>

<http://www.turdalive.ro/2015/11/05/conferinta-si-noi-avem-dreptul-la-munca-2/>

<http://www.clujmanifest.ro/stiri/si-noi-avem-dreptul-la-munca/>

<http://turdainfo.ro/index.php/Turda/Editorial/conferina-i-noi-avem-dreptul-la-munc.html>

Titlul: *Workshop pentru dezbaterea problemelor și constrângerilor legate de incluziunea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile*

Organizatori: Punctul Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială (PROIS-NV), Serviciul Public Asistență Socială al Municipiului Baia-Mare

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca (Hotelului Royal Classic)

Perioada: 12/11/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 12 noiembrie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN, a fost invitat să participe la acest workshop care a favorizat întâlnirea actorilor sociali relevanți de la nivel local (reprezentanți ai administrației publice locale, reprezentanți ai AJOFM, mediului asociativ și mediul de afaceri, organizații nonguvernamentale) și a cărui scop a fost identificarea în comun a nevoilor și constrângerilor persoanelor marginalizate social (persoane de etnie romă, șomeri în căutarea unui loc de muncă, femei etc.).

Linkuri reacții presă:

<http://cluju.ro/social-cultura/workshop-asociatia-pactul-regional-nord-vest-pentru-ocupare-si-incluziune-sociala/>

Titlul: *Conferința de închidere a proiectului „O șansă, o reușită în viitor pentru persoanele vulnerabile”*

Organizatori: Arhiepiscopia Vadului Feleacului și Clujului, Asociația Filantropia Ortodoxă Cluj-Napoca

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 08/10/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 8 octombrie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN, a fost invitat de organizatori, la conferința de închidere a proiectului POSDRU cu titlul „O șansă, o reușită în viitor pentru persoanele vulnerabile”, în domeniul economiei sociale, unde au fost prezentate rezultatele și indicatorii atinși în implementarea proiectului, precum și bune practici în domeniul economiei sociale.

Linkuri reacții presă:

<http://ziarullumina.ro/locuri-de-munca-pentru-11-persoane-vulnerabile-la-cluj-napoca-106021.html>

Titlul: *Masă rotundă la Primăria Cluj-Napoca „Literație pentru familie-focalizare pe familiile de romi”*

Organizatori: Consorțiul Internațional Lectură și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice (CILSDGC), Asociația Learn & Vision (ALV)

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 03-04/10/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 8 octombrie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN a participat la masa rotundă „Literație pentru familie-focalizare pe familiile de romi” desfășurată în Sala de Sticlă a Primăriei Municipiului Cluj-Napoca. În cadrul mesei rotunde organizatorii au prezentat rezultatele proiectului internațional de „Literație3” cu referire la familiile de romi beneficiare din Municipiul Cluj-Napoca, iar în partea a doua a evenimentului s-a dezbătut sustenabilitatea proiectului și „Strategia de implementare a politicilor europene de literație pentru familie în Municipiul Cluj-Napoca” (perioada 2015-20120). Detalii strategie: http://www.lit3-project.eu/wp-content/uploads/2014/05/LIT3-local-FL-strategy_RO_final.pdf

Titlul: *Atelier de lucru și diseminarea volumului Băncii Mondiale „Manual privind Îmbunătățirea Nivelului de Trai al Populației Rome”*

Organizator: Banca Mondială-România

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca (Hotel City Plaza)

Perioada: 16/06/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: În data de 16 iunie 2015, Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător ISPMN, a participat la atelierul de lucru și de diseminare a publicației „Manualul privind Îmbunătățirea Nivelului de Trai al Populației Rome”, organizat de Banca Mondială-România, în Cluj-Napoca. Site-ul de diseminare a manualului include atât secțiunea în limba română pentru autorități locale, cât și celelalte secțiuni în limba engleză la următorul link:

<http://issuu.com/world.bank.europe.central.asia/stacks/291621ce385240199d74e81d8faa933b;Un>

[n](#). Alt document recomandat de reprezentanții Băncii Mondiale a fost studiul „Diagnostics and policy advice for supporting the Roma inclusion in Romania”, care include cea mai recentă culegere de date și analize cu privire la aspectele majore legate de incluziunea socială a romilor vulnerabili cu interesante informații în secțiunea metodologică. Acesta poate fi găsit în limba română aici:

<http://www.worldbank.org/ro/news/press-release/2014/04/07/world-bank-achieving-roma-inclusion-is-smart-economics-for-romania>;

Linkuri reacții presă:

<http://www.worldbank.org/ro/news/press-release/2015/06/16/improving-living-conditions-of-roma-handbook-dissemination-in-cluj-and-timisoara>

Titlul: *Festivalul Solidarității Pakivalo - dedicat activistului și sociologului rom Nicolae Gheorghe (1946 - 2013)*

Organizator: Asociația Romano ButiQ (România)

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 06/08/2015 - 08/08/2015

Participant : Lăcătuș Crăciun Ioan

Descriere: Festivalul Solidarității Pakivalo, dedicat activistului și sociologului rom Nicolae Gheorghe (1946 - 2013), pornește de la o filosofie a solidarității ca formă de acțiune politică sau, în cuvintele sociologului, de la ideea că „solidaritatea se practică și se demonstrează”.

Festivalul este o încercare de construire a unei punți între minoritari și majoritari, copii și adulți, săraci și bogați, intelectuali și muncitori, artiști și spectatori.

Programul conține și un atelier despre locuire (conform programului - în colaborare cu Ordinul Arhitecților din România).

Linkuri reacții presă: <http://www.mediafax.ro/social/reportaj-pakivalo-un-festival-cu-buget-mic-dedicat-tuturor-in-care-valorile-nu-se-vand-se-promoveaza-galerie-foto-14666926>;

<http://www.iqads.ro/articol/32723/singurul-festival-romani-din-romania-festivalul-solidaritatii-pakivalo-la-muzeul>

2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale

Titlul: *Lansare de carte și participare la workshop*

Organizatori: Universitatea din Pécs, Departamentul de Etnologie și Antropologie Culturală, Centru de Cercetare de Etnologia Religiei „Vest-Est”

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 09/01/2015

Participant: Peti Lehel

Descriere: Vineri, 9 ianuarie 2015, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a prezentat volumul redactat de Pócs Éva – Klaniczay Gábor cu titlul *Boszorkányok, varázslók és démonok Közép-Kelet-Európában [Vrăjitoare, vrăjitori și demoni în Europa Centrală și de Est]*, cu ocazia lansării de carte organizate de către Centrul de Cercetare în Etnologia Religiei „Vest-Est” și Editura Balassi Kiadó la Budapesta. Cele mai importante subiecte analizate în volumul colectiv sunt: contextele sociale, economice, religioase ale vrăjitoriei, demonologie și vampirism în secolele XVI-XVIII. Metodele folosite în analiza acestor fenomene din regiunea Europei Centrale și de Est cuprind instrumente de analiză, modele și terminologie utilizate în antropologia socială, antropologia istorică și a religiei, precum și folcloristică comparativă.

Titlul: *Workshop - National-Personal Autonomy, Non-territorial Autonomy, Cultural Autonomy (Autonomie național-personală, autonomie non-teritorială, autonomie culturală)*

Titlul prezentării: Non-territorial autonomy in Romania: Unassumed arrangements and projects of institutional

(Chestiunea autonomiei non-teritoriale în România: Posibilități neasumate și proiecte de design instituțional)

Organizatori: Universitat Wien, Institut für Osteuropaische Geschichte

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 08/01/2015 - 10/01/2015

Participant: Székely István

Descriere: În perioada 8-10 ianuarie 2015, Székely István, cercetător ISPMN a participat la workshop-ul internațional „National-Personal Autonomy, Non-territorial Autonomy, Cultural Autonomy” (Autonomie național-personală, autonomie non-teritorială, autonomie culturală), ce a avut loc la Universitatea din Viena, în organizarea Institutului pentru Istoria Europei de Est (Institut für Osteuropaische Geschichte) a Universității. Cercetătorul a susținut o prezentare, pregătită împreună cu dl. Levente Salat (profesor la FSPAC UBB), intitulată “Non-territorial autonomy in Romania: Unassumed arrangements and projects of institutional design” (Autonomie non-teritorială în România: oportunități neasumate și proiecte de design instituțional).

Programul workshop-ului poate fi accesat la:

http://iog.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/inst_osteurop_geschichte/Dateien_Newsmeldungen/Kuz.Programme_final_1_2015.pdf

Titlul: *Capital Ideas. Canadian Congress 2015 of the Humanities and Social Sciences (Idei mari. Congresul Științelor Sociale și Umane)*

Titlul prezentării: The Thousandth Year: the Celebration and the Representations of the Millennium in Cluj (Sărbătorirea Mileniului (1896) la Cluj - Jakab Albert Zsolt

Vallasi megteres és modernizacio a moldvai csango falvakban (Convertire religioasă și modernizație în satele ceangăilor din Moldova) - Peti Lehel

Organizatori: Canadian Federation for the Humanities and Social Sciences (Federația Canadiană al Științelor Sociale și Umane), University of Ottawa (Universitatea din Ottawa)

Canada

Țara: Canada

Localitatea: Ottawa

Perioada: 30/05/2015 - 04/06/2015

Participanți: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Descriere: În perioada 30 mai – 3 iunie 2013 Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel (cercetători ISPMN) au participat la conferința internațională *Congress 2014 Capital Ideas* organizat de Federația Științelor Sociale și Umane din Canada și Universitatea din Ottawa. Evenimentul a avut loc în orașul Ottawa, Ontario, Canada. Jakab Albert Zsolt a prezentat o lucrare cu titlul „The Thousandth Year: the Celebration and the Representations of the Millennium in Cluj” (Sărbătorirea Mileniului (1896) la Cluj), iar titlul prezentării lui Peti Lehel a fost *Vallasi megteres és modernizacio a moldvai csango falvakban (Convertire religioasă și modernizație în satele ceangăilor din Moldova)*.

Prezentarea lui Jakab Albert Zsolt a urmărit strategiile și formele memoriale care s-au evidențiat în cadrul festivităților clujene organizate cu ocazia anului comemorativ 1896. Sursele pe care se bazează cercetarea sunt presa contemporană (gazetă, săptămânal, revistă lunară), procese verbale și publicații comemorative. Festivitățile milenare au creat necesitatea interpretării naționale a secolelor ce au trecut și a trecutului istoric acumulat până la perioada respectivă. Studiul a trecut în revistă festivitățile organizate de diferitele instituții, confesiuni și grupări sociale, acțiunile comemorative ce s-au desfășurat de-a lungul anului comemorativ, iar în analiza sa a urmărit totodată exprimările, respectiv manifestațiile angajamentului național și ale devotamentului dinastic.

Prezentarea lui Peti Lehel s-a concentrat pe analiza efectelor modernizării asupra practicilor religioase ale catolicilor din Moldova.

Titlul: *Conferință internațională CIES (Societatea pentru Educația Comparativă și Internațională), ediția 2015*

Titlul prezentării: Audit Culture and the Implementation of Transnational Educational Policies: Unintended aspects of the making of a "Gypsy School" in a Romanian Town (Cultura auditării și implementarea politicilor educaționale transnaționale: aspectele nedorite ale creerii unei "școli de romi")

Organizatori: Societatea pentru Educație Comparativă și Internațională

Țara: Statele Unite

Localitatea: Washington D.C.

Perioada: 08/03/2015 - 13/03/2015

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 8-13 martie 2015 cercetătorul Plainer Zsuzsa a participat la conferința internațională CIES (Societatea pentru Educația Comparativă și Internațională), ediția 2015 la orașul Washington, SUA. Prezentarea cu titlul *Cultura auditului și implementarea unui program educațional transnațional: aspectele nedorite ale creerii unui "școli de romi" dintr-un oraș din România* a făcut parte din panelul intitulat *"Decada Incluziunii pentru Romi. Analize la nivel local al segregării educaționale persistente."* Panelul a fost organizat de Christian Brüggemann, Humboldt Universitat zu Berlin, având ca discussant pe Júlia Szalai, Academia de Științe, Ungaria, Institutul de Sociologie.

Titlul: *Întâlnirea a 7-lea a Grupului de Lucru pe Indicatorii Incluziunii Romilor, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturile Fundamentale (FRA)*

Titlul prezentării: Studiu de caz despre România

Organizatori: Agenția Uniunii Europene pentru Drepturile Fundamentale

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 11/03/2015

Participant: Fosztó László

Descriere: **Miercuri, 11 martie 2015**, Fosztó László (cercetător ISPMN) a participat la cea de-a 7-a Întâlnire a Grupului de Lucru pe Indicatorii Incluziunii Romilor, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturile Fundamentale (FRA). Întâlnirea a avut loc la sediul Agenției Uniunii Europene pentru Drepturile Fundamentale la Viena, Austria.

La întâlnire au participat reprezentanți din 17 țări membre ale UE, punctele naționale de contact, reprezentanți ai institutelor de statistică și cercetători. Delegația României a fost compusă din: Andreea Tudor (Punct Național de Contact pentru Incluziunea Romilor), Lavinia Balteanu (Institutului Național de Statistică) și László Fosztó (cercetător ISPMN).

În cadrul întâlnirii au fost prezentate primele rezultate ale studiului pilot care abordează cadrul de indicatori S-P-O, referitor la patru țări membre UE (Bulgaria, Cehia, Ungaria și Slovacia) și s-a discutat posibilitatea extinderii acestor exerciții. Cadrul de indicatori S-P-O elaborat de Grupul de Lucru va fi prezentat la întâlnirea Punctelor Naționale de Contact ce va avea loc pe data de 26 martie 2015. Începând de 1 ianuarie 2016, acest cadru de indicatori va fi propus către Comisia Europeană în vederea culegerii de date necesare în monitorizarea progresului Strategiilor Naționale de Incluziune a Romilor.

Linkuri reacții presă: <http://fra.europa.eu/en/project/2013/multi-annual-roma-programme/member-states>

Titlul: *Conferința internațională SIEF (Societatea Internațională de Etnografie și Folclor), ediția 2015*

Titlul prezentării: A place of happiness and well-being, or one of poverty and misery? - Roma and non-Roma memories of a Roma colony from Romania during the state socialist times (Un loc al fericirii și bunăstării sau unul al mizeriei? - Memorii romi și neromi a unei colonii de romi din România comunistă)

Organizatori: SIEF (Societatea Internațională de Etnografie și Folclor)

Țara: Croatia

Localitatea: Zagreb

Perioada: 21/07/2015 - 25/07/2015

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 21-25 iunie 2016, Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN) a luat parte la conferința internațională bianuală cu titlul *Utopii, realități, patrimonii, etnografiile pentru secolul al XXI-lea a Societății Internaționale de Etnologie și Folclor (SIEF)*, organizată în orașul Zagreb, Croația. Cercetătoarea a susținut lucrarea cu titlul *A place of happiness and well-being, or one of poverty and misery? Roma and non-Roma memories of a Roma colony from Romania during the state socialist times (Un loc al bunăstării și bucuriei sau unu al mizeriei și sărăciei? Memorii romi și neorme despre o colonie de romi din România din perioada socialistă)*. În această lucrare Plainer Zsuzsa a comparat documente și memorii ale minorității maghiare din Oradea despre colonia de romi din oraș desființată în anii 1970, cu interviurile realizate cu foștii locuitori romi ale acestui loc. Prin comparație se arată că această comunitate de romi ocupă o poziție marginală în memoria culturală a maghiarilor și în reprezentările acestora despre trecutul orașului.

Titlul: *Conferința internațională: Perspective noi asupra cercetării cenzurii comuniste (New Perspectives on censorship in communism)*

Titlul prezentării: „Delegații noștri uneori nici nu înțeleg ce citesc” - duplicitate și fragilitate sistemică în cenzura muzicii clasice și a teatrului în România (“Our delegates sometimes do not understand what they read” – duplicity and systemic fragility in the Romanian censorship of classical music and theater)

Organizatori: Universitatea din Oxford - University College

Țara: Regatul Unit

Localitatea: Oxford

Perioada: 23/10/2015

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În data de 23 octombrie cercetătorul ISPMN Plainer Zsuzsa a participat la conferința internațională „Perspective noi asupra cenzurii comuniste”, organizată la Oxford de colegiul University College, cu prezentarea *"Delegații noștri uneori nici nu înțeleg ce citesc" - duplicitate și fragilitate sistemică în cenzura muzicii clasice și a teatrului în România* (“*Our delegates sometimes do not understand what they read*” – *duplicity and systemic fragility in the Romanian censorship of classical music and theater*)

Prezentarea cercetătoarei se bazează pe studiile despre cenzura instituțiilor culturale din România, apărute la Editura ISPMN. Detaliile conferinței se găsesc aici: <https://newperspectivesoncensorship.wordpress.com/>

Titlul: *Capital Ideas. Congress of Humanities and Social Sciences of Canada [Idei marcante. Congresul de Științe Umane și Sociale din Canada]*

Titlul prezentării: The antecedents of extermination. Jewish life in Northern Transylvania before deportations (Antecedentele exterminării. Viața evreiască în Transilvania de Nord înainte de deportări)

Organizatori: The Federation for the Humanities and Social Sciences, University of Ottawa [Federația de Științe Umaniste și Sociale din Canada, Universitatea din Ottawa]

Țara: Canada

Localitatea: Ottawa, Ontario

Perioada: 29/05/2015 - 03/06/2015

Participant: Gidó Attila

Descriere: În perioada 29 mai - 3 iunie 2015 cercetătorul ISPMN Attila Gidó a participat la Congresul de Științe Umaniste și Sociale din Ottawa, Canada. În cadrul prezentării a vorbit despre măsurile antievreiești implementate de Statul maghiar în Transilvania de Nord în perioada 1940-1944. Prezentarea s-a focusat pe următoarele tematici: care au fost cele mai importante măsuri legale și sociale în procesul de excludere; ce tipuri de schimbări morale și structurale au provocat măsurile antievreiești în cadrul societății evreiești; cum au influențat măsurile antievreiești relațiile evreo-maghiare din Transilvania de Nord.

Titlul: *Conferința Internațională „Dialogues on Roma Participation. Practice, actors, insitutions, alternative models” (Dialoguri despre participarea romilor. Practici, actori, instituții, modele alternative)*

Organizatori: Facultatea de Științe Sociale și Economice din cadrul Universității Comenius, Centrul de Cercetare a Etnicității și Culturii (CVEK) și Institutul Roma

Țara: Slovacia

Localitatea: Bratislava

Perioada: 26/02/2015 - 27/02/2015

Participant: Toma Stefănia

Descriere: În perioada 26-27 februarie 2015 a avut loc la Bratislava (Slovacia) conferința internațională „Dialogues on Roma Participation. Practice, actors, insitutions, alternative models” (*Dialoguri despre participarea romilor. Practici, actori, instituții, modele alternative*).

Evenimentul a fost organizat de Facultatea de Științe Sociale și Economice din cadrul Universității Comenius, Centrul de Cercetare a Etnicității și Culturii (CVEK) și Institutul Roma și a fost finanțat de European Academic Network on Romani Studies (EANRS). Conferința face parte dintr-o serie de evenimente organizate de către Rețeaua Academică care au ca scop crearea unui spațiu de dialog între cercetători, experți și reprezentanți ai unor instituții publice pentru a facilita comunicarea între aceștia, schimburile de experiențe și de expertiză. În cadrul acestei conferințe, au fost prezentate și discutate teme ca și: participarea politică a romilor în contextul în care romafovia crește în țările europene, participarea romilor la nivel local - exemplul mediatorilor sanitari, modele alternative de participare politică a romilor, respectiv modele alternative economice. Toma Stefănia (cercetător ISPMN) a fost invitată ca și discussant în secțiunea dedicată modelelor alternative economice, alături de Alexander Musinka (Universitatea Presov), și condusă de Juraj Buzalka (Universitatea Comenius). Mai multe informații despre eveniment:

<http://www.cvek.sk/main.php?p=akclanok&lang=sk&lange=sk&id=319>

Linkuri reacții presă: <http://www.cvek.sk/main.php?p=akclanok&lang=sk&lange=sk&id=319>

Titlul: *Showcase Event on 'Policies for Roma inclusion: The contribution of academic research' (Evenimentul de închidere a programului "Politici de incluziune a romilor - contribuția cercetării academice")*

Titlul prezentării: Participant la discuții

Organizatori: European Academic Network on Romani Studies (Rețeaua Academică Europeană în studii despre romi)

Țara: Franța

Localitatea: Strasbourg

Perioada: 22/04/2015

Participant: Toma Stefănia

Descriere: Miercuri, 22 aprilie 2015, Stefănia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN) au participat la întâlnirea de închidere a proiectului *Rețelei Academice Europene de Studii asupra Romilor* la Centrul European de Tineret al Consiliului European la Strasbourg. Proiectul a fost o inițiativă comună a Comisiei Europene și a Consiliului Europei și a vizat facilitarea relațiilor dintre comunitatea academică a cercetătorilor, a specialiștilor în politici publice și a decidenților la diferite nivele (european, național, regional etc.) pentru a contribui la politicile de incluziune socială a romilor pe baza celor mai recente rezultate științifice. Proiectul a fost finanțat de instituțiile partenere în perioada 2011-2015. După închiderea proiectului rețeaua rămâne funcțională, platformele de comunicare online vor fi menținute (<http://romanistudies.eu>, <https://www.facebook.com/romanistudies.eu>, romani_studies_network@yahoo.com), iar rețeaua va continua să primească noi membri, încurajând și facilitând participarea membrilor în dezbateri privind politicile publice în domeniul incluziunii sociale a romilor.

Titlul: *American Anthropology Association Conference (Conferința Asociației Americane de Antropologie)*

Titlul prezentării: *Migrație și inegalitate. Schimbarea relațiilor sociale și a paternurilor de inegalitate din ghetouri de romi din România*

Organizatori: American Anthropology Association

Țara: Statele Unite

Localitatea: Denver, Colorado

Perioada: 21/11/2015

Participant: Anghel Remus

Descriere: În perioada 18-23 noiembrie 2015 Remus Anghel a participat la cea de-a 114-a întâlnire a Asociației Americane de Antropologie (AAA) care a avut loc la Denver, SUA. Remus Anghel a prezentat articolul *Migrație și Inegalitate. Schimbarea relațiilor sociale și a paternurilor de inegalitate din ghetouri de romi din România*. Studiul arată cum în contextul migrației, grupuri de romi se re poziționează la relațiile de inegalitate și segregare. Argumentul central este acela că diferitele mecanisme de schimbare socială apar ca urmare a doi factori importanți: perioada de migrație și succesul în migrație și în al doilea rând, norma de discriminare socială.

Titlul: *European Sociology Association Conference (Conferința Asociației Europene de Sociologie)*

Țara: Republica Cehă

Localitatea: Praga

Perioada: 25/08/2015 - 28/08/2015

Participant: Anghel Remus

Descriere: Remus Gabriel Anghel, cercetător ISPMN, a participat la conferința ESA (European Sociological Association – Asociația Europeană de Sociologie) care a avut loc la Praga în perioada 25-28 august 2015. Remus Anghel a organizat împreună cu Margit Fauser de la Universitatea din Bielefeld, Germania, un panel intitulat „*Migration and Social Change*” (*Migrație și schimbare socială*). Sesiunea de comunicări a plecat de la premisa că este încă nevoie de analize și dezvoltare teoretică a tipurilor de schimbări sociale generate de migrație care au loc în țările de destinație și origine a migranților. Astfel, intenția este de a poziționa tematica remiterilor și uzul acestora în cadrul unor schimbări sociale mai profunde produse de migrație, precum noi atitudini, practici și norme sociale. Prelegerile au fost susținute de către cercetători din România, Norvegia, Elveția și Polonia; au abordat tematica schimbărilor rurale, a emancipării de gen a femeilor musulmane, a mobilizării diasporilor și a migrației de întoarcere.

Titlul: *International Conference Social Rights and Policies in Europe - Conferință internațională Drepturi sociale și politici sociale în Europa*

Titlul prezentării: „Politica Uniunii Europene cu privire la romi și nomazi”.

Organizatori: Universitatea din Valencia

Țara: Spania

Localitatea: Valencia

Perioada: 21/10/2015 - 23/10/2015

Participant: Toma Stefănia

Descriere: 21-23 octombrie 2015

În perioada 21-23 octombrie 2015, László Fosztó și Stefănia Toma (cercetători ISPMN) au participat la **congresul internațional Drepturi și politici sociale în Europa: provocări curente și posibile soluții de a ieși din criză** organizat la Valencia, Spania. Congresul a fost convocat de prof. dr. Antonio Bar Cendón, șeful de Catedră Jean Monet ad personam de Drept și Politici ale Uniunii Europene la Universitatea din Valencia, împreună cu prof. dr. Carmen Salcedo Beltrán, profesor de Dreptul Muncii și membră a Rețelei Academice a Cartei Sociale Europene (Consiliul Europei), și prof. dr. Tamar Shuali Trachtenberg, profesor de Educație Interculturală la Universitatea Catolică San Vicente Mártir din Valencia. László Fosztó (cercetător ISPMN) a

susținut o **prezentare** plenară cu titlul *Politica Uniunii Europene cu privire la romi și nomazi*. Stefánia Toma (cercetător ISPMN) a participat la sesiunea de comunicări și dezbateri.

Link: <http://congresoeuropasocial.es/>

Titlul: *Screen Industries in East-Central Europe (SIECE): TRANSFORMATION PROCESSES AND NEW SCREEN MEDIA TECHNOLOGIES (Industria media în Europa Centrală și de Est: procese de transformare și noi tehnologii media)*

Titlul prezentării: Desire beyond film festival popularity: The Transylvania International Film Festival (Dorință dincolo de popularitate: Festivalul Internațional de Film Transilvania)

Organizatori: Institute of Theatre and Film Research of the Slovak Academy of Sciences & the Film and Television Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava

Țara: Slovacia

Localitatea: Bratislava

Perioada: 20/11/2015 - 21/11/2015

Participant: Virginás Péter

Descriere: În perioada 20-21 noiembrie 2015, Virginás Péter (cercetător ISPMN) a participat la *Cea de-a 5-a conferință anuală a Industriei media în Europa Centrală și de Est (SIECE)*, eveniment organizat la Bratislava, Slovacia, de către Institutul de Teatru și Studii de Film al Academiei de Științe a Slovaciei. Cercetătorul ISPMN a susținut o **prezentare** cu titlul *Desire beyond (film festival) subjectivity*, o prezentare despre afectivitate și registrele psihice văzute ca fiind imanente producției unui festival de film ca eveniment. Prezentarea a avut loc în cadrul panelului intitulat *Filme populare maghiare și românești după 2010: decizii privind finanțările publice, gusturi ale audienței și festival hype*.

Titlul: *Conferința internațională ECER - EERA (Asociația Europeană a Cercetării Educației, ediția 2015)*

Titlul prezentării: Experimentele cu școala și poziția pe piața informală a muncii într-o comunitate de romi din România

Organizatori: ECER - EERA (Asociația Europeană a Cercetării Educației)

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 07/09/2015 - 11/09/2015

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 7-11 septembrie 2015 Zsuzsa Plainer, cercetător ISPMN a participat la conferința internațională ECER - EERA organizată de Asociația Europeană a Cercetării în Educație, ediția 2015. La evenimentul organizat în Budapesta, cercetătorul a avut două prezentări din domeniul antropologiei educației romilor din România. Titlu prezentărilor: *School Experiences in the Post-Socialist Transition and Marginalization of the Roma in Romania (Experiențele cu școala în contextul tranziției postsocialiste și marginalizarea romilor din România), Politici educaționale pentru romii din România și contextul național de educație*. Cea din urmă prezentare a fost ținută în cadrul simpoziunului organizat pe educația romilor din Europa cu titlul: *Justiție socială și educație interculturală*.

Titlul: *Aus den Giftschränken des Kommunismus. Methodische Fragen zum Umgang mit den Überwachungsakten in Südost- und Mitteleuropa [Chestiuni metodologice legate de interpretarea materialelor din dosarele serviciilor secrete comuniste în Europa de Centru și de Sud-Est]*

Titlul prezentării: Censorship between Ambiguity and Effectiveness: Rules, Trust and Informal Practices in Romania (1949–1989) (Cenzura: reguli, încredere și practici informale în România (1949-1989))

Organizatori: Institut für deutsche Literatur an der Humboldt-Universität zu Berlin, Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München (IKGS), European Network Remembrance and Solidarity (ENRS)

Țara: Germania

Localitatea: Berlin

Perioada: 28/04/2015 - 30/04/2015

Participant: Kiss Ágnes

Descriere: Organizatorii conferinței au fost: Institut für deutsche Literatur an der Humboldt-Universität zu Berlin, Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas (IKGS) asociat cu Ludwig-Maximilians-Universität München, European Network Remembrance and Solidarity (ENRS) în cooperare cu Bundesbeauftragter für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen DDR (BStU), Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa Oldenburg (BKGE), Kulturreferentin für Südosteuropa an der Stiftung Donaueschwingisches Zentralmuseum in Ulm, Literaturhaus Berlin, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS, România), Nation's Memory Institute (UPN, Slovacia) și Institute for History - Research Centre for the Humanities/Hungarian Academy of Sciences.

Kiss Ágnes a prezentat aspectele metodologice ale lucrării sale de doctorat intitulată „*Censorship between Ambiguity and Effectiveness: Rules, Trust and Informal Practices in Romania (1949–1989)*” (Cenzura: reguli, încredere și practici informale în România (1949-1989)), lucrare susținută în 2014 la Central European University (Budapesta).

Mai multe informații despre conferință găsiți pe pagina web a evenimentului:

www.giftschrank.net

Linkuri reacții presă: <https://ueberwachungsakten.wordpress.com/page/2/>

www.giftschrank.net

Titlul: *European Cinemas, Intercultural Meetings: Aesthetics, Politics, Industry, History: the 2015 interim conference of the ECREA (European Communication Research and Education Association) Film Studies Section (Cinematografe europene, întâlniri interculturale: estetici, politici, industrie, istorie: conferința interimară a Asociației European Communication Research and Education)*

Titlul prezentării: Groups and identities at the Transylvania International Film Festival: subjective traps (Grupuri și identități la Festivalul Internațional de Film Transilvania: capcane subiective)

Organizatori: Helle Kannik Haastrup (Associate Professor, Department of Nordic Studies and Linguistics, University of Copenhagen); Anders Marklund (Senior Lecturer, Film Studies, University of Lund); Laura Rascaroli (Senior Lecturer, Film and Screen Media, University College Cork)

Țara: Danemarca

Localitatea: Copenhagen

Perioada: 13/11/2015 - 14/11/2015

Participant: Virginás Péter

Descriere: În perioada 13-14 noiembrie a avut loc la Universitatea din Copenhaga, Danemarca, conferința internațională *European Cinemas, Intercultural Meetings: Aesthetics, Politics, Industry, History (Cinematografe europene, întâlniri interculturale: estetici, politici, industrie, istorie)*, organizată de Secția Studii de Film a Asociației ECREA (European Communication Research and Education Association), unde Virginás Péter, în cadrul panelului *Transnational dynamics of film festivals and stars*, a susținut prezentarea intitulată *Groups and identities at the Transylvania International Film Festival: subjective traps (Grupuri și identități la Festivalul Internațional de Film Transilvania: capcane subiective)*.

Titlul: *Conferința internațională, Identități Migratorii și în Diaspora: Aspecte Sociale, Culturale, Religioase și Spirituale*

Titlul prezentării: Memory and Identity in Turkish and Tatar Communities in Dobruja (Romania) (Memorie și Identitate în Comunitățile Turcă și Tătara din Dobrogea)

Organizatori: Institutul pentru Tradiția Islamică a Bosniacilor

Țara: Bosnia și Herțegovina

Localitatea: Sarajevo

Perioada: 23/04/2015 - 24/04/2015

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 23-24 aprilie 2015, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a luat parte la conferința intitulată *Diasporic and Migrant Identities: Social, Cultural, Political, Religious and Spiritual Aspects Sarajevo, Bosnia și Herțegovina* organizată de Institute for Islamic Tradition of Bosniaks. Cercetătoarea a susținut lucrarea cu titlul *Memory and Identity in Turkish and Tatar Communities in Dobruja (Romania)*, bazându-se din punct de vedere metodologic pe anchetele de teren realizate în Dobrogea. În această lucrare Adriana Cupcea a identificat tiparele memoriei perioadei comuniste, oferind în același timp o imagine detaliată asupra strategiilor de păstrare a identității etnice și religioase în perioada 1946-1989, la comunitățile turcă și tătară din Dobrogea.

Titlul: *Participare la workshop*

Titlul prezentării: "Karizmatikus rítusok egy moldvai pünkösdi közösségben" (Ritualuri carismatice într-o comunitate penticostală din Moldova)

Organizatori: Centru de Cercetare de Etnologia Religiei „Est-Vest”

Țara: Ungaria

Localitatea: Pécs

Perioada: 09/05/2015 - 10/05/2015

Participant: Peti Lehel

Descriere: În perioada 9-10 mai 2015, Peti Lehel, cercetător ISPMN a participat la un workshop organizat în Pécs (Ungaria) de către Centrul de Cercetare a Etnologiei Religiei „Vest-Est”. Peti Lehel a prezentat articolul *Karizmatikus rítusok egy moldvai pünkösdi közösségben (Ritualuri carismatice într-o comunitate penticostală din Moldova)*. Articolul analizează rolul ritualurilor carismatice în contextul unui proces de modernizare intensivă în trei comunități penticostale învecinate, cu caracter social total diferit.

Titlul: *Narative folclorice și cultură. Conferință internațională (Folk Narratives and Culture)*

Titlul prezentării: Modernizare și schimbări religioase în estul României. Rolul religiei penticostale în zonele de contact al ortodoxiei și a catolicismului (Modernization and religious changes in Eastern Romania. The role of Pentecostalism in the contact zones of Orthodoxy and Catholicity)

Organizatori: Societatea Națională pentru Cercetarea Narativelor Folclorice (International Society for Folk Narrative Research - ISFNR)

Țara: Turcia

Localitatea: Ankara

Perioada: 31/08/2015 - 07/09/2015

Participant: Peti Lehel

Descriere: În perioada 1-6 septembrie 2015, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională organizată de Asociația Internațională a Narativelor Folclorice (ISFNR) și de Universitatea „Hacettepe” în Ankara-Safranbolu-Karabük, Turcia. Cercetătorul a prezentat prelegerea intitulată *Modernization and religious changes in Eastern Romania. The role of Pentecostalism in the contact zones of Orthodoxy and Catholicity [Modernizare și schimbări religioase în estul României. Rolul religiei penticostale în zonele de contact dintre ortodoxie și catolicism]*. Prezentarea a abordat problematica rolului religiei penticostale în contextul etnicității și a interferențelor religioase în trei comunități învecinate cu caractere socioculturale complet diferite. Autorul a încercat să răspundă la întrebarea: cum modelează aceste caracteristici diferite funcționarea penticostalismului în aceste comunități diferite și cum este aceasta reprezentat în narative? Cum poate religia penticostală crea noi rețele regionale care pot depăși granițele etnice?

Titlul: *Simpozionul Internațional Percepția Otomanilor și Turcilor în Balcani*

Titlul prezentării: Ipostaze ale identității pe parcursul secolului XX: de la comunitatea religioasă la comunitatea etnică

Organizatori: Marmara University

Țara: Turcia

Localitatea: Istanbul

Perioada: 14/10/2015 - 16/10/2015

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: **Joi, 15 octombrie 2015**, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat la **simpozionul internațional *Ottoman and Turkish Perception in the Balkans***, organizat de Facultatea de Științe Politice din cadrul Universității Marmara, din Istanbul. **Prezentarea** sa cu titlul *Ipostaze ale identității pe parcursul secolului al XX-lea: de la comunitatea religioasă la comunitatea etnică* a pornit de la afirmația Mariei Todorova, că în regiunea Balcanilor cea mai importantă moștenire este cea din sfera demografică, explicând că de fapt diversitatea etnică și religioasă a Balcanilor a rămas printre puținele elemente ale unei moșteniri otomane continue. Astfel, în cadrul studiului comunitățile turcă și tătară din Dobrogea (România) au fost abordate ca parte a acestei specificități a regiunii. Pe baza anchetelor de teren, analizei de text și cercetării documentare, în cadrul prezentării au fost identificați factorii politici, economici, sociali și simbolici care au determinat evoluția mentalului colectiv al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, din 1878 și până în prezent, de la autoidenificarea ca și comunitate religioasă la autopercepția ca și comunitate etnică. De asemenea, au fost identificate care sunt suprapunerile

prezente dintre cele două ipostaze, în imaginarul identitar actual al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea.

Titlul: *Hit és kétség. Vallásantropológiai konferencia/Faith and Doubt. Conference in the Anthropology of Religion (Credință și îndoială. Conferință în antropologia religiei)*

Titlul prezentării: Autentikus és hamis ajándékok egy moldvai kistérség pünkösdi közösségeiben (Daruri autentice și false în comunități penticostale din Moldova)

Organizatori: PTE Néprajz–Kulturális Antropológia Tanszék, „Kelet–Nyugat” Kutatócsoport (Universitatea din Pécs Departamentul de Etnologie și Antropologie Culturală, Centru de Cercetare de Etnologia Religiei „Vest-Est”)

Țara: Ungaria

Localitatea: Pécs

Perioada: 16/10/2015 - 18/10/2015

Participant: Peti Lehel

Descriere: În perioada 16-18 octombrie 2015, Lehel Peti (cercetător ISPMN) a participat la conferință internațională cu titlu *Credință și îndoială. Conferință în antropologia religiei* organizată de Universitatea din Pécs, Departamentul de Etnologie și Antropologie Culturală și Centrul de Cercetare al Etnologiei Religiei „Vest-Est”, conferință desfășurată în Pécs. Lehel Peti (cercetător ISPMN) a susținut prelegerea cu titlu *Autentikus és hamis ajándékok egy moldvai kistérség pünkösdi közösségeiben [Daruri autentice și false în comunități penticostale din Moldova]*. Prelegerea s-a centrat pe practicile rituale ale unor comunități penticostale care aparțin unei singure rețele. Comunitățile cercetate diferă din punct de vedere etnic și cultural, dar funcționează în sate apropiate. Un element important a viziunii asupra lumii a acestor comunități îl constituie conceptul „darurile Duhului Sfânt”. Prezentarea a analizat rolul acestor concepte în lupta pentru pozițiile de putere ale elitelor religioase, care reprezintă diferite interese de grup.

Titlul: *Sex and Sexuality in East Central Europe, Past and Present (Gen și sexualitate în Europa Centrală și de Est)*

Titlul prezentării: Medical institutions and the construction of venereal disease in the interwar Cluj” (Instituții medicale și construcția bolilor venerice în Clujul interbelic)

Organizatori: CEU Budapest

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 16/10/2015 - 17/11/2015

Participant: Bokor Zsuzsa

Descriere: Această lucrare analizează măsura în care bolile venerice au devenit o problemă centrală, de importanță națională atât în discursul public interbelic clujean, în măsurile medicale locale cât și în întregul proces de instituționalizare medicală națională din această perioadă. Paperul arată cum feminitatea, etnicitatea și sănătatea corporală se conectează între ele, și modul în care diversitatea (atât de origine etnică cât și pe plan de gen) se construiește în cadrul acestor instituționalizări.

Titlul: *Psycho-politics: The Cross Sections of Science and Ideology in the History of Psy-sciences (Psihopolitici. Secțiunea transversală a științei și ideologiei în istoria științelor umane)*

Titlul prezentării: Patients and observers. Specific data collection methods in an interwar hospital (Pacienți și observatori. Metode specifice de colectarea datelor într-un spital din perioada interbelică)

Organizatori: Academia Maghiară de Științe

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 30/10/2015 - 31/10/2015

Participant: Bokor Zsuzsa

Descriere: Studiul prezentat la această conferință analizează amplu un chestionar aplicat în perioada interbelică în spitalul de femei din Cluj. Analiza arată modul în care metodele specifice de colectare a datelor, atitudinile medicale și relațiile medic-pacient sunt evidențiate în această investigație. Analiza arată cum se formează diversitatea la intersecția problemelor de gen și națiune.

Titlul: *A Nagy Háború hatása a mindennapok kultúrájának változására (Efectul Marelui Război asupra schimbării culturii cotidiene)*

Titlul prezentării: A világháború emlékezete Kolozsváron (Memoria Războiului Mondial în Cluj-Napoca)

Organizatori: Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszéke, SZAB Néprajzi Munkabizottsága, Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület

Țara: Ungaria

Localitatea: Szeged

Perioada: 25/11/2015 - 28/12/2015

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 25-28 noiembrie 2015 Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională „*A Nagy Háború hatása a mindennapok kultúrájának változására*” (*Efectul Marelui Război asupra schimbării culturii cotidiene*) organizat de Universitatea din Szeged. Jakab Albert Zsolt a prezentat o lucrare plenară cu titlul „*A világháború emlékezete Kolozsváron*” (*Memoria Războiului Mondial în Cluj-Napoca*). În perioada Primului Război Mondial, la Cluj nu au fost realizate monumente comemorative în amintirea celor căzuți în lupte. Funcția statuii din lemn Straja Carpaților (1915) a constat în reprezentarea războiului victorios, în promovarea spiritului de sacrificiu al cetățenilor și a implicării morale a acestora în evenimentele în curs de desfășurare la mare depărtare de oraș.

Actele comemorative au fost dedicate explicit amintirii eroilor de război și nu în amintirii victimelor. Prin construirea publică a figurii eroului care își sacrifică viața, moartea soldaților – până la Primul Război Mondial, mai degrabă o problemă privată – a fost transformată într-o chestiune publică. Pierderii individuale i-a fost conferită o funcție constructivă în privința comunității prin intermediul doliului național, în calitatea de sacrificiu suprem adus pentru țară. Eroii Primului Război Mondial au fost comemorați de la distanța a peste două decenii. În același timp, a fost însă evidențiată neîntrerupt și amintirea morților celui de-al Doilea Război Mondial și evenimentele prezentului.

Titlul: *Workshop - Hungarian Minorities in an International Perspective (Minoritățile maghiare în perspectivă internațională)*

Titlul prezentării: “Public Perceptions of Double Citizenship in Hungary and Romania” (Percepții despre cetățenia dublă în Ungaria și România) Kiss Tamás

Mobilising Strategies of Hungarian Minority Parties in Romania, Serbia and Slovakia (Strategiile de mobilizare a partidelor minorităților maghiare din România, Serbia și Slovacia) Székely István

Organizatori: Tom Lantos Institute

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 19/07/2015

Participant: Székely István

Descriere:

Duminică, 19 iulie 2015, a avut loc la Budapesta, în organizarea Institutului „Tom Lantos” un **workshop** cu tema minoritățile maghiare din bazinul Carpatic, intitulat *Hungarian Minorities in an International Perspective*. Din partea ISPMN au participat la eveniment Kiss Tamás și Székely István Gergő (cercetători ISPMN), cu prezentările intitulate *Public Perceptions of Double Citizenship in Hungary and Romania* [Percepții despre cetățenia dublă în Ungaria și România], respectiv *Mobilizing Strategies of Hungarian Minority Parties in Romania, Serbia and Slovakia* [Strategiile de mobilizare ale partidelor minorităților maghiare din România, Serbia și Slovacia]. Programul workshop-ului poate fi accesat aici:

<http://www.tomlantosinstitute.hu/content/workshop-hungarian-minorities-international-perspective>

Cap VI. Prezențe în mass-media

Perioada: 12/01/2015

Numele organului de presă: Radio România, Târgu-Mureș, redacția în limba maghiară

Numele participantului: Fosztó László

Titlul emisiunii: *Să ne înțelegem* (Értsünk szót)

Tema dezbătută: Emisiunea a fost dedicată comemorării sociologului maghiar Elemér Hankiss (decedat pe 10 ianuarie 2015), redactor Boróka Parászka. Un alt invitat în emisiune a fost sociologul Nándor László Magyari.

URL:

http://www.marosvasarhelyiradio.ro/musorok/ertsunk_szot/hankiss_elemerre_fosztó_laszlo_es_magyari_nandor_laszlo_emlekezik.html

Perioada: 13/04/2015

Numele organului de presă: Radio România, Târgu-Mureș, redacția în limba maghiară

Numele participantului: Fosztó László

Titlul emisiunii: *Să ne înțelegem* (Értsünk szót)

Tema dezbătută: László Fosztó a fost intervievat de redacția în limba maghiară a Radio România, Târgu-Mureș în cadrul emisiunii *Să ne înțelegem* (Értsünk szót), redactor Boróka Parászka. Tema emisiunii a fost situația studiilor științifice asupra romilor din Transilvania și a romologiei în general.

URL:

http://www.marosvasarhelyiradio.ro/musorok/ertsunk_szot/hol_tart_az_erdelyi_romologia.html

Perioada: 16/02/2015

Numele organului de presă: TVR Cluj

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Transilvania Policromă

Tema dezbătută: Expoziția Turcii și tătării din Dobrogea. Amintiri

URL: https://www.youtube.com/watch?v=rgbOB_yWacw

Perioada: 09/02/2015

Numele organului de presă: TVR CLUJ, TVR3

Numele participantului: Gidó Attila

Titlul emisiunii: Shalom

Tema dezbătută: Reportaj de la lansarea volumului "*Două decenii - evreii din Cluj în perioada interbelică*", Lansarea a avut loc la librăria Cărturești din Cluj, în data de 5 februarie 2015. Interlocutori: profesor universitar dr. Ladislau Gyémánt, dr. Attila Gidó, dr. Iulia Hossu. Material difuzat la emisiunea Shalom pe TVR Cluj și TVR3.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=kYACQIRWa10>

Perioada: 13/02/2015

Numele organului de presă: Radio Cluj, Emisiune de limba maghiară

Numele participantului: Gidó Attila

Titlul emisiunii: Dónát 160

Tema dezbătută: Reportaj realizat cu ocazia lansării cărții lui Attila Gidó intitulată *Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică* (Editura ISPMN, 2014). Evenimentul s-a desfășurat în Librăria Cărturești din Cluj-Napoca și s-a bucurat de mare interes din partea publicului și a presei clujene.

URL: <http://kolozsvariradio.ro/2015/02/13/donat-160-a-kolozsvari-zsidóság-fenykora/>

Perioada: 13/10/2015

Numele organului de presă: transindex.ro

Numele participantului: Székely István

Titlul interviului: Marosvásárhelyi előválasztási kiértékelő: mihez képest volt alacsony a részvétel? [Evaluarea alegerilor preliminare din Târgu Mureș: cât de redusă a fost participarea?]

Tema dezbătută: interviu cu Székely István despre selecția candidatului de etnie maghiară pentru primăria municipiului Târgu Mureș

URL: <http://itthon.transindex.ro/?cikk=25547>

Perioada: 05/11/2015

Numele organului de presă: 24.hu

Numele participantului: Székely István

Titlul: Lemondott a román Gyurcsány, mi lesz most a magyarokkal? [Primul ministru a demisionat, care sunt perspectivele pentru maghiari?]

Tema dezbătută: demisia guvernului Ponta, perspectivele pentru minoritatea maghiară din România în acest context

URL: <http://24.hu/kulfold/2015/11/05/lemondott-a-roman-gyurcsany-mi-lesz-most-a-magyarokkal/>

Perioada: 01/10/2015

Numele organului de presă: Központ

Numele participantului: Székely István

Titlul interviului: A jelöltek nem megfelelőek a polgármesterségre? [Candidații nu dispun de calitățile necesare pentru a deveni primar?]

Tema dezbătută: Interviul cu Székely István despre selecția candidatului de etnie maghiară pentru primăria municipiului Târgu Mureș

URL: <http://www.kozpont.ro/wp-content/uploads/Kozpont2015.10.01.pdf>

Perioada: 05/10/2015-11/10/2015

Numele organului de presă: Linternet

Numele autorului: Hossu Iulia

Titlul articolelor: În perioada 5-11 octombrie 2015, s-a desfășurat la Sibiu Astra Film Festival 2015, festivalul de film documentar internațional cu cea mai îndelungată istorie din România. Festivalul este renumit pentru atmosfera multiculturală ce reunește profesioniștii de cinema și publicul entuziast, și unde se dezbate problematici actuale ale transpunerii realității pe ecran prin intermediul filmului documentar. Iulia Hossu (cercetător ISPMN) a fost prezentă pe întreaga

perioadă a festivalului în scopul documentării. În urma colaborării cu LiterNet, portal cultural, Iulia Hossu este autorul a **4 cronici de film** publicate pe portalul LiterNet. Aceste pot fi accesate aici: Tessék/Poftiți sau de ce vreau să învăț maghiara - Double-Bind;

La psihiatru sau la preot? Descending with Angels;

Și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți? Happily Ever After;

Locul meu este aici unde nu sunt - The Alphabet of Fear.

URL:

<http://agenda.liternet.ro/articol/20280/Iulia-Hossu/Tessek-Poftiti-sau-de-ce-vreau-sa-invat-maghiara-Double-Bind-la-Astra-Film-Festival-2015.html>

<http://agenda.liternet.ro/articol/20288/Iulia-Hossu/La-psihiatru-sau-la-preot-Descending-with-Angels-la-Astra-Film-Festival-2015.html>

<http://agenda.liternet.ro/articol/20304/Iulia-Hossu/Si-au-trait-fericiti-pana-la-adanci-batraneti-Happily-Ever-After-la-Astra-Film-Festival-2015.html>

<http://agenda.liternet.ro/articol/20321/Iulia-Hossu/Locul-meu-e-aici-unde-nu-sunt-The-Alphabet-of-Fear-la-Astra-Film-Festival-2015.html>

Perioada: 19/10/2015

Numele organului de presă: Antena 1 Cluj

Numele participantului: Lăcătuș Crăciun Ioan

Titlul emisiunii: Sinteza Succesului

Tema dezbătută: Tematica principală la care s-a făcut referire a fost proiectul POSDRU 2007-2013 „Workcall” și obiectivul principal al acestuia, facilitarea accesului la ocupare a persoanelor care fac parte din grupurile vulnerabile, grupul-țintă al proiectului fiind alcătuit din persoane de etnie romă, tineri cu vârsta de peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, femei și persoane cu dizabilități.

Proiectul a fost derulat în perioada aprilie 2014 – octombrie 2015, în regiunile de implementare: București-Ilfov, Sud-Muntenia, Nord-Vest, de către FORUM GROUP, Turda SALINA Durgău, Asociația EDUTECO, Agenția de Consultanță și Afaceri Română (ACAR).

URL: <https://drive.google.com/file/d/0B80s-o-tpyXaRnM5ajZ5QkRBQzQ/view?pref=2&pli=1>

Perioada: 19/10/2015

Numele organului de presă: Radio Napoca FM

Numele participantului: Lăcătuș Crăciun Ioan

Titlul emisiunii: Ediție specială

Tema dezbătută: Tematica principală la care s-a făcut referire a fost proiectul POSDRU 2007-2013 „Workcall,” și obiectivul principal al acestuia, facilitarea accesului la ocupare a persoanelor care fac parte din grupurile vulnerabile, grupul țintă al proiectului fiind alcătuit din persoane de etnie romă, tineri cu vârsta de peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, femei și persoane cu dizabilități.

Proiectul a fost derulat în perioada aprilie 2014 – octombrie 2015, în regiunile de implementare: București-Ilfov, Sud-Muntenia, Nord-Vest, de către FORUM GROUP, Turda SALINA Durgău, Asociația EDUTECO, Agenția de Consultanță și Afaceri Română (ACAR).

URL: <https://drive.google.com/file/d/0B80s-o-tpyXaNu1mcXFWQzZ1Nnc/view?pref=2&pli=1>

Numele organului de presă: Pro Minoritate

Numele participantului: Gidó Attila

Autor: Filep Tamás Gusztáv

Abstract: Interviu în limba maghiară cu cercetătorul ISPMN Attila Gidó în revista științifică Pro Minoritate (Budapesta) (nr. 1/2015, pp. 141–161) cu titlul: *„1918 után a sokat hivatkozott magyar–zsidó asszimilációs szerződés Erdélyben magyar–zsidó lojalitásszerződéssé alakul át” – Gidó Attilával Filep Tamás Gusztáv beszélget [Așa zisul „pact asimilaționist” între elita maghiară și evreiească din Transilvania s-a transformat într-un pact de loialitate după Primul Război Mondial. – Interviul lui Tamás Gusztáv Filep cu Attila Gidó].* În interviu este vorba despre schimbările petrecute în sânul comunității evreiești din Transilvania în perioada interbelică.

URL: <http://www.prominoritate.hu/>

Cap VII. Publicații în afara editurii

Titlul publicației: *Worlds Which Exclude. THE HOUSING ISSUE OF ROMA, GYPSIES AND TRAVELLERS IN THE LANGUAGE OF THE ACTS AND THE ADMINISTRATIVE DOCUMENTS IN EUROPE (Cuvinte care exclud. Problema locuirii la romi în limbajul documentele administrațiilor din Europa)*

Titlul articolului: *WORDS AND WORLDS IN ROMANIAN HOUSING POLICIES (Cuvinte și lumi în politicile de locuire din România)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: engleză

Editori: Leonardo Piasere, Nicola Solimani, Savrina Tosi Cambini

Autor ISPMN: Kozák Horațiu

Titlul articolului: *The Immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, Effects, and Future Engagement Strategies (MigRom). Report on the Pilot Survey (Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor. Raport de țară)*

Tipul publicației: Publicație electronică

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: engleză

URL: <http://romani.humanities.manchester.ac.uk/migrom/>

Autori: Stefánia Toma, Cătălina Tesăr, László Fosztó

Autori ISPMN: Toma Stefánia, Fosztó László

Coautor: Cătălina Tesăr

Titlul publicației: *Pro Minoritate*

Titlul articolului: *Mi van az etnikai szavazat mögött? Az erdélyi magyarok választói viselkedését meghatározó tényezők (Vot etnic? Factorii care determină comportamentul electoral al maghiarilor din Transilvania)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Kiss Tamás

Titlul publicației: *Regio*

Titlul articolului: *Az etnikai rétegződési rendszer Erdélyben és Romániában. A magyarok társadalmi pozíciói (Sistemul stratificării etice în România. Pozițiile sociale ale maghiarilor)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Ediție: națională

Clasificare ediție: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Kiss Tamás

Titlul publicației: *Remigrations and Transformations in Post-Socialist European Regions (Remigrări și transformări în regiuni europene post-socialiste)*

Titlul articolului: *Patterns and Mechanisms of Return Migration to Romania (Paternuri și mecanisme ale migrației de întoarcere în România)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Ediție: internațională

Clasificare ediție: editură internațională cu renume

Limbă: engleză

Autor: Anatolie Coșciug

Autor ISPMN: Anghel Remus

Editori: Caroline Hornstein Tomic, Sarah Scholl Schneider, Robert Pichler

Titlul publicației: *Cultural Heritage and Identity Dynamics in the Turkish-Tatar Community from Dobruja (Romania) (Moștenire Culturală și Dinamici Identitare în Comunitatea Turco-Tătară din Dobrogea)*

Titlul articolului: *Identity Dynamics in the Turkish and Tatar Communities of Dobruja (Romania) (Dinamici identitare în comunitățile turcă și tătară din Dobrogea, Romania)*

Tatar Nationalism and Communism: The Fate of the Fazil Family (1948-1989) (Naționalism Tătar și Comunism: Destinul familiei Fazil între 1948-1989)

Tipul publicației: Carte colectivă

Ediție: națională

Clasificare ediție: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: engleză

Autori: Sînziana Preda, Melinda Dincă, Marin Manuela

Autor ISPMN: Adriana Cupcea

Abstract: *Volumul Cultural Heritage and Identity Dynamics in the Turkish-Tatar Community from Dobruja (Romania)* este rezultatul unei cercetări științifice interdisciplinare, desfășurată în cadrul proiectului CNCS cu același titlu, care a avut ca scop analiza moștenirii culturale și a istoriei celor două grupuri etnice, de religie islamică din Dobrogea, turcii și tătarii. Reunind discipline ca istoria orală, antropologia culturală, studiul arhivelor și imagologia, studiile celor patru autoare aduc o contribuție tuturor acestor domenii, dar mai ales relațiilor etnice și etnopsihologiei. Volumul aduce noi perspective asupra investigării dinamicilor identității istorice, sociale culturale, a celor două comunități.

Titlul publicației: *Album foto: Patrimoniu Cultural și Dinamică Identitară în comunitățile de turci și de tătari din Dobrogea*

Tipul publicației: Carte colectivă

Ediție: națională

Clasificare ediție: alta

Limbă: română

Autori: Sînziana Preda, Melinda Dincă

Autor ISPMN: Adriana Cupcea

Abstract: Adriana Cupcea (Cercetător ISPMN) este co-autor al albumului foto, Patrimoniu Cultural și Dinamică Identitară în Comunitățile de Turci și de Tătari din Dobrogea alături de Sînziana Preda și Melinda Dincă, albumul fiind rezultatul proiectului UEFISCDI cu același titlu, desfășurat în cadrul Universității de Vest Timișoara. Albumul prezintă fotografii de viață cotidiană, comunitară, religioasă fiind focalizat asupra elementelor de patrimoniu cultural, care definesc identitatea etnică și religioasă a celor două comunități. Fotografiile au fost realizate pe parcursul campaniilor de teren, realizate de cele trei cercetătoare, pe parcursul anilor 2013-2014 în comunitățile rurale și urbane de turci și tătari din județul Constanța.

Titlul publicației: *Populații și patrimoniul imaterial euroregional. De la stratul cultural profund la tradiții vii*

Titlul articolului: *Reafirmarea identității etnice și religioase la comunitatea tătară din Dobrogea în perioada postcomunistă*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: română

Autor: Rodica Colta

Autor ISPMN: Adriana Cupcea

Abstract: Studiul analizează modul în care identitatea etnică și religioasă a comunității tătare, de religie musulmană sunnită din Dobrogea, a fost redescoperită și reconfigurată după 1990, în contextul sărbătorilor și tradițiilor laice și religioase. Cercetarea surprinde reorganizarea reprezentativă pe baze etnice, care a avut loc după căderea comunismului, subliniind modalitățile de acțiune și interacțiune în comunitate, a organizației reprezentative a tătarilor, prin care sărbătorile și tradițiile, etnice și religioase, au devenit elemente importante în procesul de reconstrucție identitară a tătarilor dobrogeni, în această perioadă.

Din punct de vedere metodologic, cercetarea se bazează pe anchetele de teren (interviuri, observație participativă) realizate în comunitățile urbane și rurale de tătari din județul Constanța, pe parcursul cărora s-au acumulat date referitoare la modul în care comunitatea tătară își articulează particularitatea etnică și religioasă, în diferite scene și contexte ale vieții sociale.

Titlul publicației: *Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére (Studii în cinstea lui Pozsony Ferenc)*

Titlul articolului: *Egy mérai cigánymuzsikus, Berki Ferenc "Árus" portréja (FERENC BERKI „ÁRUS” – PORTRETUL UNUI MUZICANT DE ETNIE ROMĂ DIN SATUL MERA)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: http://www.kjnt.ro/Kiadvanyok/Letoltések/hu/d9564c15c7_Aranykapu.pdf

Autor ISPMN: Könczei Csongor

Editor: Kinda István

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: FERENC BERKI „ÁRUS” – PORTRETUL UNUI MUZICANT DE ETNIE ROMĂ DIN SATUL MERA

Muzicantul de etnie romă din Mera, Ferenc Berki „Árus” (1931–1995), a fost unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai muzicii și dansului popular tradițional din zona Călata. În lucrarea sa, Csongor Könczei schițează portretul acestei personalități complexe, care a decedat cu două decenii în urmă.

Titlul publicației: *Patrimónium és társadalom a 20. században (Patrimoniul și societate în secolul XX)*

Titlul articolului: *A színpadi táncművészet hatása a hagyományos tánckultúrára, avagy „etno-táncmesterek” működése az ezredfordulón Erdély falvaiban (Influența dansului scenic asupra culturii dansului popular tradițional – activitatea „maestrilor dansului popular” în satele transilvănene de la cumpăna dintre secole)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Ediție: națională

Clasificare ediție: alta

Limbă: maghiară

URL: http://www.kjnt.ro/Kiadvanyok/Letoltések/hu/30e082568d_2015%20Patrimonium.pdf

Autor ISPMN: Könczei Csongor

Editori: Barna Gábor, Keszeg Vilmos

Abstract: Könczei Csongor examinează activitatea instructorilor de dans popular din mediile tradiționale și dezbate influența punerii pe scenă a dansului popular asupra culturii tradiționale a dansului și asupra relației față de dans.

Titlul publicației: *Handbook of the International Political Economy of Migration (Manual de economie politică internațională a migrației)*

Titlul articolului: *Migrants’ Remittances: Channeling globalization (Remiterile migranților: canalizând globalizarea)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Ediție: internațională

Clasificare ediție: ediție cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Anghel Remus

Coautori: Matloob Piracha, Teresa Randazzo

Editori: Simona Talani, Simon McMahon

Titlul publicației: *Mondi Migranti (Lumile Migranților)*

Titlul articolului: *Visibilità e invisibilità. Posizionamento, fiducia e accesso al campo in un’etnografia sui migranti romeni in Italia (Vizibilitate și invizibilitate: poziționare, încredere și acces într-o etnografie cu migranți români în Italia)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Ediție: internațională

Clasificare ediție: ediție cu renume internațională

Limbă: alta

Autor: Micol Pizzolati

Autor ISPMN: Anghel Remus

Abstract: Articolul discută modalitățile prin care se poate cerceta migrația iregulară în spații transnaționale, argumentând faptul că cercetătorii „insider” au capacitatea de a avea multiple poziționări față de terenul de cercetare, prin adoptarea unor roluri distincte. Acest lucru generează posibilități multiple de cercetare și acces la informație.

Titlul publicației: *Population, Space and Place (Populație, Spațiu, Loc)*

Titlul articolului: *Migration in Differentiated Localities: Changing Statuses and Ethnic Relations in a Multi-Ethnic Locality in Transylvania, Romania (Migrație în societăți diferențiate: schimbări de status și relații etnice într-o localitate multi-etnică din Transilvania, România)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria A, ISI

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Anghel Remus

Titlul publicației: *IZA Working Paper Series (Studii de Atelier al Institutului IZA - Bonn)*

Titlul articolului: *Migrants' Remittances: Channeling globalization (Remiterile migranților: canalizând globalizarea)*

Tipul publicației: Publicație electronică

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: engleză

URL: <http://ftp.iza.org/dp9516.pdf>

Autori: Matloob Piracha, Teresa Randazzo

Autor ISPMN: Anghel Remus

Titlul publicației: *Hungarian Historical Review*

Titlul articolului: *The Hungarian Bureaucracy and the Administrative Costs of the Holocaust in Northern Transylvania (Birocrația maghiară și costurile administrative ale Holocaustului din Transilvania de Nord)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

URL: <http://hunghist.org/>

Autor ISPMN: Gidó Attila

Titlul publicației: *File din istoria evreimii clujene*

Titlul articolului: *Populația evreiască a Clujului. Grad de urbanizare și tipare rezidențiale*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: română

Autor ISPMN: Gidó Attila

Editor: Valentin Ghiță

Titlul publicației: *Adalékok a kolozsvári zsidóság múltjához (File din istoria evreimii Clujene)*

Titlul articolului: *Kolozsvár zsidó népessége. Urbanizációs szint és lakószervezet (Populația evreiască a Clujului. Grad de urbanizare și tipare rezidențiale)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Gidó Attila

Editor: Schwartz Róbert

Titlul publicației: *Magyar tudományosság Romániában 2002–2013 között (Viața științifică maghiară în România, 2002-2013)*

Titlul articolului: *Az erdélyi magyar történetkutatásról (Despre cercetările istorice maghiare din Transilvania).*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Gidó Attila

Coautori: Fehér Andrea, Fejér Tamás, Kovács András, Kovács Zsolt, W. Kovács András, Wellmann László

Editori: Péntek János, Salat Levente, Szikszai Mária

Titlul publicației: *Múltunk*

Titlul articolului: *Munkaszolgálat a második világháború idején a történelmi Magyarország utódállamaiban (Munca obligatorie în Ungaria, Slovacia, România, Statul Independent al Croației și Serbia)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <http://www.multunk.hu/>

Autor ISPMN: Gidó Attila

Coautori: Csósz László, Martina Fiamova, Kunt Gergely, Laszák Ildikó, Nina Paulovicova, Pejin Attila, Vajda Júlia

Titlul publicației: *Pro Minoritate*

Titlul articolului: *Marton Ernő beszámolója az Észak-erdélyi zsidóság helyzetéről 1944 novemberében (Raportul lui Ernest Marton asupra situației evreilor din Transilvania de Nord în noiembrie 1944)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională
Clasificare editură: alta
Limbă: maghiară
URL: <http://www.prominoritate.hu/>
Autor ISPMN: Gidó Attila

Titlul publicației: *Transindex. Romániai Magyar Lexikon*
Titlul articolului: *Zsidók Erdélyben. Szócikk. (Evreii din Transilvania. Intrare de enciclopedie)*
Tipul publicației: Publicație electronică
Editură: națională
Clasificare editură: alta
Limbă: maghiară
URL: <http://lexikon.adatbank.ro/tarsadalomismeret/szocikk.php?id=30>
Autor ISPMN: Gidó Attila
Abstract: Intrare de enciclopedie despre evreii din Transilvania.

Titlul publicației: *Studia Judaica*
Titlul articolului: *The Institutional Life of the Jewish Community from Cluj (Viața instituțională a evreilor din Cluj)*
Tipul publicației: În revistă de specialitate
Editură: națională
Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B
Limbă: engleză
Autor ISPMN: Gidó Attila

Titlul publicației: *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 26. [Casă și om. Anuarul Muzeului în Aer Liber din Szentendre]*
Titlul articolului: *Gazdasági stratégiák és társadalmi viszonyok a Kis-Küküllő vidékén [Strategii economice și relații sociale în regiunea Târnavei Mici]*
Tipul publicației: În revistă de specialitate
Editură: națională
Clasificare editură: alta
Limbă: maghiară
Autor ISPMN: Peti Lehel
Editori: Bereczki Ibolya, Nagyné Batári Zsuzsanna, Sári Zsolt
Abstract: Articolul dezbate problemele de definire a regiunii, prezintă schimbările în structura etnică și religioasă a regiunii, schițează situația actuală a vieții politice și economice. Articolul demonstrează că în regiunea Târnavei Mici de-a lungul secolului trecut a avut loc o restructurare etnică, care în același timp a avut ca rezultat re poziționarea economică, religioasă și politică a diferitelor etnii.

Titlul publicației: *Culture, Language and Globalization among the Moldavian Csángós Today [Cultură, limbă și globalizație în prezent la ceangăii din Moldova]*

Titlul articolului: *Unwelcome Stranger in the Field: Fieldwork Experiences among the Csángós [Cercetare de teren la ceangăii moldoveni]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Peti Lehel

Editori: Magdolna Kovács, Petteri Laihonen, Hanna Snellmann

Abstract: Peti Lehel descrie experiențele trăite de autor pe parcursul cercetărilor de teren realizate în comunitățile de ceangăi moldoveni începând cu anul 2001. Lucrarea ilustrează modul în care autorul a încercat să găsească instrumentele metodologice pentru a putea descrie realitățile văzute în teren. Autorul reflectează asupra poziției cercetătorului în comunitățile locale de ceangăi, când interesul crescut pentru cultura acestor comunități poate să producă atitudini negative pentru munca etnografului.

Titlul publicației: *Culture, Language and Globalization among the Moldavian Csángós Today [Cultură, limbă și globalizație în prezent la ceangăii din Moldova]*

Titlul articolului: *Studies on Moldavian Csángós in Romania and Their Impact on the Local Communities [Articole despre ceangăii din Moldova și efectele lor asupra comunității locale]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Peti Lehel

Abstract: Articolul se concentrează pe situația curentă a ceangăilor din Moldova și prezintă cele mai importante schimbări petrecute după adoptarea Recomandării Consiliului Europei din 2001. Autorul argumentează că interesul crescut în direcția ceangăilor din Moldova a afectat în mod inevitabil comunitățile locale. Ce-a de-a doua parte a articolului tratează subiectul influenței acțiunilor științifice și politice.

Titlul publicației: *Revista de antropologie urbană*

Titlul articolului: *Girls, Doctors and Institutions. Eugenics and Medical Institutionalization in Interwar Cluj (Femei, medici și instituții. Eugenia și instituționalizarea medicală în Clujul interbelic)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Titlul publicației: *Martor*

Titlul articolului: *Enemy of the World in City and Village. Anti-Venereal Disease Campaigns of Cluj Physicians in Inter-War Provincial Transylvania (Inamicul lumii în orașe și sate. Campanii antivenerice ale medicilor clujene din Transilvania provincială interbelică)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

URL: <http://martor.muzeultaranuluiroman.ro/archive/768-2/>

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Titlul publicației: *socio.hu*

Titlul articolului: *Nők a nemzetben, nemzet a nőkben. A Magyar Egyesület a Leánykereskedelem Ellen eugenikai olvasata (Femei în națiune, națiune în femei. Interpretarea euristică a Asociației Maghiare Impotriva Traficului Femeilor)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: maghiară

URL: <http://socio.hu/archivum/2015/2>

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Titlul publicației: *Székelyföld*

Titlul articolului: *Női életek és történetek a 20. században (Viațele femeilor și istorii feminine în secolul 20.)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Titlul publicației: *Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére (Studii în cinstea lui Pozsony Ferenc)*

Titlul articolului: *A millennium ünneplése és reprezentációi Kolozsváron [Sărbătorirea Mileniului la Cluj]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <http://www.kjnt.ro/kiadvany/129>

Editor: Kinda István

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Volumul include și studiul cercetătorului ISPMN, Jakab Albert Zsolt: [Sărbătorirea Mileniului la Cluj] Az ezredik év. A millennium ünneplése és reprezentációi Kolozsváron.

Titlul publicației: *Patrimónium és társadalom a 20. században. (Patrimoniu și societate în secolul XX)*

Titlul articolului: *Az emlékezet társadalmi funkciói Kolozsváron (1440–2012) [Funcțiile sociale ale memoriei colective la Cluj (1440–2012)]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <http://www.kjnt.ro/kiadvany/131>

Autor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Editori: Barna Gábor, Keszeg Vilmos

Titlul publicației: *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Valori și comunități. Rolul tradiției și patrimoniului în registrele locale)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Editor: Vajda András

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Titlul publicației: *Nationalities Papers*

Titlul articolului: *Shifting Linkages in Ethnic Mobilization: The Case of RMDSZ and the Hungarians in Transylvania (Schimbarea legăturilor cu electoratul în mobilizarea etnică: UDMR și maghiarii din Transilvania)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autori: Kiss Tamás, Székely István Gergő

Autori ISPMN : Kiss Tamás, Székely István

Abstract: Uniunea Democrată Maghiară din România poate fi considerată formațiunea cu cea mai stabilă susținere electorală din sistemul de partide românesc în cei 25 de ani trecuți de la schimbarea regimului. Totuși, în acest articol argumentăm că această stabilitate aparentă ascunde de fapt un fenomen de schimbare treptat, însă semnificativ în ceea ce privește mecanismele de legătură dintre organizație și electorat. Comportamentul electoral al minorității maghiare, caracterizat printr-un vot etnic în bloc, a fost strâns legat de la bun început de concepția unei societăți minoritare paralele de sine stătătoare și de practicile de dezvoltare instituțională inițiate de elitele minorității la începutul anilor 1990. Însă după intrarea la guvernare în 1996, UDMR s-a îndepărtat treptat de această strategie, iar în paralel cu aceasta a avut loc și o schimbare de elite în cadrul organizației. Conducerea curentă a UDMR pune din ce în ce mai puțin accent pe politicile publice care ar consolida sistemul instituțional al minorității, prin urmare este din ce în ce mai puțin capabilă (și pesemne reticentă) să integreze din punct de vedere organizațional un grup care a jucat un rol esențial în procesele de mobilizare (electorală), și anume eșaloanele

activiștilor comunității de la nivelul mediu. În privința retoricii, UDMR nu a abandonat obiectivul construcției societății paralele maghiare, însă în ceea ce privește legăturile cu electoratul, schimburile clienteliste au devenit predominante.

Titlul publicației: *Yearbook of the Tom Lantos Institute (publicat de Brill Academic Publishers)*

Titlul articolului: *Mobilizing Strategies of Hungarian Minority Parties in Romania, Serbia and Slovakia (Strategiile de mobilizare ale partidelor minorităților maghiare din România, Serbia și Slovacia)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor: Székely István Gergő

Autor ISPMN : Székely István

Abstract: În pofida progreselor înregistrate mai recent în domeniu, competiția electorală intra-etnică în cadrul minorităților naționale rămâne o temă relativ neglijată atât în literatura partidelor și sistemelor de partide, cât și în cercetările despre fenomene de etnopolitică. Perspectiva dominantă rămâne de a trata minoritățile drept entități compacte sau actori unitari, iar focusul primar rămâne cel al dimensiunii inter-etnice a politicii. În această lucrare autorul a dorit să contribuie la demontarea acestei perspective evident simpliste printr-o analiză a dinamicilor intra-etnice a celor mai mari trei minorități maghiare din Bazinul Carpatic: cele din România, Serbia și Slovacia. În afară de aceasta, lucrarea încearcă să explice și de ce predicțiile teoriei de supralicitare etnică nu sunt valabile în această regiune a Europei, adică de ce partidele minoritare maghiare mai „radicale” rămân mai puțin de succes decât cele „moderate”.

Cap VII. Raport financiar

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale este o instituție publică centrală, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca, și funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr. 893 din 2007, fiind subordonată Secretariatului General al Guvernului și în coordonarea D.R.I. .

Bugetul Institutului, aprobat de către ordonatorul principal de credite, pentru trimestrul IV al anului 2015 se prezintă în felul următor :

000110	Total venituri	3.771.000
33.10.08	Venituri din prestări servicii	60.000
37.10.01	Donații	10.000
40.10.15	Sume utilizate din excedentul anului precedent pentru efectuarea de cheltuieli	450.000
43.10	Subvenții de la alte administrații	2.014.000
43.10.09	Subvenții pentru instituții publice	2.014.000
45.10	F.E.N.	1.237.000
67.10	TOTAL CHELTUIELI	3.771.000
01.10	Cheltuieli de personal	1.235.000
01.20	Bunuri și servicii	714.000
01.56	Proiecte finanțate din fonduri externe	1.330.000
01.59	Alte cheltuieli	377.000
01.70	Cheltuieli de capital	115.000

Total încasări realizate din subvenții 1.870.624,60 lei, din prestări servicii 13.314,82 lei , donații 0 lei, excedentul anului precedent 423.300,95 lei, prefinanțare FP7 24.562,08 lei, prefinanțare Socioromap 459.797,57 lei. Excedent 2015 din FEN 570.090,18

Notă explicativă la pozițiile din balanță:

- Mijloace de transport 119.945,20 lei, echipamente tehnologice 474.321,61 lei, mobilier și aparatură birotică 135.545,18 lei, clădiri 2.519.850,00 lei, terenuri 1.468.953,00 lei , alte active fixe necorporale (programe informatice) 451.124,57 lei; amortizarea totală aferentă (exclusiv clădire și teren) 1.072.435,06lei;
- Stocuri 1.303.679,78 lei reprezentând valoarea obiectelor de inventar din dotare din care 909.415,48 lei cărțile și publicațiile, materialele documentare din biblioteca Institutului, 193.800,39 cărțile editurii;
- Conturi la trezorerie, casa, alte valori: 0 lei disponibil în contul de trezorerie, conturi curente 0 lei, lei în casă, 570.090,18 lei disponibil din fonduri externe (excedent), avansuri de trezorerie 0 lei, alte valori 3.750 BVC;
- Datorii către bugetul de stat 11.866 lei reprezentând impozitul de salar aferent lunii decembrie;
- Salariile angajaților și contribuțiile aferente lunii dcembrie: salarii nete 60.140 lei, obligații de întreținere 2.671 lei, popririi 0 lei, garanții gestionari 711 lei, datorii delegații cont 428 – 0 lei, contribuții sociale 35.251, contul 431.07 – 2.770 lei sumă de recuperat de la FUNAS aferent concediilor medicale, număr de angajați 28, din care 2 demnitari;
- Contul 461 – 674.669,52 lei prefinanțare transferată partenerilor în cadrul proiectului Socioromap și nedecontate (necuprinse în cererile de rambursare);
- Clienți neîncasați 2.271,89 lei;
- Furnizori neachitați – facturi curente 0 lei.

Notă explicativă la Contul de execuție al instituțiilor publice:

Total plăți efectuate 2.221.509,84 lei din care:

- **Cheltuieli de personal 1.015.848,42 lei**

Salarii de bază 801.869,00 lei,

Îndemnizații delegare 26.862,42 lei,

Alte drepturi salariale 1.246,00 lei,

Contribuții 185.871,00 lei.

- **Bunuri și servicii 423.603,78 lei**

Furnituri de birou 14.000,31 lei,

Materiale curățenie 5.482,96 lei,

Încălzit iluminat 32.024,62 lei,

Apă canal salubritate 2.794,59 lei,

Carburanți 7.513,47 lei,

Piese de schimb 4.695,95 lei,

Telefon, internet poștă 33.655,65 lei,

Materiale și servicii caracter funcțional
48.147,16 lei,

Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare

35.058,74 lei,

Reparații curente 40.529,67 lei,

Obiecte de inventar 14.798,13 lei,

Deplasări interne 36.415,37 (participare la conferințe, cercetare),

Deplasări externe 50.255,63 lei,

Consultanță și expertiză 500,00 lei,

Pregătire profesională 8.630,00 lei,

Protecția muncii 8.020,00 lei,

Studii și cercetări 0,00 lei,

Protocol 1.874,66 lei,

Prime de asigurare echipamente 11.978,68 lei,

Alte chelt. cu bunuri și serv. 3.580,26 lei.

- **Cărți, publicații 63.647,93 lei**

- **Burse 39.600 lei**

- **Acțiuni cu caracter științific 259.172,62 lei** (tipar cărți, acces online reviste de specialitate),

- **Cheltuieli de capital – 0,00 lei.**

Plăți din fonduri externe nerambursabile – FP7-MIGROM 170.276,68 lei (salarii, deplasări, burse, servicii de cercetare) și Socioromap 313.008,34 lei (salarii, deplasări, obiecte de inventar, materiale birotică, cheltuieli de cercetare) din prefinanțare.

Sume de restituit S.G.G. (bugetului de stat) din FEN 114.189,00 lei.

Ordonator terțiar de credite
Horvath Istvan

Șef serviciu economic
Kallay Petru